

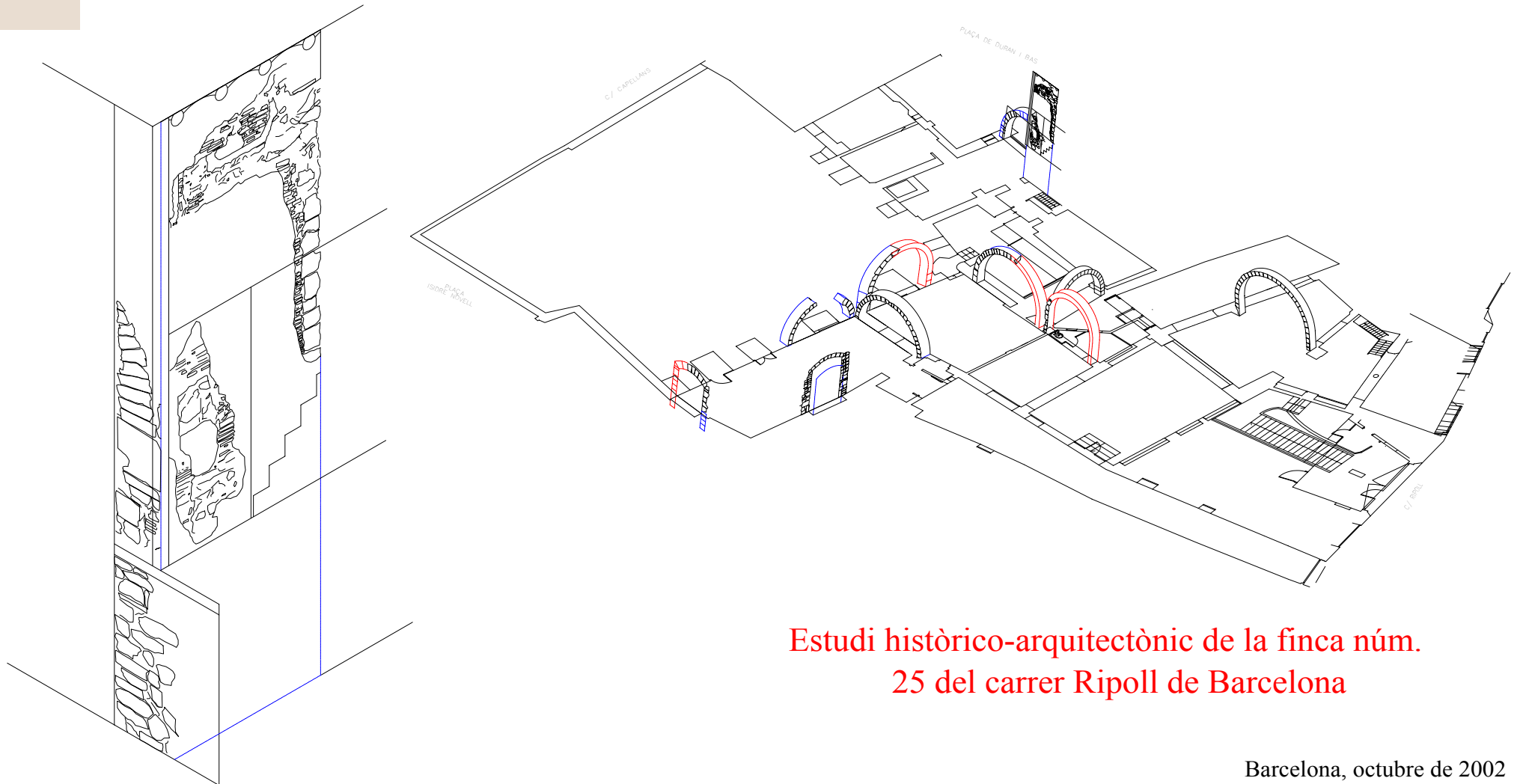
VECLUS, s.l.

Francesc Caballé i Reinald González. Gestió i documentació del patrimoni arquitectònic i arqueològic

C./Andrea Dòria, 51 bis, 3.- 1. 08003 Barcelona

Telf/Fax: 933 196 551 e-mail: veclus@veclus.com

www.veclus.com

INDEX

- Presentació	p. 1-6
- Els elements arquitectònics descoberts	p. 7-9
- L'aqüeducte romà	p. 10-15
- Els elements medievals	p. 16-41
- Cronologia de la finca	p. 42-45
- A tall de conclusions	p. 46-47
- Notícies documentals	p. I-XLVIII

Recerca, realització, imatges i dibuixos (alçats)

Francesc Caballé

Xavier Cazeneuve

Dr. Reinald González

Núria Nolasco

Auxiliars

Direcció

Dolores Girón i Pepe Naval

Xavier Aranda, Paco Coletó, Eduardo Ferrer, Jordi Ferrer, Juan Lecina, Antonio Moreno, Alex Villalba

Les plantes i alçats utilitzats com a base per a la realització dels dibuixos que apareixen en aquest treball han estat facilitats per l'empresa FOMENT DE CIUTAT VELLA, S.L. (en la persona de Josep Maria Pelach) i han estat realitzats pel despatx de Jaume Miret (arquitecte) i per l'empresa COSTA (Gabinet topogràfic, S.L.)

Per a qualsevol ús de les dades, imatges i dibuixos continguts en aquest estudi caldrà citar-ne el seu origen i autoria

Presentació

El treball que es desenvoluparà a continuació presenta les dades històriques recercades i els materials arquitectònics descoberts en el decurs de la intervenció realitzada en l'actual edifici identificat amb el núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona. Es tracta d'una edificació força singular dins l'edifici barcelonina, tant pel que fa estrictament a la seva evolució física i canvis d'ús, com pels testimonis materials de les seves diferents etapes històriques que han perviscut fins els nostres dies (en un millor o menor estat de conservació); i que han estat recuperats en els treballs arqueològics realitzats a l'interior de la finca. En aquest sentit, ja avancem que ha estat posada al descobert per primera vegada la secció complerta d'un dels aqüeductes d'època romana que proveïa d'aigua l'antiga ciutat de Barcino. També ha estat localitzada una bona part de l'estructura medieval de la finca, la qual, segons les fonts, fou l'Hostal del Lleó i més tard, la seu dels **Estudis Generals** (Scoles majors o Pedagogium) -l'antiga universitat medieval de Barcelona- que depenia directament del govern de la ciutat; el Consell de Cent.

Malgrat aquestes importants troballes físiques i documentals i el seu més que evident valor històric i patrimonial amb relació a la ciutat de Barcelona, el cert és que els treballs de recerca han estat parcialment limitats, sobretot pel que fa al volum edificat que veiem avui dia. Efectivament, mentre que les investigacions fetes en els arxius han estat molt exhaustives, els treballs estrictament de camp han estat circumscrits a una bona part de la planta baixa (no tota) i al primer pis. Aquesta delimitació obeeix al fet que la resta de la finca encara es troba en ús i per tant els seus habitatges són ocupats per diferents inquilins.

Atenent a aquestes mancances de dimensionat en la recerca parietal, el present treball només mostrarà lògicament aquells elements descoberts en els nivells d'alçat ja esmentats, tot i que seria desitjable estendre la investigació als altres pisos i a les parts de la planta baixa a les que no s'ha pogut accedir de manera còmoda.

Quan als dibuixos -bàsicament alçats- que apareixen en les planes següents i que formen una part important d'aquest estudi, han estat realitzats en base a la presa de mesures "in situ", raó per la qual el seu possible marge d'error sobre l'estat real és força petit. En aquest sentit cal fer esment que les diferents cotes de circulació a més de les noves (cotes) que han aparegut en el decurs dels sondeigs arqueològics que s'estan realitzant a la planta baixa, poden fer complexa la lectura de les perspectives dibuixades. També esmentariem que només ha estat dibuixat un únic alçat dels elements descoberts, malgrat que -com en el cas dels arcs- sovint som davant peces arquitectòniques que en tenen dos. Les raons d'aquesta limitació té un origen pràctic, car en molt casos els repicats no han estat del tot complerts, tal com hem posat de manifest en les codificacions de color que acompanyen els dibuixos i les seves projeccions i restitucions.

Els autors

Detall de la secció de l'aqüeducte romà descoberta en el decurs dels treballs realitzats en la planta principal (primer pis) de la finca

Localització

L'edifici es troba emplaçat en una àrea força propera al nucli de l'antiga ciutat vella de Barcelona, en un espai urbà poc afectat per les transformacions que generaren l'obertura de la Via Laietana o bé l'enderroc del carrer de la Corribia en el decurs del segle XX. Es tracta, però, d'un àmbit, el poblament del qual es remunta a les èpoques primigènies de la ciutat; moments dels que coneixem la Vilanova dels Arcs, un dels primers nuclis residencials d'època alt medieval que s'establí fora dels límits de l'emmurallada ciutat i al voltant dels antics aqüeductes romans.

Vista parcial del pla de la ciutat i de l'àmbit de Ciutat Vella amb indicació general de l'emplaçament de l'edifici objecte d'aquest estudi

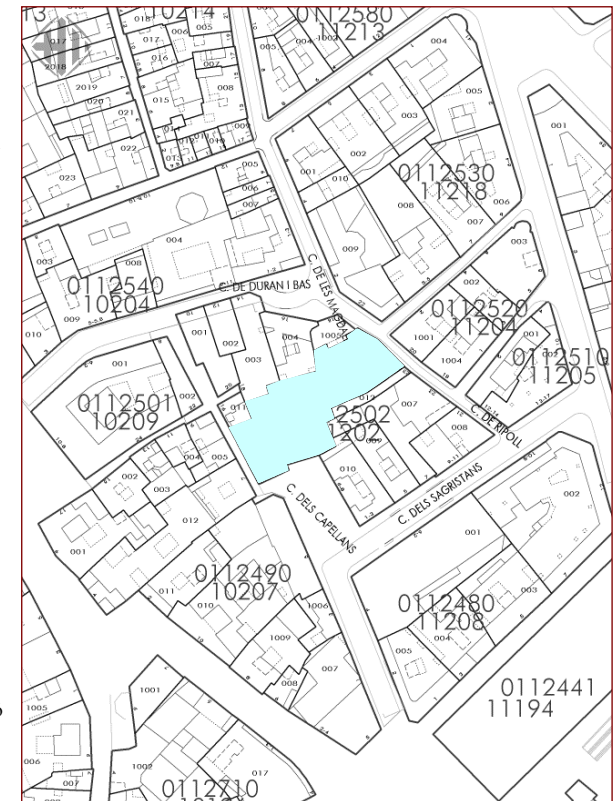

La zona, però, ha estat certament afectada per diferents campanyes contemporànies d'enderroc, l'objectiu de les quals és obrir un vial nou entre l'actual plaça de Duran i Bas i la plaça Nova. És en aquest marc on s'origina el present estudi, car l'esmentat projecte pretén l'enderroc parcial de la finca del carrer Ripoll, 25, més concretament el gran pati i jardí que es desenvolupa a la part posterior i que només disposa d'accés des del nivell de principal; tal com veurem més endavant.

La finca es desenvolupa en una illa de forma molt irregular delimitada per la plaça Duran i Bas cap el nord, el carrer Ripoll a l'est, la plaça d'Isidre Nonell cap el sud i el carrer dels Capellans vers l'oest. La centralitat de la nostra edificació dins l'illa fa que els seus límits a vials només siguin al ja citat carrer de Ripoll, on s'hi obre l'accés a l'escala de veïns, i al carrer dels Capellans, on una alta tanca limita el gran jardí posterior de l'edificació.

Un dels elements que més caracteritza la fesomia del pla terreny de la parcel·la és l'existència d'un carrer interior sense trànsit i descobert que se situa a la vessant més meridional de la banda del carrer Ripoll. Aquest carrer -de traça força antiga com veurem més endavant- només dona pas vers la fusteria -on aquesta hi obre porta- i a d'altra porta situada al seu cap i que dona accés a les dependències més occidentals de la planta baixa.

Plànol parcel·lari de la zona amb indicació de l'emplaçament de l'edifici objecte d'aquest estudi

Altrament, també hi destaca l'existència d'un gran pati o jardí posterior, el qual mostra

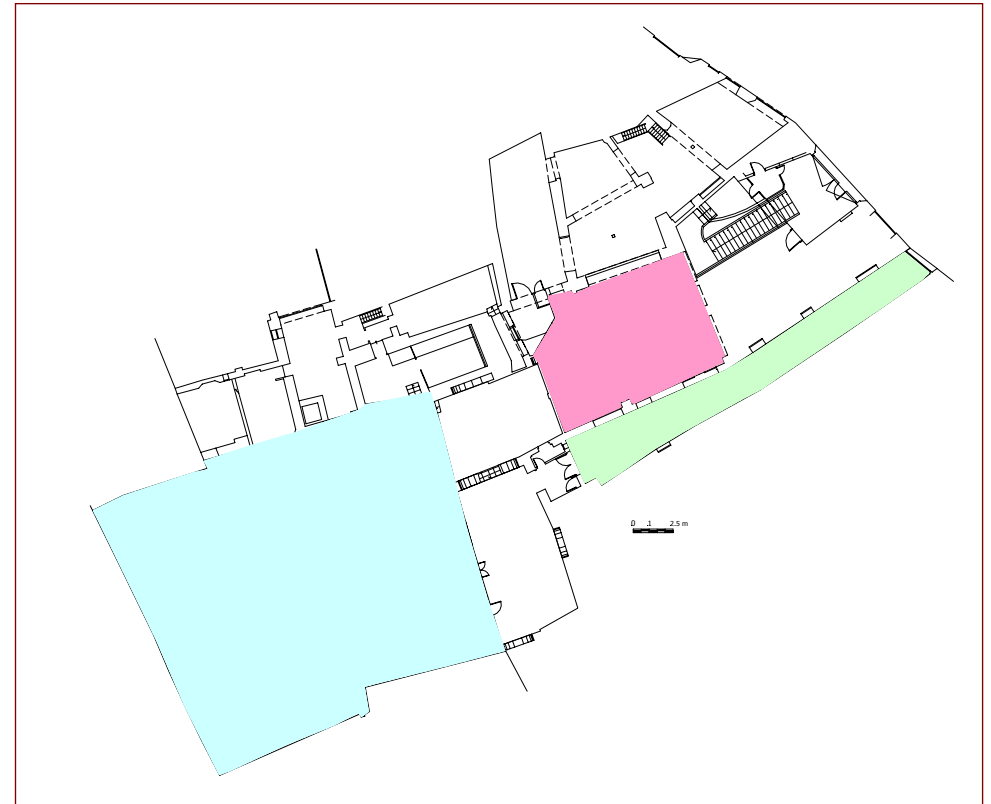
Vista parcial del carrer sense trànsit en direcció est

com a característica més remarcable, el fet que només és accessible des del ras del primer pis. Aquesta configuració determina que tot el nivell de la planta baixa de la zona ocupada pel ja citat gran jardí ens és totalment desconeguda, per bé que les actuals excavacions arqueològiques estan descobrint testimonis de les antigues estructures de cases que afrontaven al carrer de Capellans.

Quan a l'edifici, aquest mostra una configuració de seva planta marcadament irregular, amb una peculiar fesomia, propera (tot salvant les diferents mesures) a una T i que és resultat d'una llarga i complexa història estructural; tal com exposarem més endavant. Avui en dia mostra un alçat de

quatre nivell (Pb+3p) i sis façanes, el disseny de les quals respon a acabats totalment dissemblants. Així, identifiquem el frontis principal com el que afronta al carrer Ripoll, per bé que també disposem de dues façanes al carrer sense trànsit, altra que seria la mitgera descoberta entre la nostra finca i el núm. 27 del carrer Ripoll, les dues que donen al gran jardí des del nivell de principal i, finalment la mitgera que afronta als patis posteriors de les finques que es desenvolupen al carrer Sagristans. Actualment, els enderroc que han generat la plaça Duran i Bas també han creat altre frontis de l'edifici, per bé que originàriament aquesta façana no era

existent. Assenyalar a més el mur de la tanca que delimita el jardí i que esdevé límit de la finca en tot el recorregut del carrer Capellans i de l'actual plaça d'Isidre Nonell.

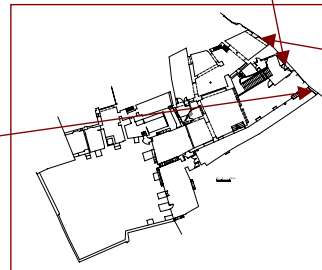

Planta baixa de la finca amb indicació de l'àmbit del jardí que només té accés des del nivell de principal (en blau), de l'espai ocupat pel carrer sense trànsit (en verd) i de la zona de la fusteria a la que no s'ha tingut accés (en vermell)

Vista parcial del costat més meridional de la façana de la finca que afronta al carrer Ripoll. S'assenyala l'actual porta metàl·lica que dóna al carrer sense trànsit.

Vista parcial de la gran porta d'accés a l'escala de veïns de la finca. També s'observa un altre pas de planta baixa i la porta metàl·lica que dóna al carrer sense trànsit

Vista parcial del costat més septentrional de la façana de la finca que afronta al carrer Ripoll

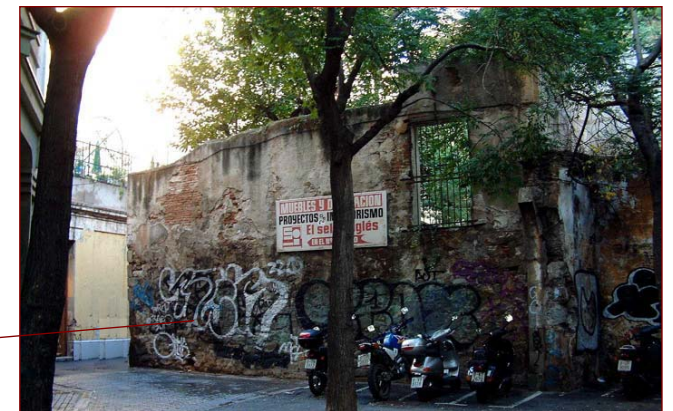
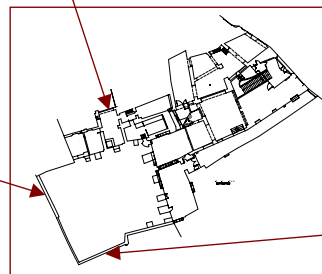

Vista general del carrer Capellans en direcció sud. Podem observar a l'esquerra el mur que fa de tanca de la zona del gran jardí elevat de la finca

Vista general de les mitgeres de la finca que afronten a la plaça Duran i Bas

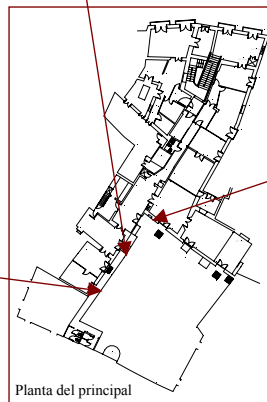

Vista parcial del mur de tanca del jardí elevat de la finca que dona a la plaçeta d'Isidre Nonell. A l'esquerra de la imatge el cap meridional del carrer del Capellans

Vista parcial de la façana de la finca que afronta des de l'oest al jardí elevat

Vista parcial de la façana de la finca que dóna al jardí elevat per seu costat més occidental

Planta del principal

Fotomuntatge de la façana més meridional de la finca que dóna al jardí en el ras de principal

Els elements arquitectònics descoberts

Els treballs de repicat parietal, tot i les seves limitacions en extensió i nombre, han posat de manifest l'existència d'elements subjacents que mostren un ampli ventall cronològic i una importància patrimonial certament significativa. Així, destacaríem el descobriment de la secció complerta de l'aqüeducte d'època romana que ja era visible una de les mitgeres de l'actual plaça de Duran i Bas i que a l'interior de la nostra finca de Ripoll 25, es presenta en tot el seu alçat; és a dir amb la canal d'aigua i els seus límits d'amplada. De la mateixa estructura (l'aqüeducte romà) també ha estat descobert una part d'un altre pilar, per bé que en base a les restitucions que s'han dibuixat, la seva secció és incompleta. Quan als altres possibles testimonis de l'estructura romana que es desenvoluparien pròpiament dins l'espai del gran jardí de la planta principal, els sondeigs arqueològics que s'estan realitzant semblen posar de manifest la seva inexistència en alçat, tot i que els treballs de recerca encara estan en procés i per tant fora possible alguna novetat sobre aquest aspecte.

Els diferents repicats també han posat al descobert -a banda estrictament dels paraments- una important presència d'elements arquitectònics d'època medieval tant a la planta baixa com en el pis principal. Destacaríem en aquest sentit la trama d'arcs de pedra de la planta baixa (que semblen correspondre a diferents moments cronològics) a més de dues obertures de certes dimensions i altres peces com serien dues finestres i fins i tot el que interpretem com a part d'una llotja tard medieval o renaixentista. L'existència i localització de les esmentades portes, a més de la peculiar configuració del pla terreny de la finca, ens ha permès plantejar la hipòtesi que l'actual carrer sense trànsit podia haver continuat en època medieval tot circumdant una part de la propietat, fet que refermaria l'antigor dels elements medievals localitzats.

El procés de contextualització històrica d'aquests elements descoberts es realitzarà en les planes següents, tot i que en base a l'entitat del que s'ha descobert i al seu valor històric - recordaríem que una bona part de l'actual finca fou en època baixmedieval la seu dels Estudis

Generals - creiem que fora aconsellable una proposta de recerca més extensiva físicament a la que s'ha realitzat; tant en relació a l'alçat coma al subsòl de l'edifici.

Dels principals elements descoberts s'ha general documentació gràfica i fotogràfica. La Presa de dades ha estat, però, condicionada per l'estat actual de la finca, cas per exemple de les diferents cotes de nivell de circulació o bé la presència d'altres estructures més modernes (forjats, tapiats, etc..) que cobreixen o no permeten una visió total dels elements. Paral·lelament alguns dels elements descoberts no han estat totalment resseguits pels repicats, raó per la qual les fotografies i dibuixos no han pogut resseguir a vegades la seva configuració física. En alguns d'aquests casos s'ha optat per la realització d'una única visual, especialment pel que fa als dibuixos, tot elaborant una codificació gràfica i de colors per a indicar les seves probables dimensions, com podria haver estat la seva configuració originària i com es troba afectat l'element per l'estructura visible. A continuació exemplifiquem les esmentades codificacions.

En color negre :

Els elements visibles

En color vermell:

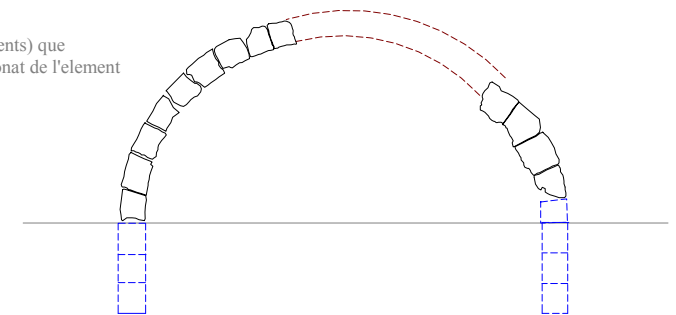
Restitució

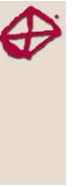
En color blau guions:

probable continuïtat de l'element

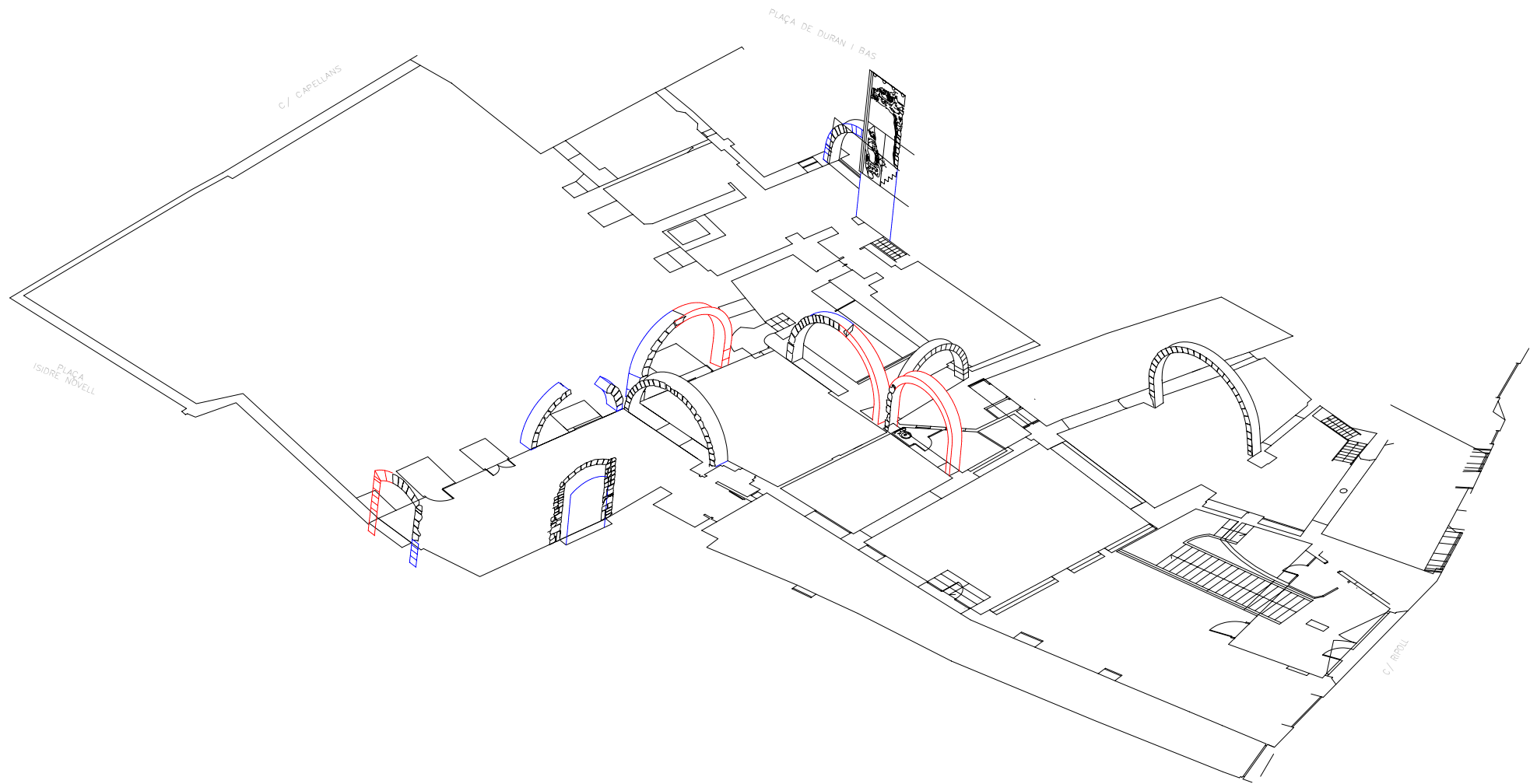
En color gris :

els límits (murs i paviments) que condicionen el dimensionat de l'element

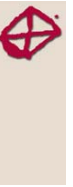
Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

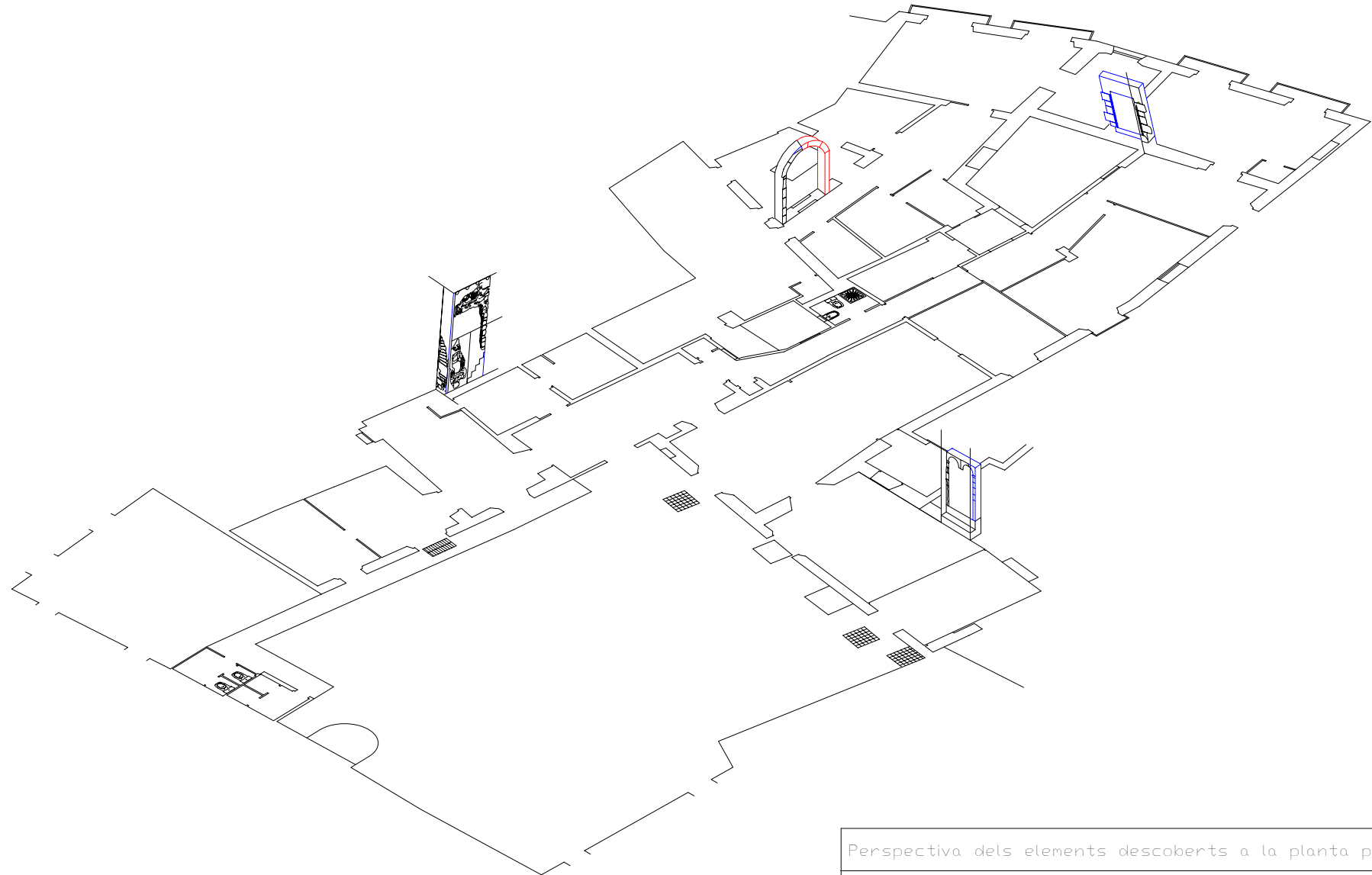
Perspectiva dels elements descoberts a la planta baixa

ESCALA 1: 175

Plana 8

Estudi històric-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Perspectiva dels elements descoberts a la planta principal

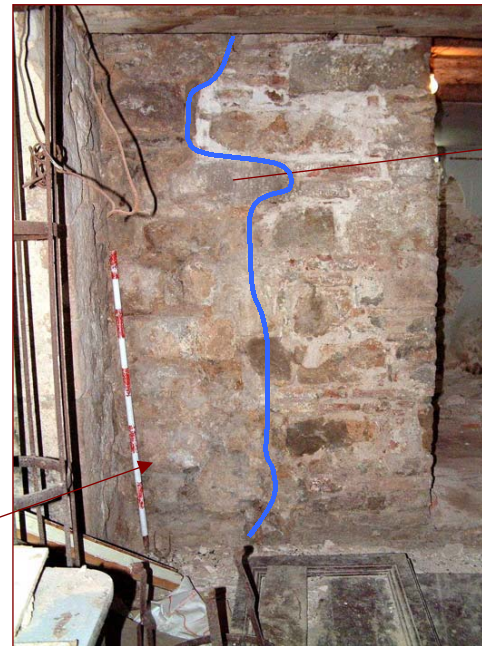
ESCALA 1:175

Plana 9

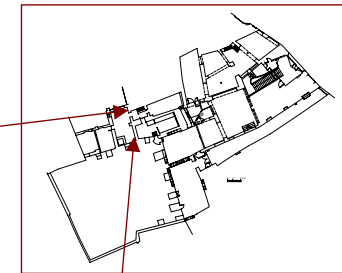
L'aqüeducte romà

Vista general de l'alçat de l'aqüeducte romà localitzat a la plaça Duran i Bas. El pilar més septentrional descobert a la planta baixa de l'edifici del carrer Ripoll es correspon amb la continuïtat del traçat de l'estructura

Detall de la base de l'aqüeducte més septentrional descoberta a la planta baixa de la finca del carrer Ripoll. En blau s'assenyala el límit del parament conservat (a l'esquerra de la imatge). Destacar que també ha estat descobert la resta de l'alçat i la secció completa d'aquest pilar en el pis superior

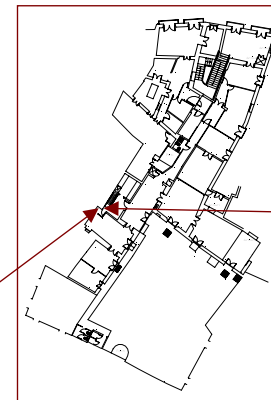

Detall de la base de l'altre pilar de l'aqüeducte romà (el més meridional) localitzat a la planta baixa

Detall de les dovelles de l'aqüeducte romà descobertes a la planta principal de l'edifici del carrer Ripoll 25

Vista parcial de l'alçat oest (cara externa) del pilar més septentrional de l'aqüeducte localitzat a la planta principal. Podem identificar a més d'una part de les dovelles, la presència d'una gran imposta monolítica sobre la que es lliura l'arquació. El pilar està desaparegut en direcció sud precisament a partir d'aquest gran carreu

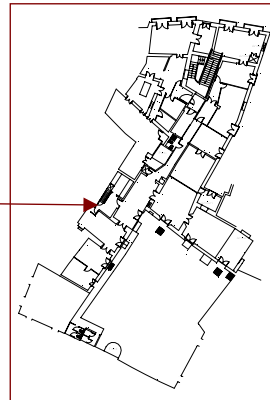

Fotomuntatge del detall de la secció de l'aqüeducte descoberta en el nivell de principal. A més de parament molt més modern (s.XIX), també podem identificar la gran imposta monolítica i part de replè original de l'estructura romana

Vista parcial de la secció del pilar de l'aqüeducte en la zona que ha estat descobert el canal d'aigua de l'estructura. També ha estat identificat el seu extrem lateral més oriental. Assenyalaríem que l'accés a aquest espai es realitza des d'un altell de la planta principal

Detall de l'"opus signinum" que configura la base de la foma d'U de l'aqüeducte

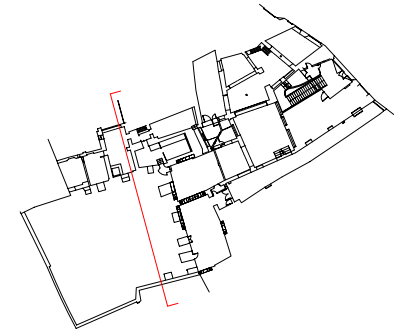
Detall de l'aqüeducte. Podem distingir la seva secció en forma de V amb de la seva configuració material en base a un tipus d'"opus signinum"

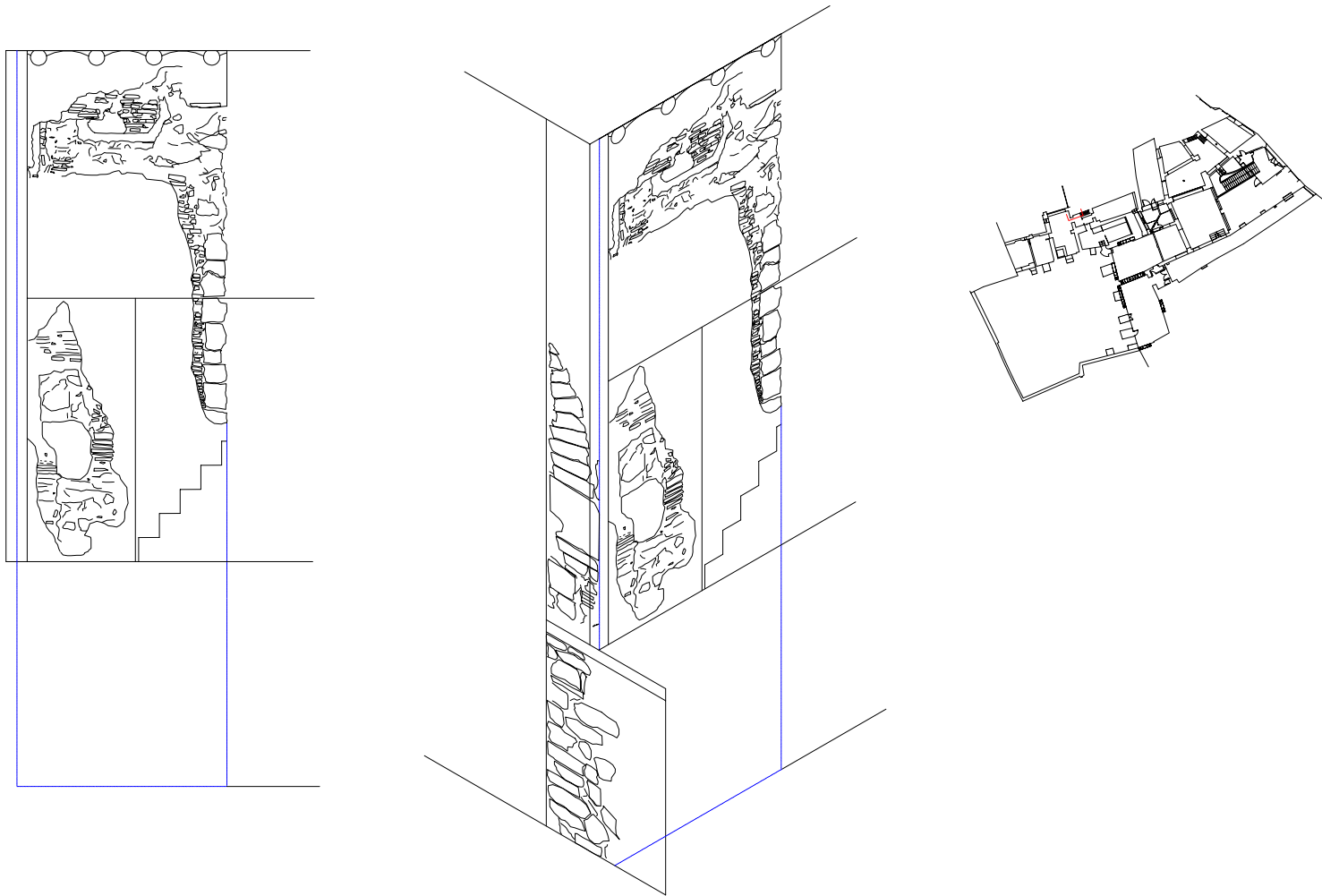

Alçats de la cara més occidental dels pilars de l'aqüeducte romà

ESCALA 1: 30

Plana 13

Alçat i perspectiva del pilar més septentrional de l'aqüeducte romà

ESCALA 1: 40

Plana 14

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

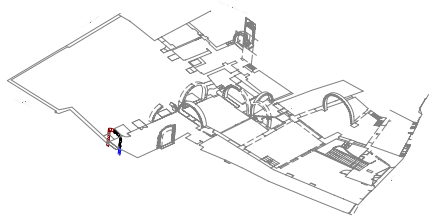
Projecció del traçat de l'aqüeducte romà a la finca de Ripoll, 25

ESCALA 1: 200

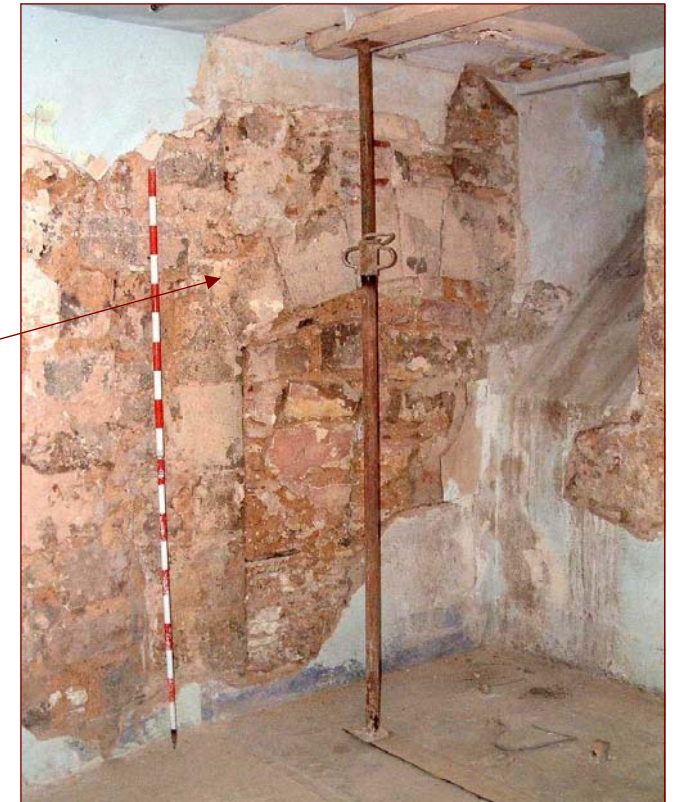
Plana 15

Els elements medievals 1

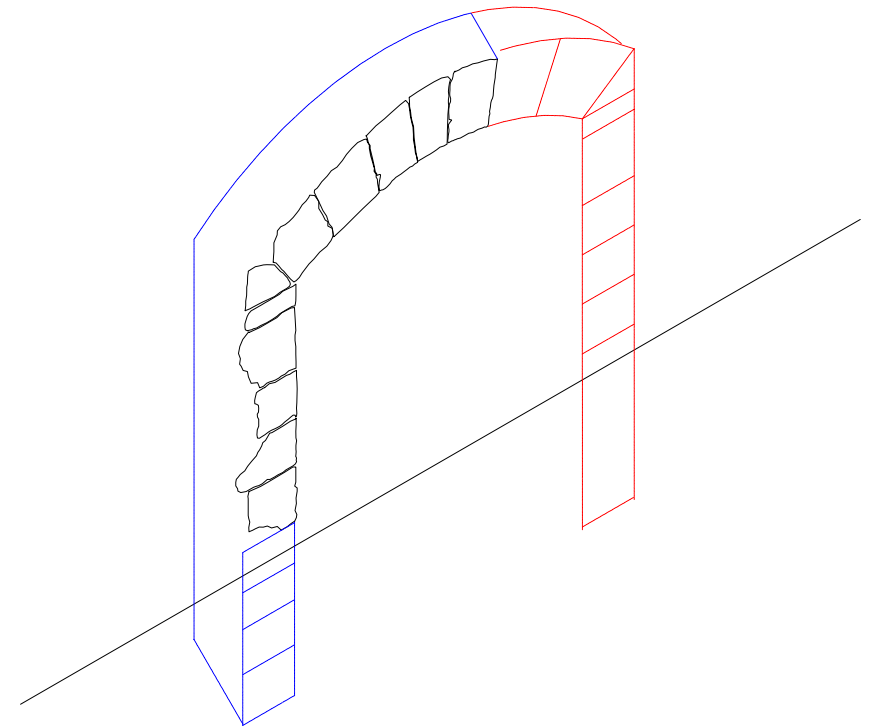
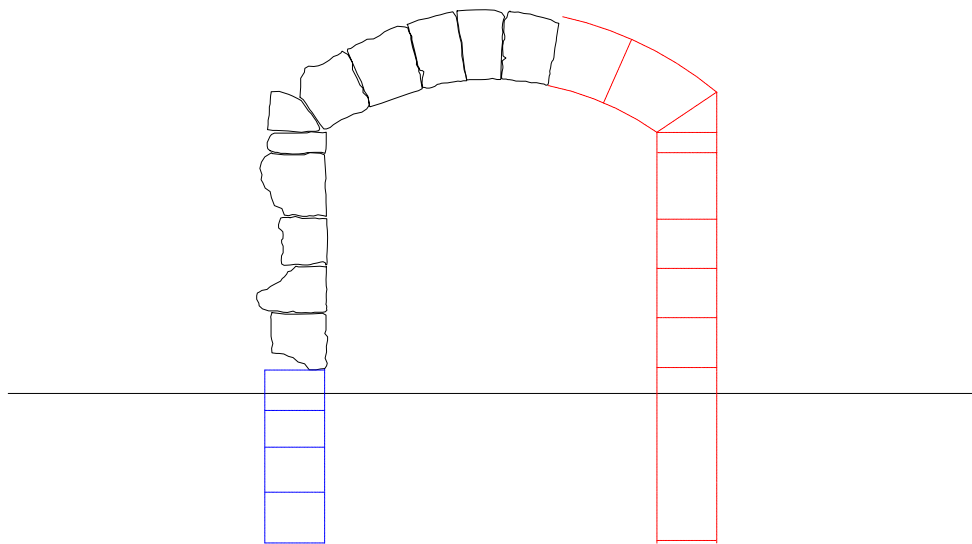
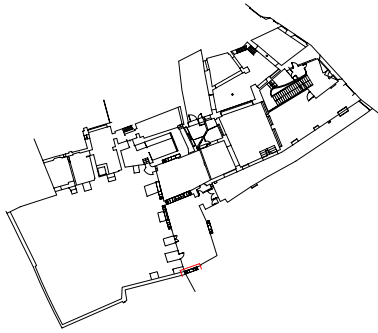
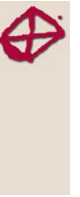
Els treballs posaren al descobert al costat més meridional de la planta baixa, una porta de vianants de la que tant sols conservaven el brancal esquerra i una part de l'arc de dovelles de pedra de Montjuïc. Es tracta d'un element emmarcable sota una cronologia relativa i en base a la seva configuració arquitectònica, cap a la fi del segle XV o més probablement a inici del segle XVI. La seva localització refermaria l'antiga continuïtat del carrer sense trànsit tot circumdant la nostra finca.

Vista general de la sala més occidental de la planta baixa. Al fons podem identificar les restes de la porta que només ha estat descoberta des de l'interior de la finca

Detall dels elements (muntant i part de l'arc de dovelles) descoberts a la mitgera més occidental de la planta baixa. En base a la seva tipologia edilícia es tracta d'un element datable relativament vers inici del segle XVI

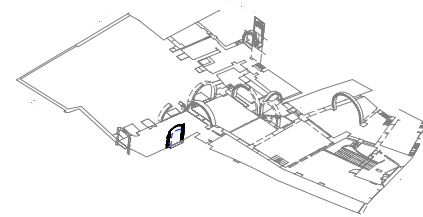
Alçat de la porta descoberta al costat més occidental de la planta baixa

ESCALA 1:30

Plana 17

Els elements medievals 2

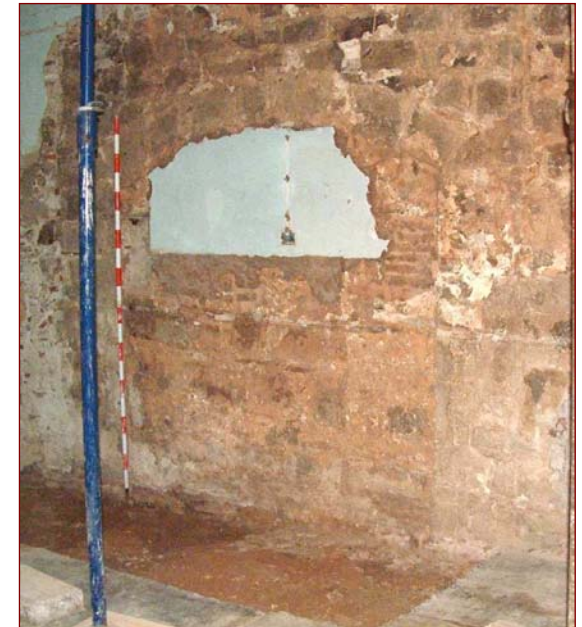
Altre de les peces significatives de la planta baixa és la porta que es localitza al mur més oriental del cos sud de la planta baixa. Es tracta d'un pas de certes dimensions del qual són visibles els seus muntants i l'arc rebaixat que el clou per la part superior; ambdós elements realitzats amb peces i dovelles de pedra de Montjuïc. També es descobrí el que creiem que és l'arc exterior de la porta, per bé que el sondeig realitzat en el tapiat de la porta és de minses dimensions i per tant no podem donar certesa de la seva continuïtat. Com a dada significativa hauríem de fer esment que els junts d'aquesta zona del mur (porta inclosa) encara mostren el que interpretem com l'encitat original. Quan a la seva cronologia, atenent a la seva fesomia i configuració arquitectònica, fora versemblant una proposta emmarcable -amb les prevencions necessàries- de cap a mitjan segle XIII.

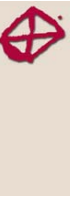
Vista parcial de la zona d'impоста de l'arc de la porta. Podem distingir l'esboranc de la intervenció i al fons la dovella de que semblaria l'arc de façana del pas

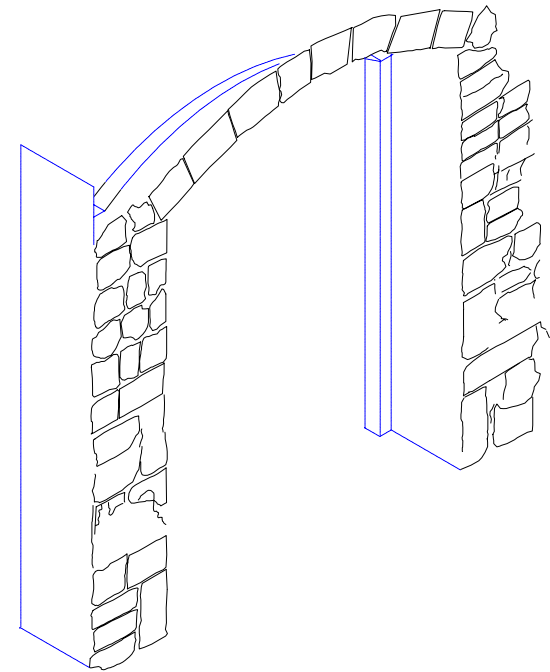
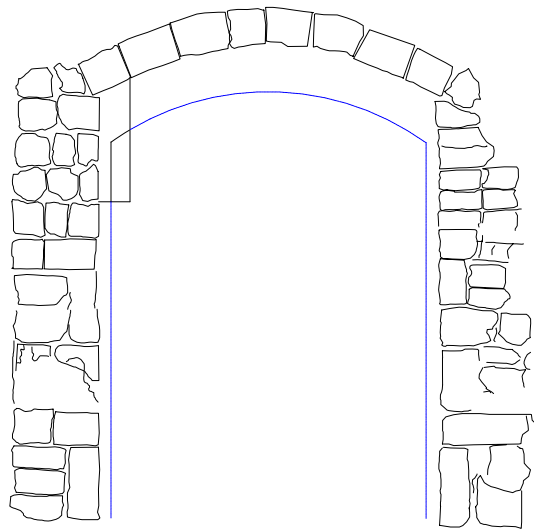
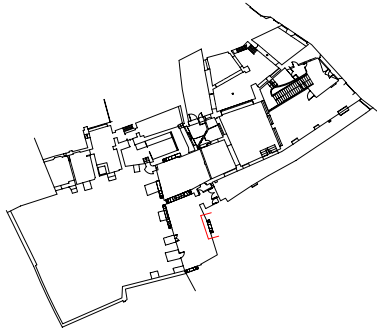
Vista general de la porta medieval

Altra vista general de la porta de la planta baixa

Estudi històric-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Alçat i perspectiva de la porta medieval del costat sud del cos més occidental de la finca

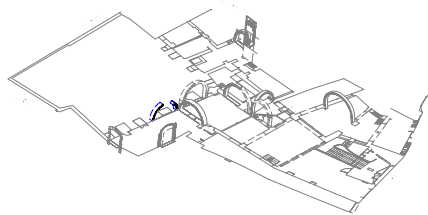
ESCALA 1:30

Plana 19

Els elements medievals 3

Dins la mateixa sala, els escrostonats també posaren al descobert part d'un gran arc que es localitzava a la paret de septentrió de l'espai. L'arc es mostra totalment perdut a la seva part central on una finestra amb lluneta i claraboia que s'obren al gran pati del principal, semblen haver-lo escapat totalment. Som davant d'un element que es relaciona estructuralment amb altres arcs de la planta baixa -que veurem a les planes següents-, tot configurant una unitat constructiva aixecada amb l'objectiu de permeabilitzar aquesta zona de l'antiga planta baixa. La seva cronologia no pot ser allunyada de les funcions d'hostal o alfondec que semblen portar-nos vers mitjan del segle XIII; fet que es refermaria per les mesures i fesomia de les dovelles de pedra de Montjuïc que encara en mantenen "in situ".

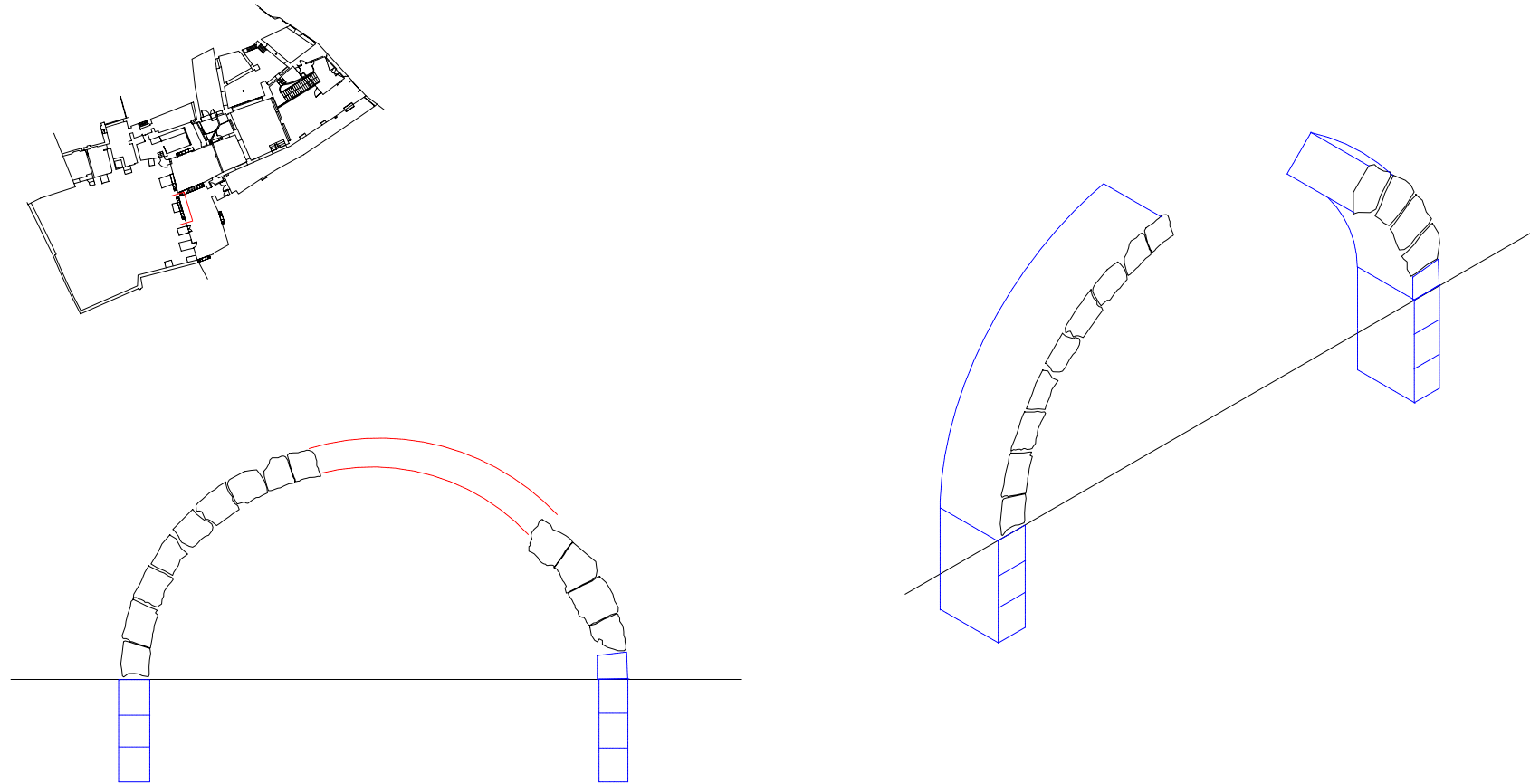
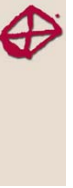
Detall de la part esquerra de l'arc medieval

Vista general de l'arc localitzat a l'actual mestra nord de l'àmbit més meridional de la planta baixa. Podem identificar el dimensionat original de l'element, així com la finestra i claraboia que s'obre al gran jardí del pis principal

Detall de les dovelles que han estat descobertes al costat dret de l'arc. Podem veure com el seu cegat (tant a l'intradós com a l'extradós) està realitzat amb maons força moderns

Alçat i perspectiva de l'arc incomplet del costat oest del cos més meridional de la finca

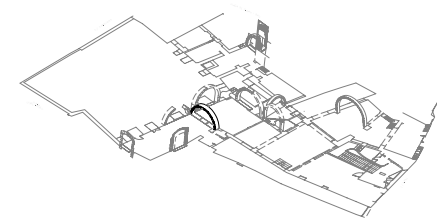
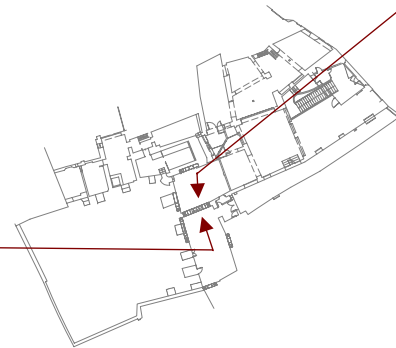
ESCALA 1: 40

Plana 21

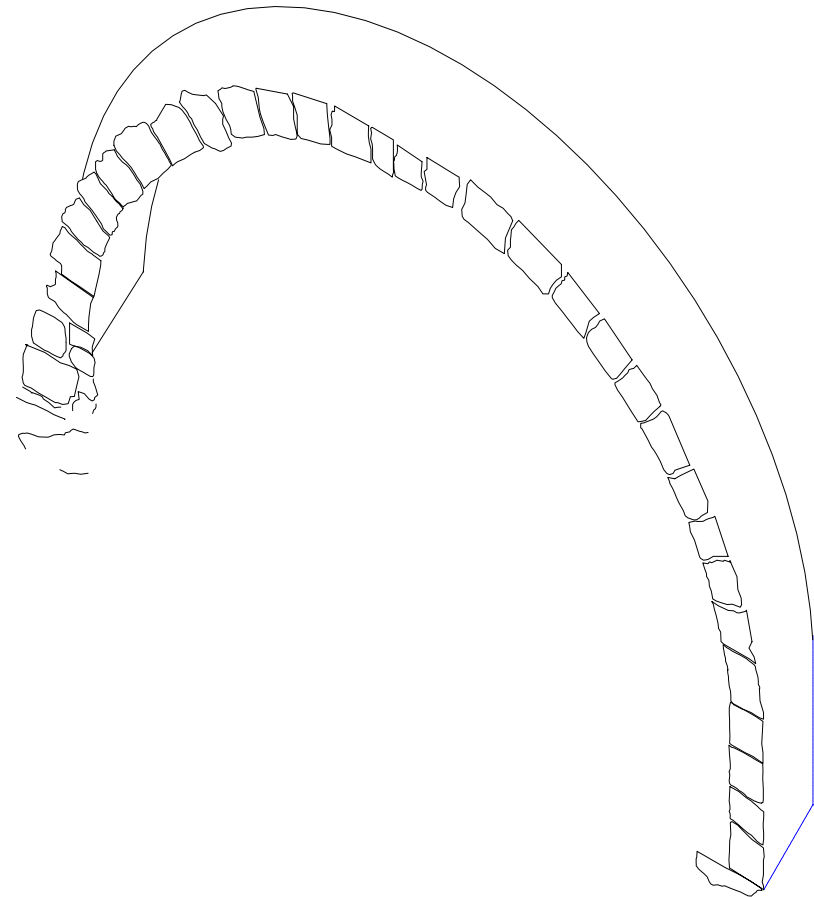
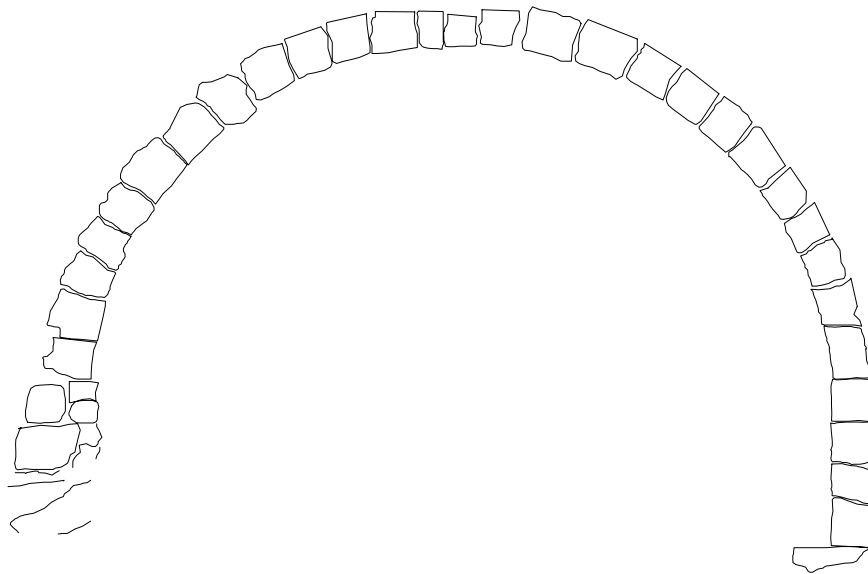
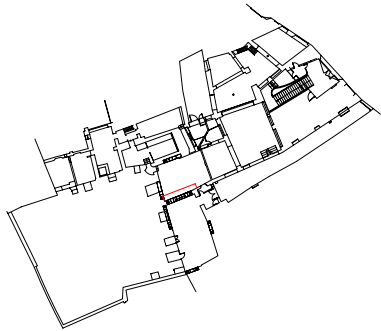
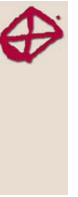
Els elements medievals 4

El següent element arquitectònic posat al descobert se situa tot delimitant els dos àmbits de planta baixa que mostren límit a la zona on es desenvolupa el jardí d'accés des del principal. Es tracta d'un gran arc de dovelles de pedra disposat transversalment en base a la circulació pels dos àmbits abans citats i dels quals han estat trobades les seves dues cares. La més meridional només és visible fins a la cota de l'actual paviment, entre 80 i 90 cm. més alt que a l'altra sala. Quant a l'alçat més septentrional (l'únic dibuixat), es presenta més complet ja que es localitza el brancal dret (oest); l'altre muntant però es troba desaparegut com a conseqüència de diferents obres de molt variada època. L'arc s'ha d'entendre com a part d'una estructura més complexa de l'antiga planta baixa medieval, donat que formaria part d'un conjunt de pòrtic del que s'han descobert els altres dos arcs (vegeu els elements anteriors i posteriors a aquest). La seva datació seria la mateixa que hem atorgat per a l'arc precedent, essent versemblant una cronologia de mitjan segle XIII.

Vista general de l'alçat més septentrional de l'arc. Podem distingir la seva fesomia i la diferència de cota (més baixa) d'aquesta part de la planta baixa

Vista general de la cara més meridional de l'arc medieval. Podem distingir també l'actual cota de paviment més alta que a l'altra estança

Alçat i perspectiva de la cara més septentrional de l'arc transversal de la planta baixa

ESCALA 1:30

Plana 23

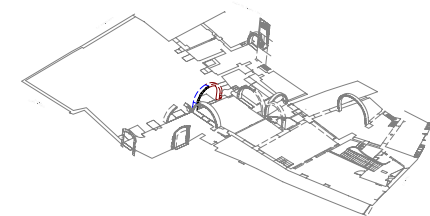
Els elements medievals 5

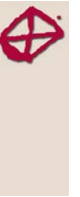
D'acord amb la interpretació de pòrtic del conjunt d'arcs d'aquesta part de la finca, la intervenció cercà la seva continuïtat en el mur més occidental, tot posant de manifest l'existència d'altre arc per bé que parcialment desaparegut. Hom suposa que l'eliminació parcial de l'esmentat arc fou conseqüència de l'obertura de la petita estança on se situa el lluernari o claraboia que dóna al jardí elevat; obra ja feta en el segle XX. De l'arc medieval tant sols es conserven el brancal esquerra i una part de les seves dovelles, algunes de les quals - especialment les superiors- semblen està parcialment remogudes o lleugerament desplaçades del seu emplaçament original. Atenent a la seva participació en una mateixa configuració estructural, sembla prou lògic suposar la mateixa cronologia per al conjunt dels tres arcs, datació que estimem pels volts de mitjan segle XIII, tant d'acord amb la seva estereotomia com per la unitat de disseny que presenten amb altres dels elements descoberts en el decurs de la intervenció.

Vista parcial de l'estança en la que es localitza una part del pòrtic d'arcs descoberts a la planta baixa de la finca

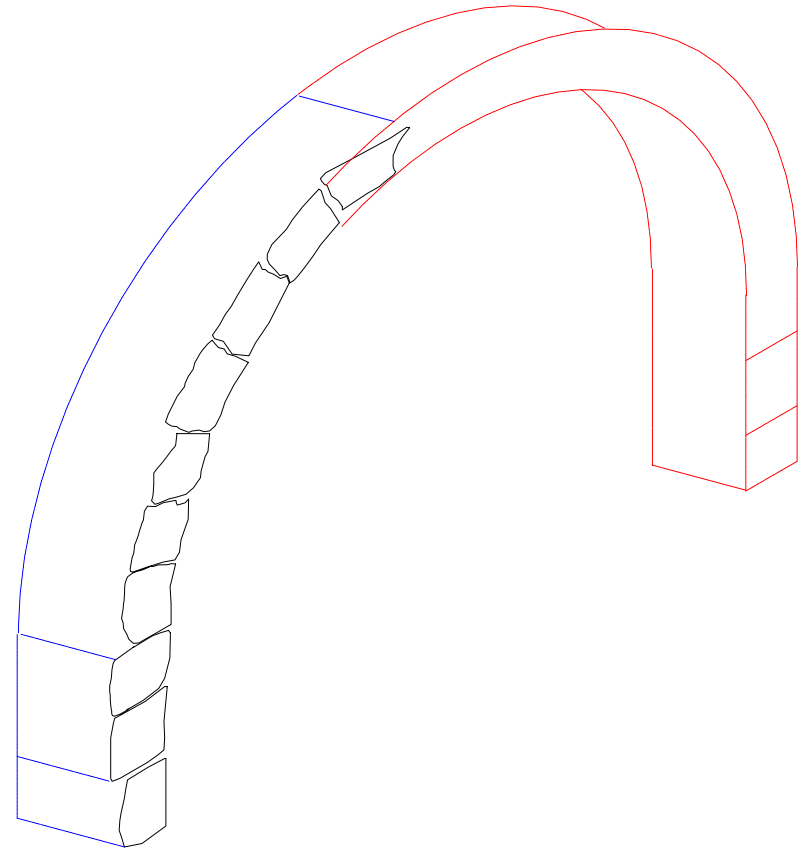
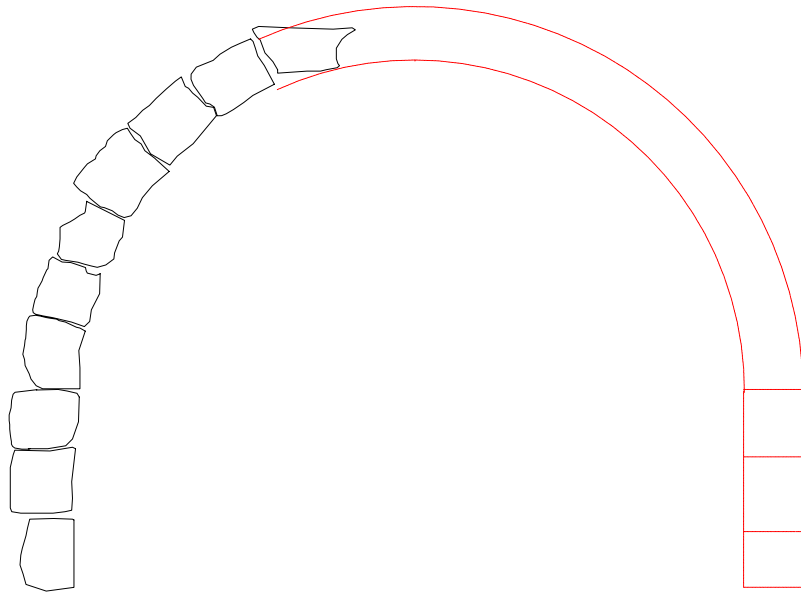
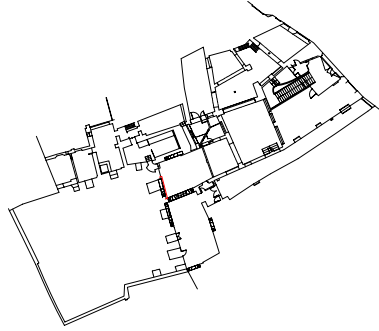

Detall dels testimonis descoberts de l'arc de la paret més occidental de la planta baixa

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Alçat i perspectiva de l'arc descobert a la part més occidental de la planta baixa

ESCALA 1: 30

Plana 25

Els elements medievals 6

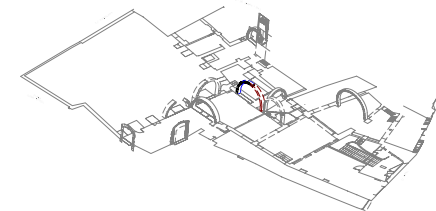
Dins la mateixa estança de la planta baixa, però en la paret mestra més septentrional, es descobrí un altre arc de dovelles de pedra de característiques similars als que han estat descrits fins ara; sobretot pel que fa a l'estereotomia de les peces de l'arc. Val a dir, però, que com en el cas anterior es tracta d'un element parcialment desaparegut en el seu costat més oriental. En base a les esmentades característiques creiem que la seva datació seria la mateixa que hem apuntat per als elements anteriors; és a dir cap mitjan segle XIII.

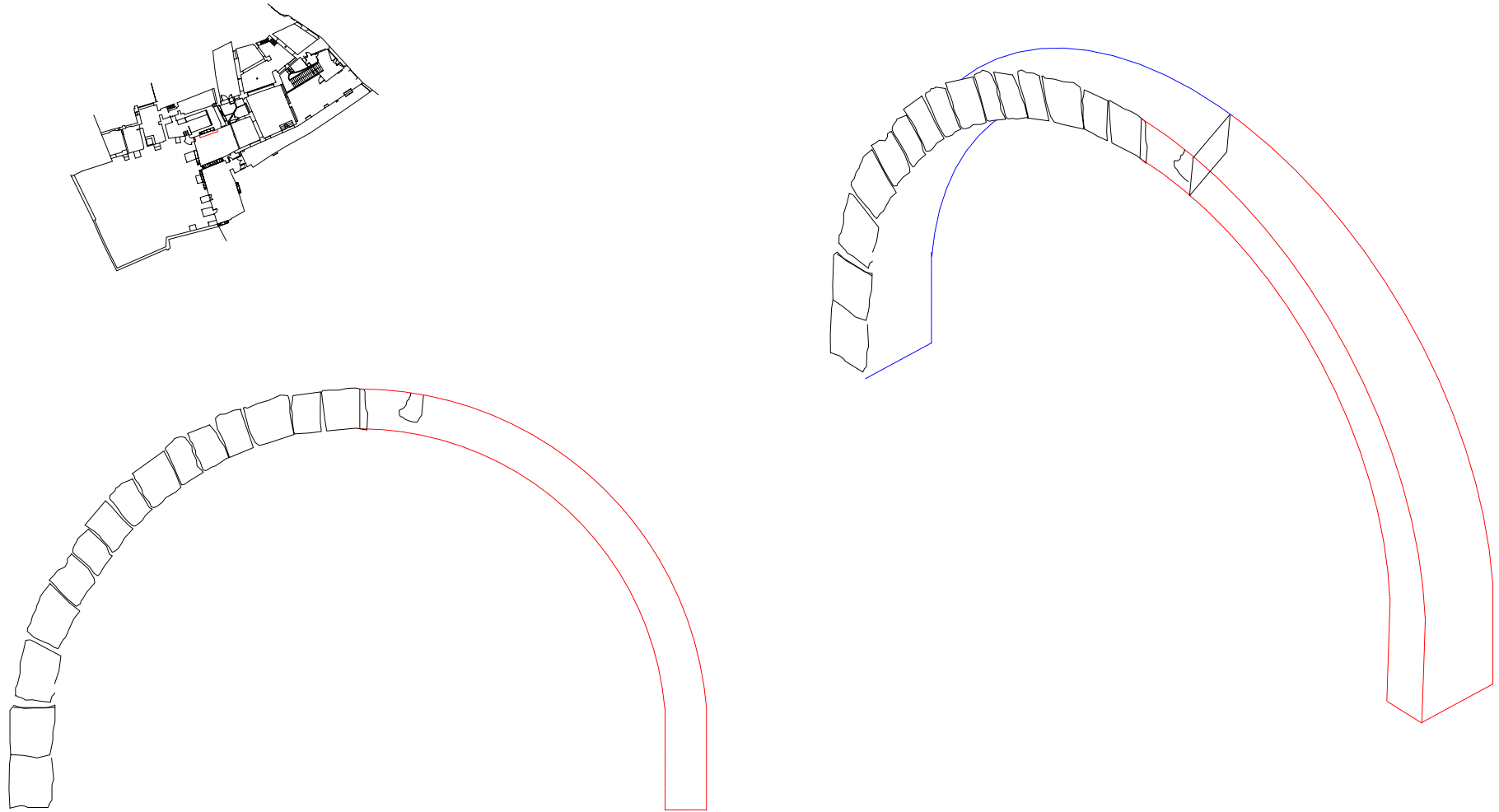
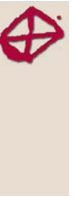

Vista general de l'arc localitzat en aquesta part de la planta baixa. Assenyalar certes diferències de disseny quan a la presència i dimensionat dels muntants entre aquest arc i els altres d'aquesta zona de la finca

Vista parcial de l'arc de dovelles. Podem apreciar la particular estereotomia de les dovelles, força dissemblants de les que veurem en els arcs de la zona més oriental de la planta baixa

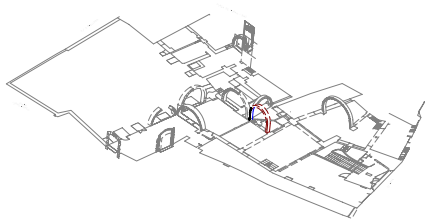
Alçat i perspectiva de l'arc descobert a la paret més septentrional de l'àmbit sud de la planta baixa

ESCALA 1: 30

Plana 27

Els elements medievals 7

Tot seguint en direcció est de la mateixa paret en la que desenvolupa l'arc medieval anterior (6), la intervenció posà de manifest l'existència d'un altre arc també de pedra de característiques força dissemblants al ja descrits. Efectivament, tot i només fou possible descobrir el muntant i l'arrencament de dues dovelles, el cert és que el dimensionat de les peces mostra un canvi que creiem significatiu pel que fa a les seves mesures i estereotomia. La poca part visible impedeix una millor anàlisi històric-estructural, ja que a més, l'arc està incomplet i suposem que parcialment substituït per altre arc de maó que és visible des de la fusteria. Aquesta situació no ens permet per tant, plantejar una proposta de datació individualitzada. Malgrat tot i en atenció a les tipologies dels elements arquitectònics que han estat observat i descoberts en aquesta zona més oriental de la planta baixa, fora versemblant relacionar la presència d'aquest arc amb certa estructura tardomedieval de pati que es localitzaria aquest part de la finca. Es fa difícil una major concreció, car les obres del segle XVIII i XIX emmascaren força aquesta fesomia, tot i que creiem possible una dates properes a la fi del segle XV inici del segle XVI.

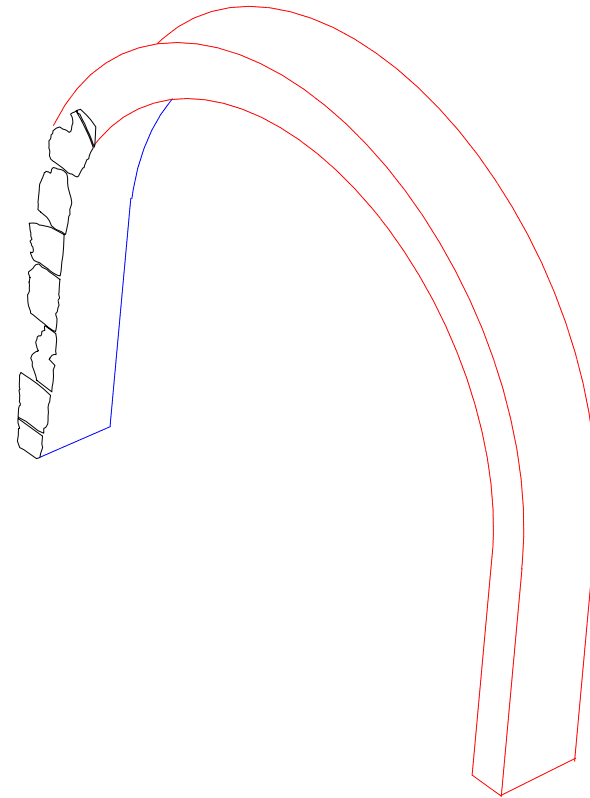
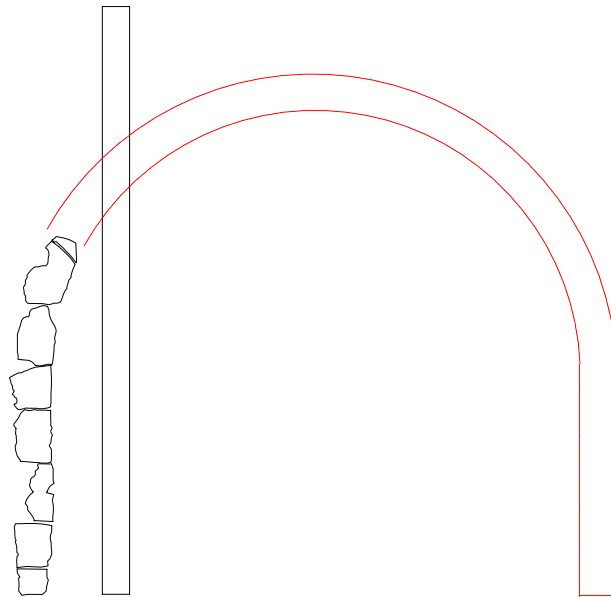
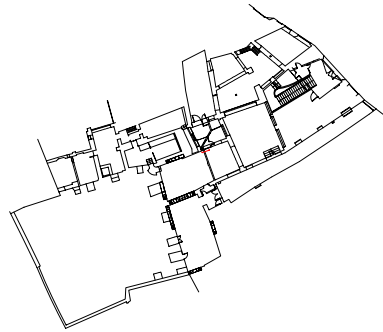
Vista general de la sala amb els testimonis (muntant i dues dovelles) de l'arc descobert en aquesta part de habitació

Detall de les peces de l'arc descobert

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

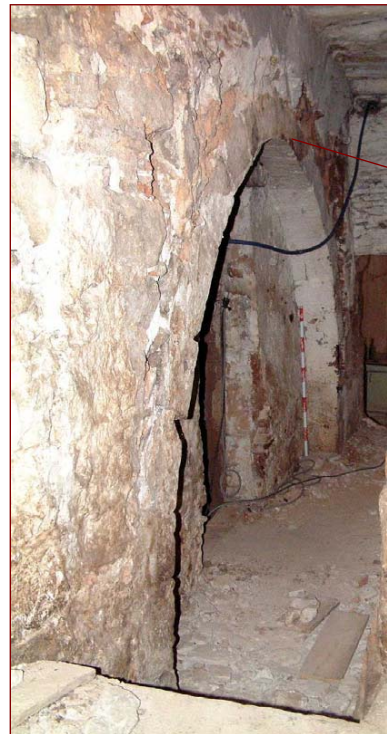
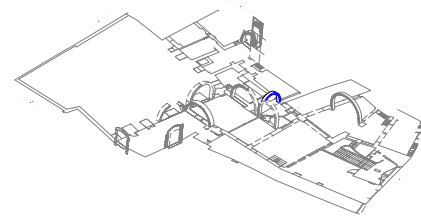
Alçat i perspectiva de l'arc descobert a l'angle més oriental de la paret més septentrional de la zona sud de la planta baixa.

ESCALA 1: 30

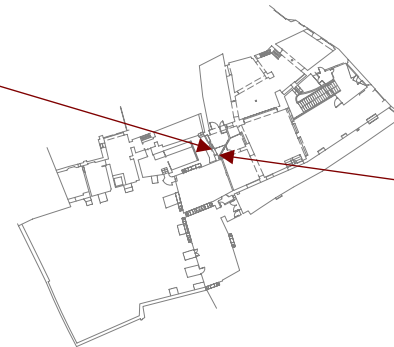
Plana 29

Els elements medievals 8

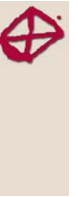
Per trobar altres elements significatius hem de desplaçar-nos en direcció nord a cercar l'actual celobert de la finca a la planta baixa. En aquesta zona, concretament a la paret més occidental, s'ha identificat un altre arc de pedra el qual ja era parcialment visible en la seva cara oest. Quant a la seva cara oriental només s'escrostonà la zona del muntant sud, recerca que es plantejà en funció de la gran diferència de cota de circulació entre la part est i oest d'aquest part de la planta baixa. Com en cas anterior es tracta d'un model d'element, les característiques del qual semblarien més modernes a bona part dels elements que s'han datat pels volts del segle XIII. Creiem que es tracta d'una estructura probablement relacionada amb un antic pati, avui dia desaparegut, que, de manera versemblant, fou resultat d'una reforma de la finca que -de manera relativa- caldria datar cap a la fi del segle XV o inici del segle XVI.

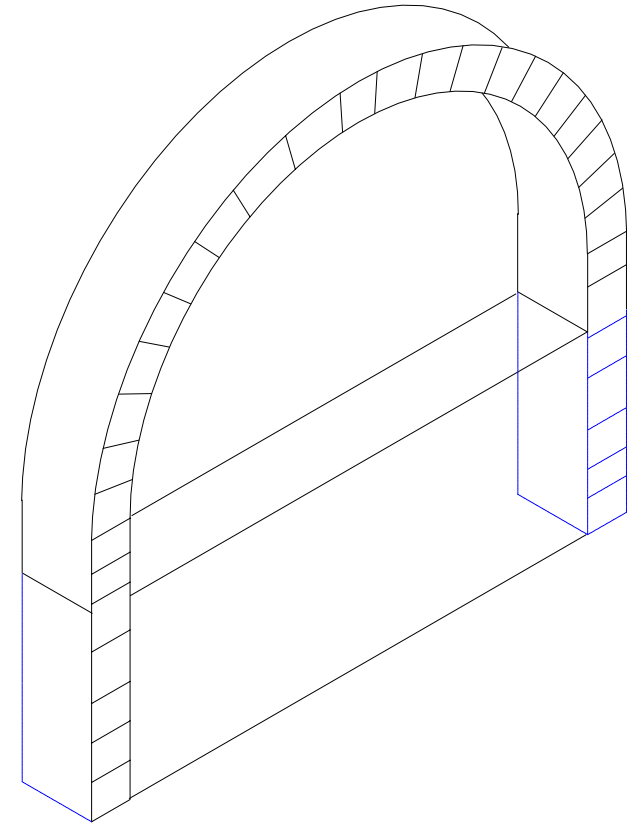
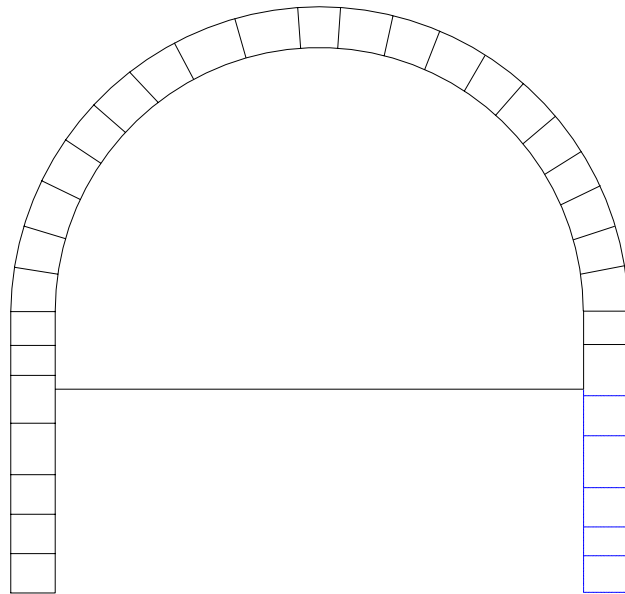
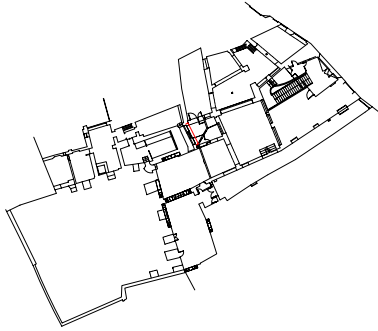
Vista general del frontis de l'arc que s'orienta vers el oest. Podem distingir, a més de les peces de l'element, el nivell d'alçària a la que es troba el petit corredor que el flanqueja per aquest costat de la finca

Fotomuntatge del detall de la part de l'arc descoberta des del celobert de la planta baixa de la finca. Podem distingir el seu muntant i part de les dovelles

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

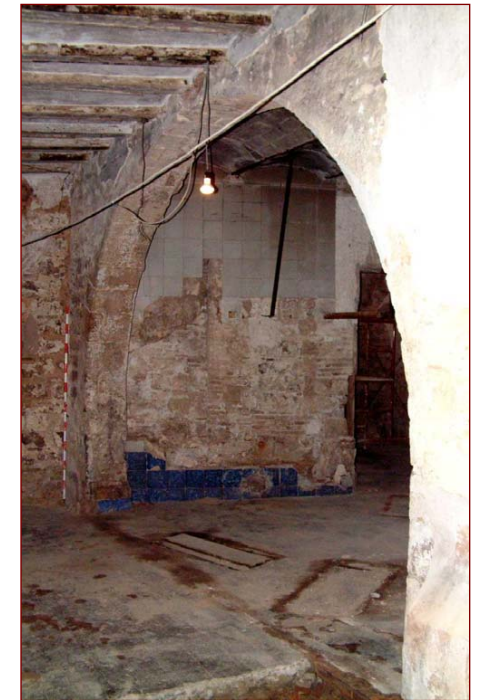
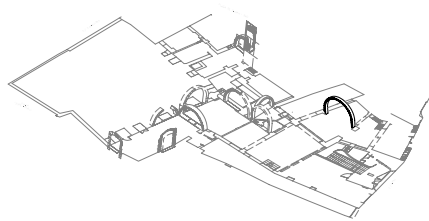
Croquis de l'alçat i perspectiva de l'arc que es localitza al celobert de la planta baixa

ESCALA 1: 30

Plana 31

Els elements medievals 9

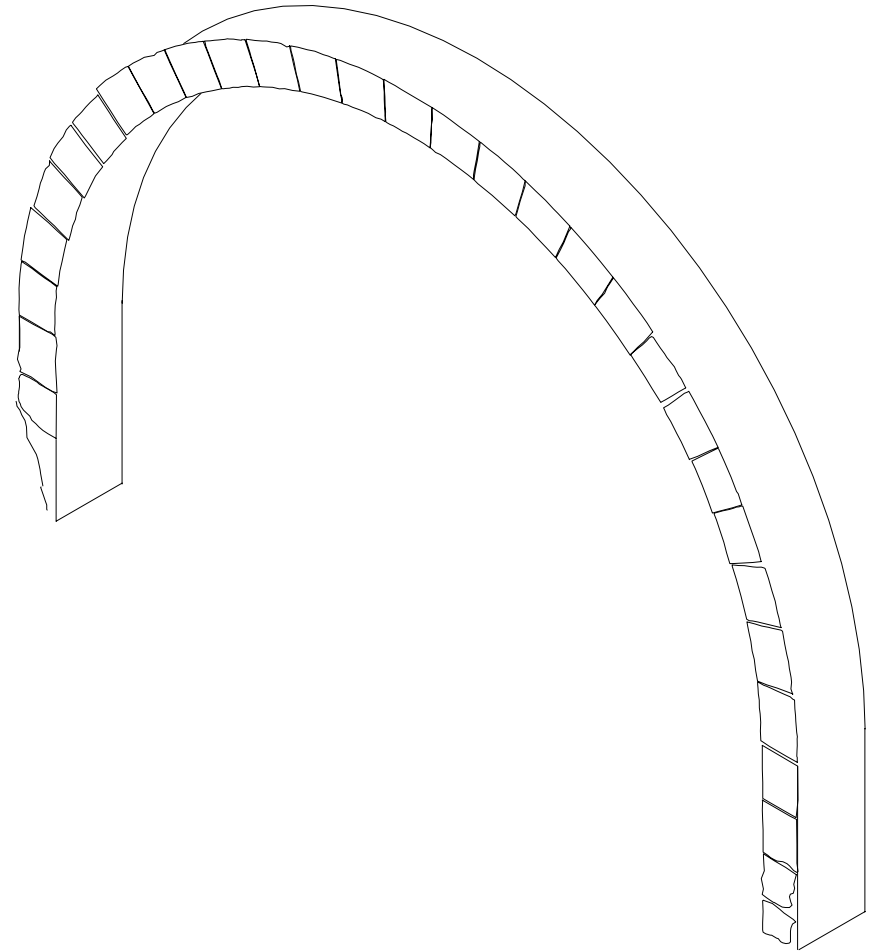
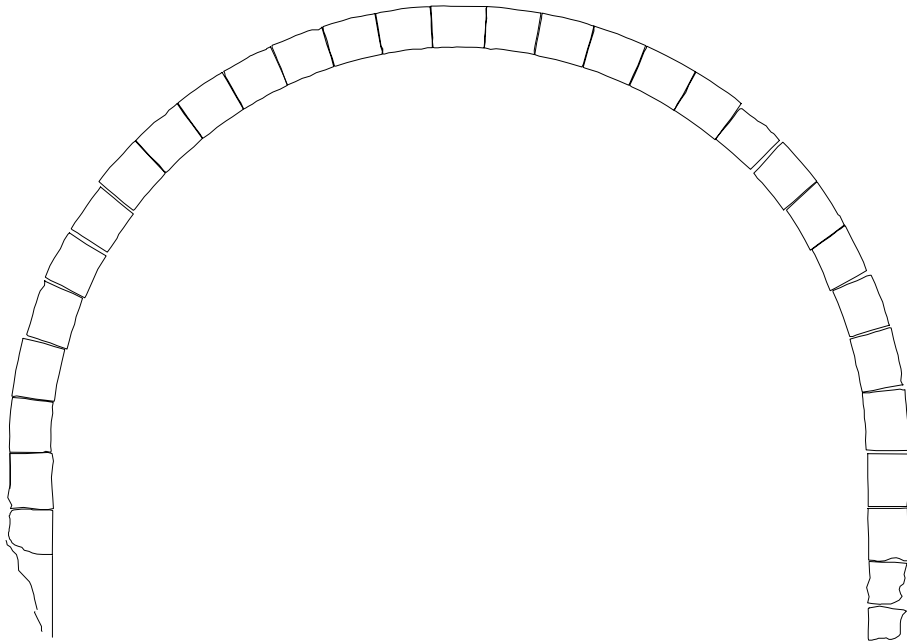
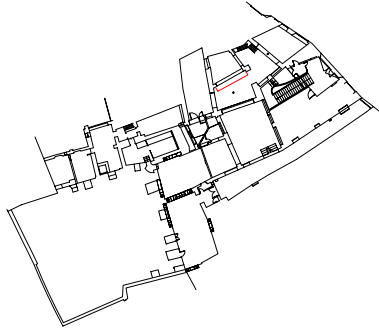
El següent element arquitectònicament significatiu de la planta baixa es localitza a la vessant nord-est de la finca. Es tracta d'un gran arc amb muntants i dovelles de pedra que ja era visible amb anterioritat a la nostra intervenció i que probablement era un dels elements del pati desaparegut del qual hem parlat anteriorment. En base a aquest fet i a l'estereotomia dels seus elements, creiem versemblant atorga una datació (per a aquest element) compresa entre la fi del segle XV o inici del segle XVI. Ens referma aquest posicionament cronològic l'arc carpanell del pis principal que, sent un clar model constructiu del segle XVI, sembla actuar com a llotja del nostre arc de la planta baixa, car es desenvolupa sobre la seva vertical. També faríem esment en aquest marc cronològic de la finestra descoberta en el pis principal -a la zona de la caixa d'escala actual- la qual mostra uns trets clarament emmarcables en aquestes dates d'inici del s. XVI i que per la seva localització mostraria un dels límits de l'antic pati que venim comentant

Dues vistes de la cara més meridional del gran arc que es localitza a les crugies més septentrionals de la zona est de la planta baixa

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Alçat i perspectiva de l'arc de la part més oriental de la planta baixa

ESCALA 1:30

Plana 33

Els elements medievals 10

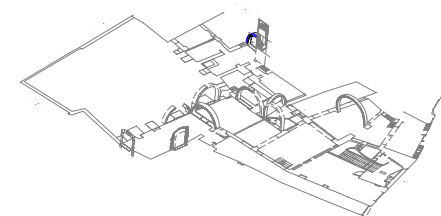
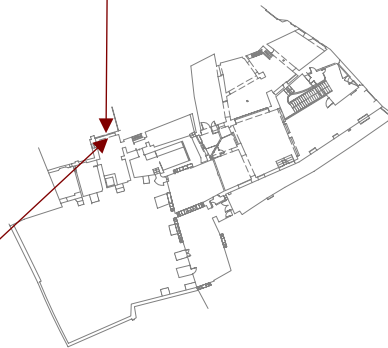
El darrer element significatiu de la planta baixa es localitza a tocar dels testimonis de l'aqüeducte romà descoberts en el decurs de la intervenció. Es tracta d'un altre arc de muntants i dovelles de pedra que ja era visible abans dels nostres treballs. Més difícil és determinar la seva datació, car comparteix un disseny i estereotomia que el fa partícep d'un ampli ventall cronològic. Així, mentre les seves dovelles ens portarien a un horitzó al voltant del segle XIII, el mur en el que treballa junt al dimensionat i forma dels seus muntants semblen reflectir unes datacions lleugerament més modernes de cap a la fi del període gòtic. En atenció a aquestes particulars característiques creiem més viable atorgar una datació general centrada en uns moments de finals del període baix medieval.

Vista general de l'arc de l'actual plaça de Duran i Bas

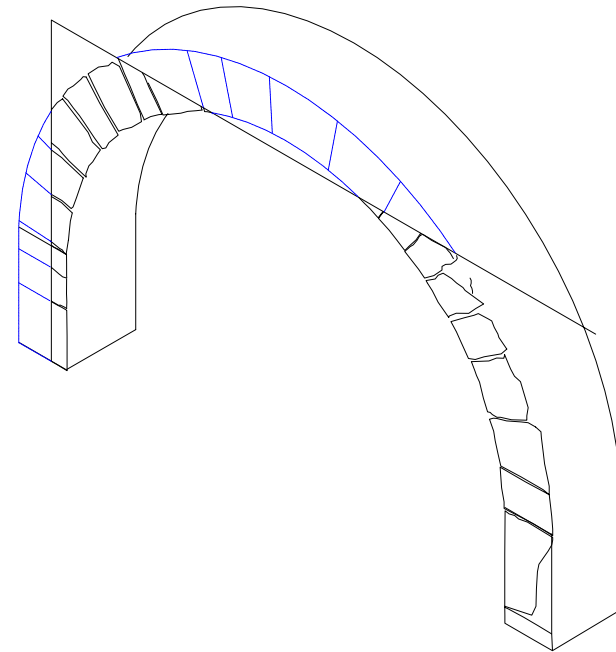
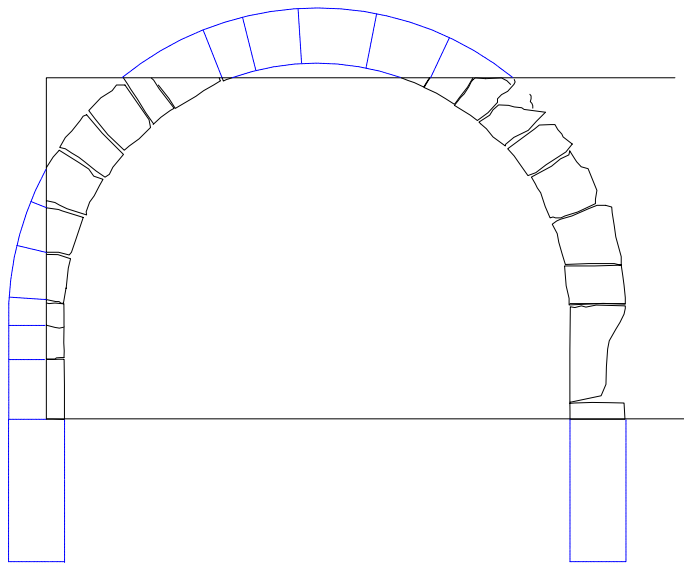
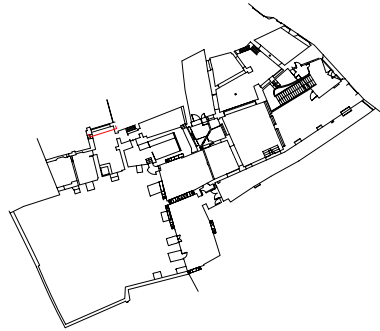

Vista general de l'arc des de l'interior de la finca

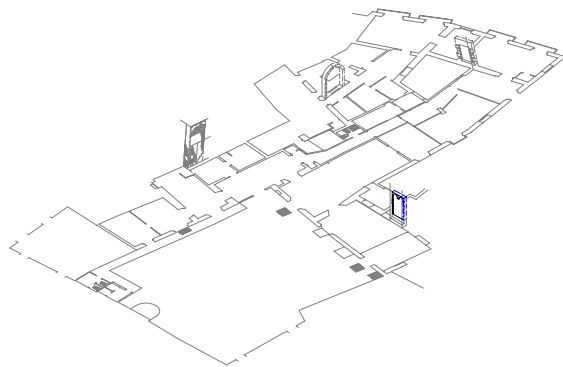
Estudi històric-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Alçat i perspectiva de l'arc de la planta baixa proper a l'aqüeducte romà
ESCALA 1:30
Plana 35

Els elements medievals 11 (planta principal)

La presència a la planta baixa de la porta cegada que comunicava antigament amb el carrer sense trànsit feia suposa l'existència d'una façana medieval prou consolidada tant a nivell de composició, com perquè encara hi restessin testimonis d'aquell vell frontis a nivell de planta principal. Certament, la intervenció permeté descobrir, cegada per les seves ambdues cares, una gran finestra coronella de la que es posaren al descobert les llindes monolítiques de mig punt i d'un dels seus muntants. Mancaven el mainell central amb seu capitell i no es posà al descobert el brancal dret, atès que part del cegat de la finestra suporta una petita jàssera de fusta que avui dia sosté una zona del mur de carreus. La intervenció també posà al descobert altra petita finestra en esqueixada que creiem contemporània de la coronella. La cronologia d'ambdues peces vindria determinada per la tipologia de mig punt de les llindes de la finestra coronella, la qual s'emmarcaria en un horitzó propi del segle XIII; certament en el mateix context cronològic-estructural dels arcs de la zona sud de la planta baixa. Assenyalaríem, finalment el fet que també han estat descobertes zones del mur d'aquesta antiga façana (avui mitgera) realitzats íntegrament amb tàpia, hom suposa fruit de les reformes medievals i modernes que patí la finca.

Vista general de la zona descoberta del mur més oriental de la zona sud de la planta principal. Podem distingir les dues obertures que aparegueren en el procés de repicats

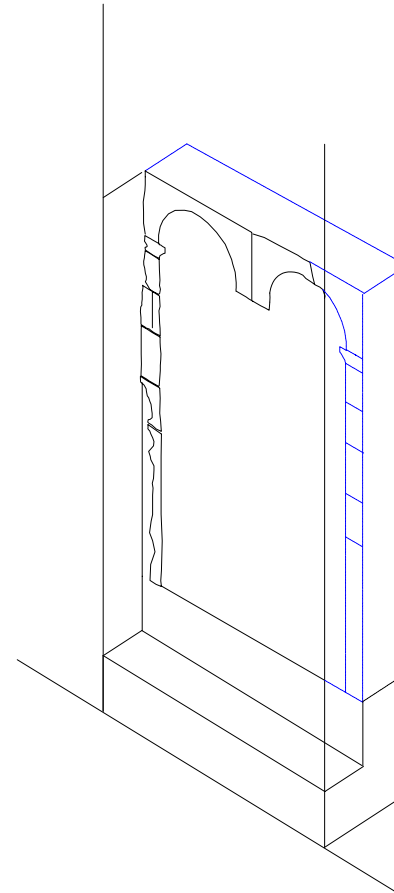
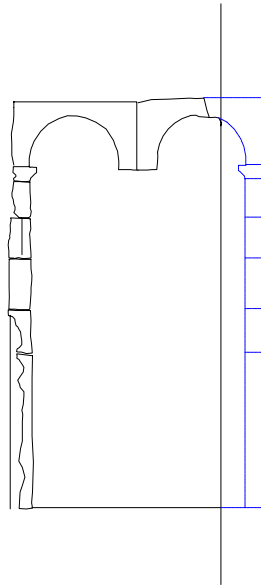
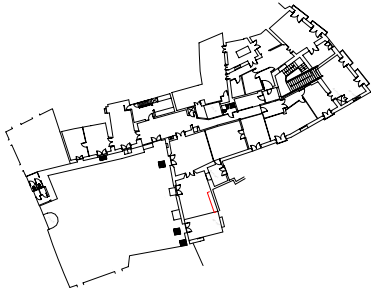
Detall de la finestra coronella descoberta amb el seu cegat interior

Detall de les llindes monolítiques de mig punt i de part de la imposta i brancal de la finestra coronella

Estudi històric-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Alçat i perspectiva de la finestra geminada de la planta principal

ESCALA 1: 30

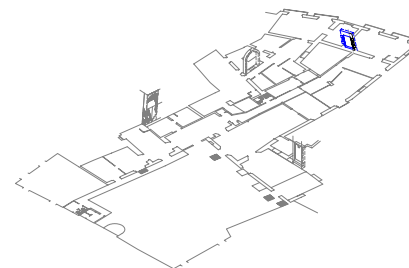
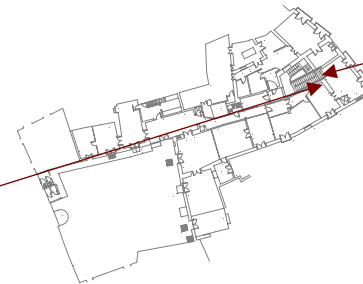
Plana 37

Els elements medievals 12 (planta principal)

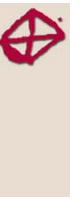
El següent element significatiu de la planta principal ha estat localitzat en el mur més occidental de la crugia de l'edifici que es desenvolupa paral·lela al carrer Ripoll. Es tracta d'una ampla finestra de pedra de la qual es descobrí l'extrem lateral (sud) de la seva cara externa. L'altra part del mateix frontis, per bé que existent, està coberta parcialment per una de les voltes de l'escala de veïns i pel revestiment de la caixa d'escala. Contràriament, des del que seria la seva cara interna, la finestra va poder aparèixer en tot el seu dimensionat. L'obertura actualment cegada, mostra clarament la seva adscripció cinccentista, tant pel que fa estrictament al seu disseny, com per conservar encara una part de la seva decoració escultòrica en els guardapols exterior. Tot i que els elements petris que componen la finestra són d'una clara datació d'inici del segle XVI, fora versemblant que es tractés d'una peça reinstal·lada o recol·locada en el seu actual emplaçament en una època posterior.

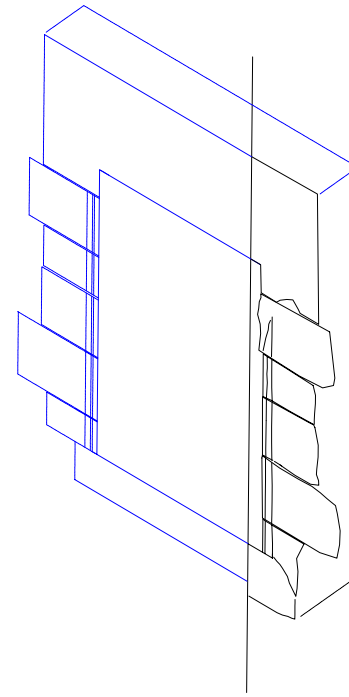
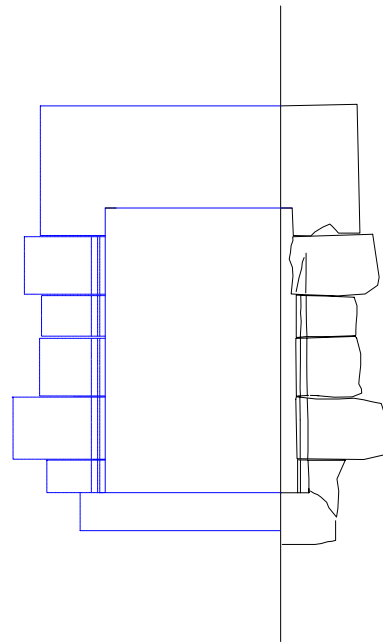
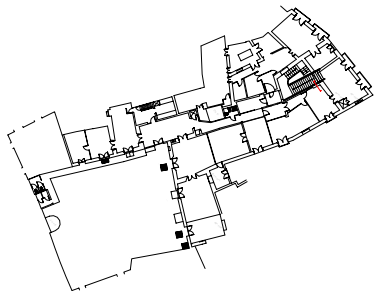
Detall del muntant, part de l'ampit i de la llinda de la cara externa de la finestra cinccentista descoberta en el pis principal

Vista de la cara interna de la finestra, la qual fou descoberta en la seva totalitat

Estudi històric-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

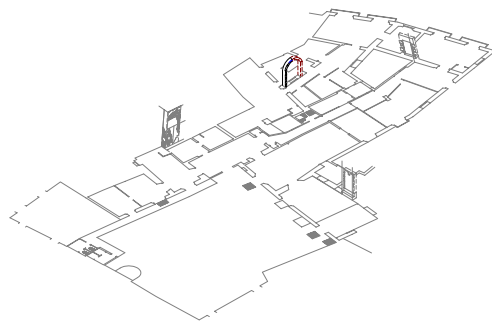

Alçat i perspectiva de la finestra cinc-centista de la planta principal

ESCALA 1:30 Plana 39

Els elements medievals 13 (planta principal)

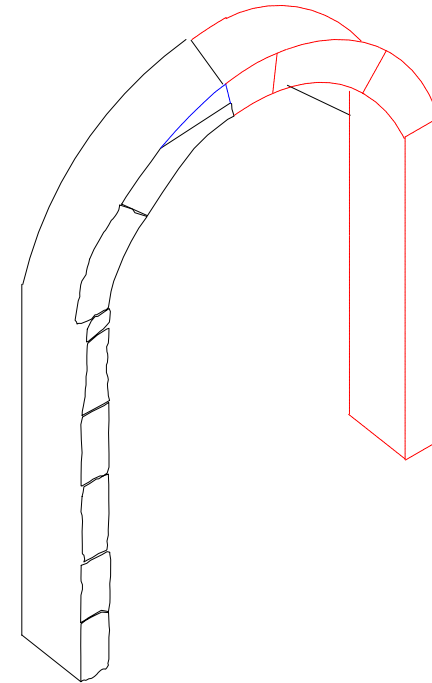
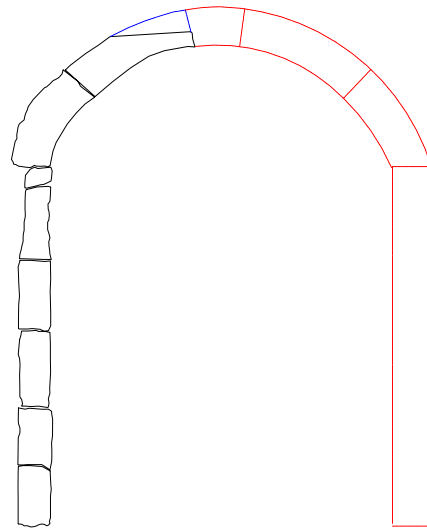
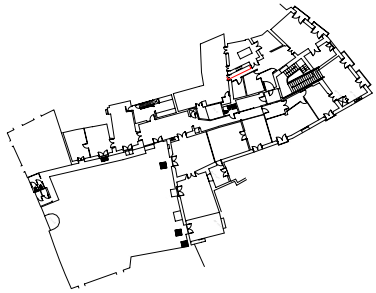
El darrer element analitzat de la planta principal es troba localitzat en la paret més meridional del petit pati que es desenvolupa a les crugies més septentrionals del nivell. Es tracta d'una part (la més occidental) d'un arc que interpretem com a gairebé carpanell i que del qual es conserven tot el seu muntant i dues amplies dovelles. La seva tipologia lítica, junt a l'amplada de les citades dovelles i la traça que dibuixa l'arcuació, ens fan interpretar aquest element com a pertanyent a un disseny que s'emmarcaria en les pràctiques constructives pròpies del segle XVI. Més complexa és la seva funció estructural. El seu emplaçament, just a la vertical del gran arc de la planta baixa, pot permetre suposar que som davant d'una antiga llotja o galeria cinc-centista la qual, delimitaria un gran pati descobert, avui dia desaparegut per les obres que han afectat la finca progressivament des d'aquelles dates; de manera especial cap la fi del segle XVII o inici del XVIII i especialment en decurs del segle XIX.

Fotomuntatge de les restes de l'arc des de l'interior del nivell de principal

Fotomuntatge de les restes de l'arc carpanell que es descobri a l'actual pati de nivell de principal que se situa a la banda més septentrional de la planta

Alçat i perspectiva de l'arc carpanell de la planta principal

ESCALA 1: 30

Plana 41

Cronologia de la finca

Època romana

Construcció dels aqüeductes que proveïen d'aigües la ciutat.

Restitució hipotètica de la ciutat romana de Barcelona amb els seus aqüeductes (s. V). MHCB

S. X

Formació de la Vilanova dels Arcs, fora els murs de la ciutat. L'indret es coneix amb el topònim d'*Arcs Antics* però també amb el de *Pou de Moranta*

Restitució hipotètica de la Barcelona a l'any 1000

(BANKS, P. "L'estructura urbana de Barcelona", dins **Història de Barcelona** . Enciclopèdia Catalana - Ajuntament de Barcelona Vol. 1, Barcelona 1992

S. XI

En el poblament de la Vilanova dels Arcs, les cases ocupen ja físicament l'espai de l'antic aqüeducte, el qual no només apareix com a afrontació, sinó també dins algunes propietats (p.e. 1017: *istas affrontationes includunt... cum ipsos archos opere antico factos o casas ... cum duos pedes de ipsos archos antiquos*). A la Vilanova dels Arcs se situa el cenobi de Santa Cecília.

Restitució hipotètica de la Barcelona del segle XI.

BANKS, P. "L'estructura urbana de Barcelona", dins **Història de Barcelona** . Enciclopèdia Catalana - Ajuntament de Barcelona Vol. 1, Barcelona 1992

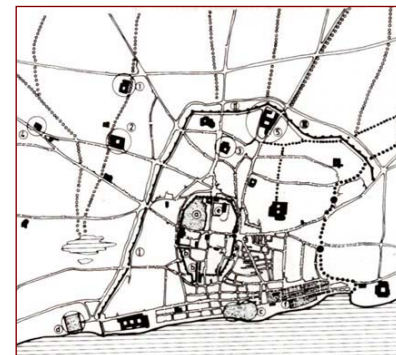
S. XII

Intensificació del poblament de la Vilanova dels Arcs.

S. XIII

Aparició del topònim de *Forn dels Arcs*, convertit posteriorment amb *Forn d'en Ripoll*. Construcció del segon tram de la muralla medieval, que arriba fins al Portal de Santa Anna (1275).

Possible origen de l'Hostal conegut posteriorment amb el nom d'Hostal den Garcia o Hostal del Lleó, situat a l'espai de la finca estudiada.

Restitució hipotètica de Barcelona al 1300.

(GARCIA, A. I GUARDIA, M. **Espai i societat a la Barcelona preindustrial**, Barcelona, 1986

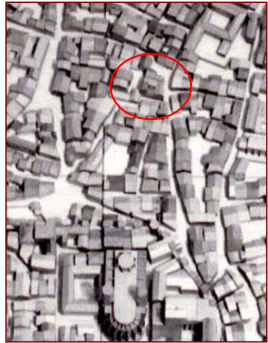
S. XIV

Tancament del primer recinte emmurallat medieval. Reforma de la plaça Nova davant la catedral (1355) i enderroc d'un tram de la muralla romana. En aquestes obres degué desaparèixer la part de l'aqüeducte més proper a l'antiga ciutat.

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

S. XV

En una data indeterminada, probablement d'inicis del segle, Francina Sors es feu amb la propietat de l'antic Hostal d'en Garcia o del Lleó.

Maqueta hipotètica de la Barcelona Gòtica (MHCB) amb indicació de la finca objecte d'estudi

a. 1438

Les Escoles Majors de la ciutat ja es troben situades a l'antic edifici de l'Hostal d'en Garcia, prop del Forn d'en Ripoll, identificat dins la finca objecte d'estudi. Potser es troben allí des de 1431, any en què es parla d'unificar les Escoles Majors.

1438

L'edifici on es troben les Escoles Majors de la Ciutat al carrer Ripoll és inadequat per ser petit i estar en estat ruïnós. Després d'una inspecció realitzada per una comissió del Consell de Cent les Escoles es traslladen a un edifici del Call, mentre es busca una nova solució.

1452

Les Escoles Majors tornen a l'edifici del carrer Ripoll, malgrat l'oposició dels veïns.

a. 1481

El canonge Joan Andreu Sorts tenia llogat l'edifici de les *escoles del forn d'en Ripoll* a un tal mestre Aleix. Quan aquest deixa l'edifici, es diu que la casa estava en molt mal estat per culpa dels estudiants.

1481

Joan Andreu Sorts lloga l'antic Hostal d'en Garcia on abans hi havia les Escoles Majors al paborde Jordi Sanç, el qual ha de realitzar obres de millora pel mal estat de l'edifici.

1498

Resolució del plet entre Joan Andreu Sorts i Jordi Sanç pels lloguers no satisfets en compensació de les obres de millora realitzada a la casa.

1503

Testament del canonge Joan Andreu Sorts on nomena hereus seus universals els seus nebots Joan, Joan Francesc i Vicenç.

1576

Inventari dels bens del canonge Pau Vicenç Sorts on hi consta *una casa en hun portal en la carrera pública hobrint, ab entrades y exides y pertinències de aquelles situades, en la present ciutat, vulgarment nomenat lo Forn d'en Ripoll, la qual obri portal en lo dit carrer d'en Ripoll, ab lo qual afronte a llevant. La qual se té per la Pia Almoyna e fonch comprada, com apar en un libre de memòries del dit senyor canonge, per la senyora Francina Sors, en poder de mossèn Moxó, notari, de la qual lo senyor canonge ne ha fet llegat a Pau Galcerà Sors.*

Pau Vicenç Sorts no habitava en aquesta casa del carrer Ripoll.

1589

Guillem Raimon Espuny adquireix una casa amb un hort i un pou situada darrera la casa que va ser d'Antoni de Mesa, posteriorment del monestir de Valldonzella i a l'època dels hereus i successors de Pau Vicenç Sorts i on "*antiquitus solebat tenere Scolas Majoeres dicti civitatis et antea nomunabatur Hostal del Lleó in vico transitum no habente qui eixi in vico den Ripoll*"; és a dir on antigament hi solien estar les Escoles Majors de la ciutat i que abans es deia Hostal del Lleó, al carrer sense trànsit que surt al carrer d'en Ripoll.

Aquesta casa és la que es correspon a la designa 3 (Vegeu *Plànol Designes*).

1636

L'edifici del carrer Ripoll propietat dels hereus i successors de Pau Vicenç Sorts és venut a Joan Sabater. Es diu que la finca és dividida en dos estars i que el més meridional obre 5 portals a un carreró sense trànsit.

Aquesta casa es correspon a la designa 2 (Vegeu *Plànol Designes*).

1638

L'obtentor del benefici de Santa Anna a la capella de la Concepció del claustre de la Seu de Barcelona, estableix a Joan Sabater unes cases al carrer d'en Ripoll, que es troben inhabitables. L'aquiridor es compromet a reedificar-les en un termini de quatre anys.

Aquesta casa es correspon a la designa 3 (Vegeu *Plànol Designes*).

1658

Joan Sabater es fa amb el domini de dues cases del carrer dels Capellans, situades a l'espai de l'actual pati.

Aquestes cases es correspondrien amb les designes 7 i 8 (Vegeu *Plànol Designes*).

1657

Joan Sabater adquireix per establiment una casa enderrocada al carrer dels Capellans. Aquesta casa se situaria a l'espai de l'actual pati -designa 6- (Vegeu *Plànol Designes*).

1665

Els hereus de Pere Pau Vinyals venen en pública subhasta a Vicenç Sabater una casa del carrer Ripoll.

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Aquesta casa és la que forma la designa 1 i es correspon amb el solar de la finca de l'actual carrer Ripoll 27.

1681

Els hereus de Josep Oliver venen a Bernat d'Aymerich i a Vicenç Sabater tres cases situades al carrer dels Capellans. Vicenç Sabater es queda una part d'aquestes cases i que és la que es correspon a la designa 5 (Vegeu *Plànol Designes*).

1690

Els administradors del col·legi i capella de Sant Sever estableixen a Vicenç Sabater unes cases al carrer Capellans al costat de l'hort de les cases del propi Sabater. Les cases s'estenia vers el carrer Capellans. Una part d'aquestes cases és la que es correspon amb la designa 10 (Vegeu *Plànol Designes*).

1700

Març. L'administrador dels béns dels hereus de Vicenç Sabater obté l'establiment d'una casa situada al cap del carrer sense trànsit i unida a les propietats dels mateixos hereus. La casa es correspon amb la designa 4 (Vegeu *Plànol Designes*)

Maig. Margarida de Ramon adquireix en pública subhasta la casa del carrer Ripoll que va ser de Vicenç Sabater. En la compra s'especifica que la finca està composta de 10 designes diferents.

1714

Tancament del reclau que feia l'androna o carreró sense trànsit per part dels propietaris veïns de Ripoll 23, la qual cosa significà el cegament de la porta de Ripoll 25 que s'obria a aquesta part del carreró.

1716

En el cadastre realitzat després de la Guerra de Successió, la finca de Ripoll 25 -dividida en diferents parts o designes- apareix parcialment en estat semiruïnós. Literalment, del cos d'edifici més gran es diu que *Concisteix al paviment del carrer en la entrada y dos estudis; primer sostre a la part del carrer en una sala, y un aposiento bo, a la part del hort en quatre aposientos, y cuyna, tot derruït, y ab altres pessas que són totas demolidas, y un hort; lo segon sostre és tot demolit, e inhabitable.*

1735

Reedificació de la finca per part de Josep Ramon a partir de dues cases i quatre botigues situades al carrer Ripoll i al carreró sense trànsit.

1780

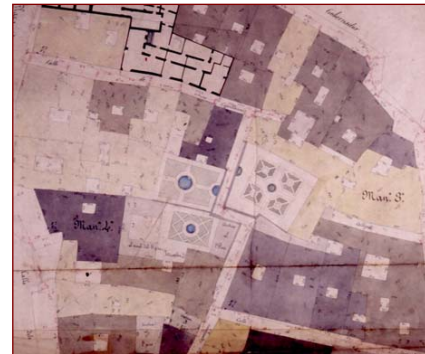
Miquel de Ramon i Graell realitza obres de reforma consistents en aixamplar la porta de la seva casa del carrer Ripoll.

1786

Obertura d'una finestra a la façana de la casa de Miquel de Ramon i Graell.

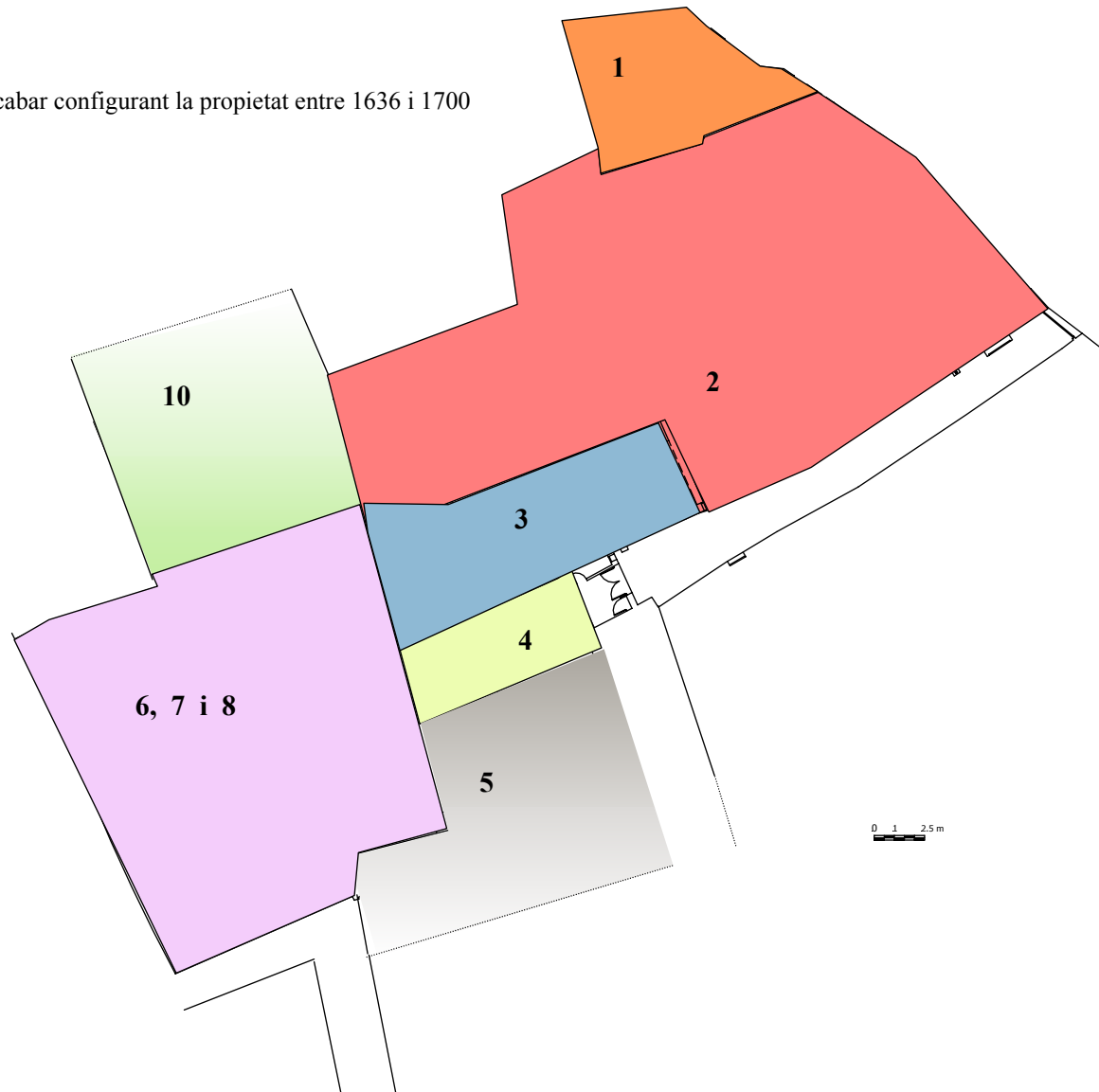
1788

Reformes al ràfec i la teulada de la finca.

1790 Obres per tal de convertir en balcó una finestra.**1791** Obres consistents a posar balcons al segon pis de la façana de la casa de Miquel de Ramon.**1794** Obres al terrat de la finca i obertura de dos balcons al primer pis.**1795** Obertura d'una porta d'escala de veïns.**1802** Miquel de Ramon -regidor perpetu de l'ajuntament de la ciutat- cedeix els seus béns al seu fill Ramon de Ramon i Palau seguint el fideicomís de l'herència de la família.**1849** Capítols matrimonials entre Ramon Alvaro de Fortuny i de Sanromà i Paula de Ramon i de Tord -filla de Ramon de Ramon-**1871** Alvaro de Fortuny passa a ser el propietari de la finca de Ripoll 25 per mort de la seva esposa Paula de Ramon.**1874** Aixecament del tercer pis de l'edifici de Ripoll 25 i nou estucat de la façana segons un projecte del mestre d'obres Jaume Brossa i Mascaró.**1885** Obres interiors a la planta baixa, consistents en la substitució de dos acrcs. Finalment es posà una columna de ferro.**1891** Obertura de la porta més meridional de la finca al lloc on hi havia hagut una finestra.

Plànol on s'indiquen les diferents designes que van acabar configurant la propietat entre 1636 i 1700

A TALL DE CONCLUSIONS

L'actual finca de Ripoll 25 s'ha configurat al llarg de la història a partir de l'agrupació i disgregació de diferents cases o parts de cases. La major part d'aquestes agrupacions o segregacions s'han pogut documentar tant arxivísticament com a partir de l'anàlisi dels elements arquitectònics descoberts durant la intervenció del treball de camp. D'altres, podran documentar-se a partir dels resultats de les excavacions arqueològiques.

A grans trets cronològics, les principals notícies històriques i les restes arquitectòniques descobertes en alçat permeten establir els següents episodis històrico-constructius.

Aqüeducte romà

S'han descobert 2 pilars i la secció completa d'un d'ells, amb el canal que conduïa l'aigua. Resta pendent el que pugui aparèixer en els treballs d'excavació arqueològica que s'estan realitzant a la zona del pati del pis principal de la finca.

Època altmedieval

No semblen trobar-se en alçat restes arquitectòniques del moment de la formació de la Vilanova dels Arcs, quan l'aqüeducte romà va ser integrat com a límit i part de diferents construccions realitzades als segles X, XI i XII. En qualsevol cas, aquesta ha de ser la cronologia de l'ocupació constructiva de l'espai de la finca i la seva configuració urbana. Les excavacions arqueològiques en curs podrien aportar més informació d'aquesta cronologia.

Segles XIII-XIV

Es documenta la presència d'un hostal conegut amb els noms d'Hostal d'en Garcia o Hostal del Lleó. Referma aquest ús de l'espai l'existència d'un carreró sense trànsit, els exemples del qual abunden tant en els hostals barcelonins de l'època com en els Alfòndecs reials. Serien d'aquesta cronologia la major part dels arcs i portes descoberts a la planta baixa, així com la finestra coronella del primer pis.

Segle XV

El fet més remarcable de la història de la finca -o d'una part important d'ella- és la presència al segle XV de les Escoles Majors de la Ciutat. Aquestes es documenten al 1438 -quan es diu que l'edifici no era, donat el seu mal estat, adequat per a les tasques docents- i és possible que s'hi estessin des del 1431. Tot i que van traslladar-se un temps al Call, a mitjan segle XIV van tornar i no abandonaren l'antic Hostal fins possiblement el 1481. La documentació localitzada i la bibliografia existent no ha estat suficient per a precisar més alguns aspectes poc clars de la presència de les Escoles Majors en un edifici propietat de la nissaga Sorts, la qual va aportar rellevants canonges de la ciutat.

L'abandó definitiu de la finca per part de les Escoles va dur aparellat algunes obres de reforma.

Segle XVI

Probable residència dels canonges de la família Sorts. Seria d'aquesta cronologia la finestra cinc-centista descoberta al pis principal i algun dels arcs del sector més oriental de la planta baixa i de l'esmentat pis principal.

Segle XVII

Des de 1636 i fins a 1700 es configura una gran propietat amb successives adquisicions realitzades per Joan Sabater i el seu fill Vicenç Sabater. A partir de la compra de la casa de la família Sorts, els Sabater inicien una política expansiva consistent en la compra de les propietats veïnes. En aquesta època es configura el pati del pis principal on abans hi havia hagut 3 cases ja mig enderrocades a mitjan segle XVII.

Segle XVIII

La gran finca dels Sabater passa a la família de Ramon, a principi del segle. Al 1716 hi ha una part força enderrocada i al 1735 es realitza una reconstrucció generalitzada. A finals de segle es produeixen diferents i repetides obres de reforma que afecten principalment el nombre i configuració de les obertures.

Segle XIX

Al llarg del segle XIX es realitzen diferents campanyes de reforma, la més destacada de les quals és la de l'aixecament d'un tercer pis el 1874. En aquesta època ja no formava part de la finca principal l'edifici de Ripoll 27.

Segle XX

Reformes interiors entre les quals destaquen la instal·lació d'una escola de nens i d'unes oficines comercials.

Vista general de la façana de la finca que dona a la plaça de Duran i Bas i que vol ser aterrada

Notícies documentals

En aquest apartat s'inclouen les fitxes dels documents recercats durant la investigació i que fan referència d'una manera explícita a l'evolució històrica de la finca objecte d'estudi i de la formació urbanística del seu entorn. En aquest sentit, cal tenir present que el seguiment històric de les diferents parts o dissenys que van acabar configurant l'actual finca ha complicat la recerca documental. En aquells casos en què les notícies són parcials a alguna de les dissenys s'ha obtingut per reproduir el plànol i explicitar de quines cases parla el document.

Cadascun dels documents que s'inclou disposa d'un apartat de resum i/o transcripció parcial, d'on s'extreuen aquelles informacions més útils i significatives per a la història de l'evolució de la propietat i de la configuració estructural de l'edifici.

Sempre que ha estat possible s'ha procurat realitzar una còpia de la documentació, seguint i respectant les normes i criteris de cada arxiu. Aquestes reproduccions es troben recollides al volum d'Apèndix Documental.

A banda de la recerca estrictament referida a la finca, també s'han realitzat prospeccions arxivístiques i bibliogràfiques referents a les Escoles Majors de la Ciutat, tot i que aquest és un tema que caldria tractar específicament amb més profunditat.

Seguidament es detallen els arxius, fonts, sèries i bibliografia consultada.

ARXIU HISTÒRIC DE CIUTAT DE BARCELONA (AHC B).

Consellers (C) – Obreria (XIV).

Èpoques d'obreria 1411-1492
Èpoques d'obreria de la ciutat de Barcelona 1485-1492.
Llibre d'èpoques d'obres de la ciutat de Barcelona 1568-1575.
Registre d'ordinacions d'obreria 1630-1737.
Licencias concedidas por los obreros 1730-1739.

Documentos varios de obreria. Ss. XIV-XVIII.
Memorials i llicències d'obres.

Consellers (C) – Inventaris (XI).

Llibre d'inventaris. 1454-1459.
Llibre d'inventaris. 1559-1584.
Llibre d'inventaris. 1595-1608.
Llibre d'inventaris i altres documents. 1619-1625.
Llibre d'inventaris de cases de la casa la ciutat. 1635-1707.
Llibre d'inventaris, requeriments i altres escriptures. 1640-1644.
Lligall d'inventaris. 1395-1459.
Lligall d'inventaris. 1460-1470.
Lligall d'inventaris. 1471-1706.

Consultat l'índex sencer de tots aquests llibres i lligalls d'inventaris a partir de:

- CASES, Lluïsa.- *Catàleg dels protocols notariais de Barcelona*. Fundació Noguera. Barcelona, 1990.

Consellers (C) – Guerres (XVI).

Recompte de caps de Casa. Llibre de la Cinquentena 1640.

Consell de Cent (CC) – Fogatges (XIX).

Desembre de 1389 (Barcelona)
16 de febrer de 1516 – 9 d'octubre de 1516. (Catalunya i Barcelona)
Segle XV. Llista d'empadronats de Barcelona.
Segle XV. Numeració dels focs laïchs de la ciutat de Barcelona. 1496?

Consell de Cent (CC) – Registre de deliberacions (II).

II-2 1438-1442.
II-4 1446-1447
II-6 1449-1450
II-7 1507-1508
II-23 1476-77
II-39 1507-1508
II-52 1532-1534
II-53 1534-1536

Cadastre

I-34 Cases reedificades
I-57 Repartiments. Cadastre de 1716.

Arxiu Notarial

I-37 Inventari i encant dels béns de Pau Vicens Sors, canonge. 1576.

- I-48 Inventari d'Esteve Monfar i Sors, doctor en drets. 1614.
- I-51 Inventari dels béns de Miquel Sabater. 1629.
- I-61 Inventari dels béns de Pere Joan Sabater, courer. 1651.
- IX.3 Escoles Majors de Barcelona. 1425 – 1526
- IX.4 Hostals. 1493 – 1595.
- XIII.4 Joan Grasses, notari. 1600 – 1639.
- XIII.12 Plec de documentació diversa. 1615 – 1660.
- XIII.14 Inventari dels béns d'Anna de Miralles i Xammar.
- XVI.3 Capbreu del benefici de Sant Silvestre a la Seu. 1605

ARXIU HISTÒRIC DE PROTOCOLS DE BARCELONA (AHPB)

- Aquiles, Francesc (menor). *Capibrevium redituum iurium et emolumentorum et alyarum emphyteoticalium Pie Cause institute et fundate per admodum reverendum Iohannem Andream Sorts, quondam, canonicum Sedis Barcinone*. 28 de maig, 1616 – 30 d'agost, 1625.
- Carles, Joan. Manament i capbreu de manaments de la causa pia de mossèn Joan Andreu Sors. 1559 – 1581.
- Cellarés, Rafel Joan. *Primum manuale contractuum*. 8 de novembre, 1635 - 23 de desembre de 1636.
- Claramunt, Francesc. Manual de l'any 1802, juliol.
- Coll, Enric. *Pliego de escrituras sueltos*. 1620 – 1649.
- Coll, Enric. *Pliego de contratos y concordias*. 1613 – 1649.
- Creus, Josep. Manual. 29 de desembre, 1699 – 23 de desembre, 1700.
- Daguí, Francesc. *Vigesimum sextum manuale instrumentorum*. 30 de desembre, 1679 – 24 de desembre, 1680.
- Daguí, Francesc. *Vigesimum septimum manuale instrumentorum*. 28 de desembre, 1680 – 24 de desembre, 1681.
- Daguí, Francesc. *Primum librum testamentorum et codicillarum*. 1656 – 1686.
- Daguí, Francesc. Borrador. 21 de gener, 1662 – 23 de desembre, 1662.
- Fabra, Joan Pere. Manual. 3 de gener, 1700 – 24 de desembre, 1700.
- Ferrer, Josep. *Nonum manuale*. 31 de desembre, 1656 – 20 de desembre, 1657.
- Ferrer, Josep. *Decimum manuale*. 9 de gener, 1658 – 22 de desembre, 1658.
- Llunell, Francesc. *Trigesimum quartum manuale*. 26 de desembre, 1663 – 24 de desembre, 1664.
- Llunell, Pere Màrtir. *Vigesimum primum manuale*. 21 de gener, 1668 – 22 de desembre, 1668.
- Pastor, Francesc. *Decimum quintum manuale omnium contractuum*. 3 de gener, 1638 – 24 de desembre, 1638.
- Plea, Bartomeu. *Decimum quartum manuale*. 26 de desembre, 1657 – 24 de desembre, 1658.
- Prats, Joan. Manual de l'any 1849, abril.
- Puigsec, Miquel. Capbreu de la causa pia instituïda per Joan Andreu Sors. 1513 – 1523.
- Roig, Bartomeu. *Decimum manuale*. 29 de desembre, 1671 – 22 de desembre, 1672.
- Serra, Isidre. *Manuale*. 1677 – 1695.
- Soldevila, Francesc. *Octavum manuale*. 29 de desembre, 1661 – 21 de desembre, 1662.
- Soldevila, Francesc. *Liber primus testamentorum*. 1656 - 1669.
- Sunyer, Francesc. *Aprisia*. 1569 - 1572
- Sunyer, Francesc. *Trigesimus tercius procuracionis liber...* 1568 - 1572
- Talavera, Joan Gerònim. *Septuagesimum sextum manuale*. 27 de setembre, 1636 – 9 de juny,

1637.

- Talavera, Joan Gerònim. *Secundus liber notularum instrumentorum ecclesiasticorum identidem ac laicorum comunium scedarum pretitulatum*. 1630 – 1646.
- Torres, Bonaventura. *Vigesimum quartum manuale*. 25 de desembre, 1681 – 24 de desembre, 1682.
- Torres, Bonaventura. *Liber tercius inventariorum et encantium*. 1682 - 1702.
- Torres, Bonaventura. *Trigesimum secundum manuale*. 26 de desembre, 1689 – 24 de desembre, 1690.
- Torres, Francisco. *Decem novem manuale*. 28 de desembre, 1679 – 24 de desembre, 1680.
- Torres, Francisco. *Liber primus testamentorum et codicillarum*. 1663 - 1679.
- Torres, Francisco. *Liber secundus inventariorum et encantium*. 1680 - 1690.
- Vidal, Joan Baptista. *Vigesimum quintum prothocollum sive manuale instrumentorum*. 28 de desembre, 1664 - 23 de desembre de 1665.
- Vidal, Joan Baptista. *Secundum testamentorum librum*. 1651 – 1670.
- Vidal, Joan Baptista. Libro 4º de capitulos matrimoniales, concordias e inventarios. 1660 – 1671.

ARXIU DE LA CATEDRAL DE BARCELONA (ACB).

- Coll, Enric. *Manuale vigesimum sextum*. 7 de gener, 1638 – 18 de desembre, 1638.
- Pia Alomina. Capbreus-

ARXIU DIOCESÀ DE BARCELONA (ADB)

Processos.

ARXIU MUNICIPAL ADMINISTRATIU (AMA)

Expedients d'obres particulars.

BIBLIOGRAFIA

ALTURO I PERUCHO, Jesús.- *L'arxiu antic de Santa Anna de Barcelona, del 942 al 1200. (Aproximació històric-lingüística)*. Fundació Noguera. textos i Documents 8, 9 i 10. Barcelona, 1985.

AMADES, Joan.- *Històries i llegendes de Barcelona*. Vol. I. 1984.

BATLLE, Carme.- “La casa burgesa en la Barcelona del segle XIII” *La societat barcelonina a la baixa Edat Mitjana*. Acta Medievalia. Annexos d’Història Medieval. Annex I. Universitat de Barcelona. Barcelona, 1983.

BALARI I JUVANY, José.- *Historia de la Universidad de Barcelona*. Imprenta de Jaime Jopus. Barcelona, 1897.

CLARAMUNT, Salvador.- “La documentació del segle XIII conservada en el arxivo de la basílica de Santa Maria del Pino de Barcelona” *Jaime I y su época. Actas del Xº Congreso de Historia de la Corona de Aragón*. Zaragoza.

FELIU, Gaspar i SALRACH, Josep Maria (dirs.).- *Els pergamins de l'arxiu comtal de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I*. Fundació Noguera. Diplomataris 19, 20 i 21. Barcelona, 1999.

FOLCH, Artemi.- *Les universitats de Catalunya al tombant del segle XVII*. Episodis de la Història, número 161. Rafael Dalmau, editor. Barcelona, 1972.

MARSA, Francesc.- *Onomàstica barcelonina del segle XIV*. Universidad de Barcelona. Barcelona, 1978.

ORDINACIONS e nou redreç fet per instauratio, reformatio e reparatio de la Universitat del Estudi General de la ciutat de Barcelona, en lo any mil sine cents noranta y sis. Barcelona. Gabriel Graells y Giraldo Dotil, [1596].

PEREZ I GOMEZ, Xavier.- *Diplomatari de la cartoixa de Montalegre*. Fundació Noguera. Diplomataris 14. Barcelona, 1998.

PUIG I USTRELL, Pere.- *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomatari dels segles X i XI*. Fundació Noguera. Diplomataris 8, 9 i 10. Barcelona, 1995.

PUIG, Pere - RUIZ, Vicenç – SOLER, Joan.- *Diplomatari de Sant Pere i Santa Maria d'Ègara. Terrassa, 958-1207*. Fundació Noguera. Diplomataris 24. Barcelona, 2001.

RIU, Manuel.- “La documentació del segle XIII conservada en el arxivo de la basílica de Santa Maria del Mar (Barcelona)” *Jaime I y su época. Actas del Xº Congreso de Historia de la Corona de Aragón*. Zaragoza..

RIU, Manuel .- “Los pergaminos quemados del arxivo de Santa Maria del Mar (segunda mitad del segle XIV)” en *La societat barcelonina a la baixa Edat Mitjana*. Acta Medievalia. Annexos d’Història Medieval. Annex I. Universitat de Barcelona. Barcelona, 1983.

RIU, Manuel – PINTÓ, Joan.- “Pergaminos de la segunda mitad del segle XIV conservados en el arxivo de la basílica de Santa Maria del Mar (Barcelona) Serie I, años 1350-1380”. *La pobreza*

y la asistencia a los pobres en la Cataluña medieval. Vol. 2. Anuario de Estudios Medievales Anejo 11. C.S.I.C. Barcelona, 1982.

RUBIO I BORRAS, Manuel.- *Apertura de curso en la Universidad de Barcelona desde 1506 a 1919. Reseña histórica y bibliográfica*. Editorial Cultura. Barcelona, 1919.

TERMES, Josep – CIRICI, Alexandre – ALCOLEA, Santiago.- *La Universidad de Barcelona. Estudio Histórico-artístico*. Francisco Casamajó. Barcelona, 1971.

TORRE Y DEL CERRO, Antonio de la.- *Documentos para la historia de la Universidad de Barcelona. Introducción, notas y comentarios por Jorge Rubió Balaguer*. A. Nuñez. Barcelona, 1971.

TORRE Y DEL CERRO, Antonio de la.- *Reseña histórica y guía descriptiva de la Universidad*. J. Horta. Barcelona, 1929.

UDINA I ABELLÓ, Antoni M.- *La successió testada a la Catalunya altomedieval*. Fundació Noguera. Textos i documents 5. Barcelona, 1984.

NOTÍCIES DOCUMENTALS

Doc. 1

S. X-XIII

Títol/contingut: Referències documentals de propietats situades a la Vilanova dels Arcs extretes de diferents reculls documentals, diplomataris, etc.

Referències documentals:

ALTURO I PERUCHO, Jesús.- *L'arxiu antic de Santa Anna de Barcelona, del 942 al 1200. (Aproximació històric-lingüística)*. Fundació Noguera. textos i Documents 8, 9 i 10. Barcelona, 1985.

BATLLE, Carme.- "La casa burgesa en la Barcelona del siglo XIII" *La societat barcelonina a la baixa Edat Mitjana*. Acta Medievalia. Annexos d'Història Medieval. Annex I. Universitat de Barcelona. Barcelona, 1983.

CLARAMUNT, Salvador.- "La documentació del siglo XIII conservada en el archivo de la basílica de Santa María del Pino de Barcelona" *Jaime I y su época. Actas del Xº Congreso de Historia de la Corona de Aragón*. Zaragoza.

FELIU, Gaspar i SALRACH, Josep Maria (dirs.).- *Els pergamins de l'arxiu comtal de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer I*. Fundació Noguera. Diplomataris 19, 20 i 21. Barcelona, 1999.

PEREZ I GOMEZ, Xavier.- *Diplomatari de la cartoixa de Montalegre*. Fundació Noguera. Diplomataris 14. Barcelona, 1998.

PUIG I USTRELL, Pere.- *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomatari dels segles X i XI*. Fundació Noguera. Diplomataris 8, 9 i 10. Barcelona, 1995.

PUIG, Pere - RUIZ, Vicenç – SOLER, Joan.- *Diplomatari de Sant Pere i Santa Maria d'Ègara. Terrassa, 958-1207*. Fundació Noguera. Diplomataris 24. Barcelona, 2001.

RIU, Manuel.- "La documentació del siglo XIII conservada en el archivo de la basílica de Santa María del Mar (Barcelona)" *Jaime I y su época. Actas del Xº Congreso de Historia de la Corona de Aragón*. Zaragoza..

RIU, Manuel .- "Los pergaminos quemados del archivo de Santa Maria del Mar (segunda mitad del siglo XIV)" en *La societat barcelonina a la baixa Edat Mitjana*. Acta Medievalia. Annexos d'Història Medieval. Annex I. Universitat de Barcelona. Barcelona, 1983.

RIU, Manuel – PINTÓ, Joan.- "Pergaminos de la segunda mitad del siglo XIV conservados en el archivo de la basílica de Santa María del Mar (Barcelona) Serie I, años 1350-1380". *La pobreza y la asistencia a los pobres en la Cataluña medieval*. Vol. 2. Anuario de Estudios Medievales Anejo 11. C.S.I.C. Barcelona, 1982.

UDINA I ABELLÓ, Antoni M.- *La successió testada a la Catalunya altomedieval*. Fundació Noguera. Textos i documents 5. Barcelona, 1984.

Observacions:

S'han reproduït les transcripcions dels documents recercats a través dels índex de les publicacions ressenyades.

No es tracta d'un buidatge exhaustiu, però sí foça representatiu de les notícies documentals sobre la formació i evolució de la Vilanova dels Arcs.

988, novembre, 22	venda	una casa amb hort	fora de les muralles de Barcelona, prop dels Arcs antics, al lloc anomenat Pou de Moranta.	Nord: (...)to qui fuit de Pasado Ebero Aquilonis in casa de Bellus Sud: (in ca)sa de Gumila vel Eredil (...) Oest: in via consueta et in Pozo de Moranta.
995 abril 18	venda	una terra	al territori de Barcelona, prop dels Arcs	Nord: in via Aquilonis: in terra de Eimo femina Sud: in via Oest: in terra de domum Sancti Petri Ausonensis.
995 setembre 18	venda	un casal,	al burg de Barcelona, als Arcs Antics	Nord: in via Aquilonis: in kasalis qui fuerunt de Argemiro Sud: in kasa de Petro Oest: in kasalis de Sesenando.
1006 octubre 14	venda	una casa amb cort i pou,	al territori de Barcelona, al burg de la ciutat, als Arcs	Nord: in domos de Sindaredus presbiter et in curte de Borrellus Aquilonis in via Sud: in orto de Bellus vel in curte et in casa de Ansulfo Oest: in exio commune.
1011, abril 19	deixa testam.	dues feixes de terra	ad ipsos Archos	
1012, octubre, 31	commuta	una pena de terra	in suburbe prefata ad ipsos Archos Anticcos	Nord: in terra de Borrellus prepositus pincernarum vel de Guitardus consaguineus vestrum, et abet dextros VIII, de Aquilonis etc in ipsos Archos et abet dextros XXXIII Sud: in ipsa stradda pubblica et abet dextros XVIII et medio Oest: in terra de Marheucio Grecco et abet dextros XXXV.
1017 abril 13	venda	un farraginal amb dos domicilis	al burg de Barcelona, als Arcs Antics	Nord: in pariete de me vinditore vel in orto de domos de Sancta Cecilia et de Eroigio et de Susanna femina Aquilonis: in casa de Susanna femina et in orto de Vivane vel in ipsa sua casula Sud: in pariete de Mozan et in orto de Guilelmo Tornamira seu in orto et domos de Argela fratirique suo Oest: in curte et casas et orto et ferragenale de Lobaton. Quantum istas affrontationes includunt, sic vindo tibi iam dicta omnia, cum ipsos archos opere antico factos et universa eius pertinencia
1017 abril 17	venda	casas tres, id est, solarium unum cum suo subtalo et casa una pedania cum suas foveas et clolea et alia coquina cum una tigena, cum foveas, cum solos et superpositos, cum puteo, cum lecto, torculario, cum orto et alio puteo, cum pedes de ipso sarmentario, cum arboribus varii generis, cum vitis et duos pedes de ipsos Archos Antiquos	al burg de Barcelona, als Arcs Antics	Nord: in fundamentum et parietes de me vinditore vel in ipso exio comune Aquilonis: in exio comunis et in casas et curte et orto de Sancta Cecilia cenobio Sud: in ferragenale de te comparatore et in orto et casas de iam dicta Sancta Cecilia Oest: in terra de Lobaton.
1020, octubre, 25	deixa testam.	modiatas VI de uineis	sunt super ipsos Archos	
1025, març, 20	deixa testam.	modiatas duas de terra	ad ipsos Archos Barchinone	
1028 setembre 17	Venda	unes cases	al burg de Barcelona, als Arcs	Est: in torrentem que dicunt Merdantiano Sud: in orto de Bonifillii, ficario vel cabater Oest: in strada Nord: in mansiones Giffredi.
1032 maig 22	Venda	unes cases	al burg de Barcelona, prop dels Arcs Antics	Est: in torrentem que dicunt Merdenciano Sud: in orto de Bonefilii, sicario vel cabater Oest: in strada Nord: in mansiones Giffredi.

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Notícies documentals

1035 setembre 10	Execució testamentaria	domos cum curte et orto cum diversis generis arborum et puteo, solos et superpositos, guttas, parietes et arcs antiquitus constructos, et ferragenalem,	al burg de la ciutat de Barcelona, als Arcs	Nord: in orto et curte Iohanni et in via et in domos Olibani Est: in domibus Sancte Cecilie et in orto filiis condam Trasoarii Sud: in domos Guisle feminae sive in orto canonice Sancte Crucis sedis et in orto Sindaredi presbiteri, et in orto de Guilelmi de Tornamira et in orto Gundeballi Eroigii Oest: in casa et orto Adroarii et in ferragenale Guilaberti Fruiani.
1037 maig 23	Venda	una casa, amb corral i sitges	al burg de Barcelona, prop dels Arcs Antics	Nord i Oest: in orto de Guillarane presbitero Est: in via Sud: in domos de Bonushomo.
1037 novembre 12	Venda	uns casals	al burg de Barcelona, als Arcs Antics	Nord: in domos de Bonefilio Aurutio Est: in via Sud: in casa de Guisul femina Oest: in orto de iam dicto Bonefilio Aurutio.
1038 desembre 1	Venda	un hort	al burg de Barcelona, als Arcs	Nord: in guttas de pariete de Santio Aquilonis in via Sud: in guttas et in casa de te Giscafredo emptore Oest: in guttas et in pariete de iam dicto Santio.
1044 febrer 4	Execució testamentaria	un hort, amb arbres i un pou,	al burg de Barcelona, als Arcs	Nord i Oest: in terra de vos suprascriptis emtoribus Est: in strata publica Sud: in gutta et in pariete de uxor et filiis suprameminito Giscafret
1044 març 10	Definició	tots els drets sobre unes cases, amb corral, horts, pou, arbres i farraginals,	al burg de Barcelona, als Arcs	
1059, juny, 18.	donació	la meitat de les cases, amb les seves gàrgoles, correrers, portes, sitges i desguassos, parets, pòrtics, hort i pou,	al burg de la ciutat de Barcelona, prop dels Arcs Antics.	Nord: amb cases de Bonuç Guillarà Est: amb un hort que fou de Guifré Major Sud: amb una casa i cort de Santa Maria de Ripoll Oest: amb un carrer públic
1073 juny 1	Venda	una petita peça de terra, amb una figuera	fora de les muralles de Barcelona, als Arcs Antics	Est: in calle vel in exio comune Sud: in mansione Galindi, Oest: in terram nostram de ipsas duas partes de ipso closalicio que ad opus nostrum reservamus Nord: in ferragenale de te emptore
1093, desembre, 10	venda	una feixa de terra	als voltants de Barcelona, al lloc dit els Arcs,	
1095, novembre, 27	donació	unes cases i un hort amb arbres i pous a condició que ho tindran i hi construiran	in burgo ciuitatis Barchinone ad ipsos Archos iuxta muros predictae ciuitatis	
1096, març, 19	venda	una feixa de terra	prop la ciutat de Barcelona, als Arcs,	Est: in terra comitale et Rodlendis femina, Sud: in trilea que fuit Bernardus Reimundi, Oest: in strata, Nord: in alodio Sancte Marie Rivi Polenti.
1105, gener, 2	renúncia a favor d'altri	tots els drets i domini damunt unes cases amb cortal i hort	al raval de Barcelona, al lloc dit els Arcs	Est: possessió de Gaufredo y sa muller Bonifós Sud: amb la placa Oest: in calle Merdanciano Nord: in guttis mansionum de nos diffinitores.
1134, març, 28	venda	uns casals enrunats	en el paraje dicho als Archs Antics	El comte Ramon (Berenguer IV) és qui fa la venda
1139, abril, 25	empenyorament	un hort amb arbres	in burgo Barchinone, apud Anticos Archus, iuxta puteum de Moranta	Est: alou de dit Guillem Sud: cases de Guillem de Ramon y ab las de sa filla Berenguera Oest: ab lo camí públich y ab lo pou de Moranta Nord: ab lo ferreginal de Pere Bemat de Marcús.
1139, novembre, 27	venda	una pessa de terra plantada de arbres y tancada parietibus et guttis et stillicidiis in circuitu que ortalis est	al burg de Barcelona, als Arcs Antics, al costat del Pou de Moranta	Est: in curtello domorum Guillelmi Petri de Serriano, Sud: in guttis et parietibus domorum Guillelmi Raimundi Oest: ab lo camí públich Nord: ab lo ferraginal de Pere Bernat Marcuz
1145, juny, 10	donació	una peça de terra de l'orde del Sant Sepulcre de Jerusalem per tal que s'hi edificui i s'hi faci millores	al camp de Moranta, al costat del burg de Barcelona, als Arcs, damunt la trilla de la canònica	Est: in ipso calle Sud: in ipsa carrera que transit super iamdictam trileam canonice Oest i Nord: in alio alodio de eodem campo

Estudi històrico-arquitectònic de la finca núm. 25 del carrer Ripoll de Barcelona

Notícies documentals

1146, juny, 6	donació	un camp de Moranta amb cases edificades	al burg de Barcelona, als Arcs, sobre la trilla de la canònica	Est: in ipso aren Sud: in via que ducit super trileam kanonice prelibate Oest: in ipso alio aren Nord: in alodio Vmballi quod est uinea
1153, octubre, 7	donació	unes cases	a Barcelona, als Arcs	
1169, juny, 6	donació	unes cases amb farraginars i amb les seves pertinences	al burg de Barcelona, als Arcs, prop el Pou de Moranta	Est: in uia Sud: similiter in alia uia Oest i Nord: in alodio canonice
1180, desembre, 9	donació	la meitat d'unes cases	al burg de Barcelona, als Arcs cerca las casas de Santa Maria de Ripoll	
1192, juliol, 2	establiment	una peça de terra per tal que s'hi edifiqui	al raval de Barcelona, als Arcs	Est i Sud: ab alou de la canònica de Tarragona Oest: ab possessió de Pere Cavaller Nord: ab lo camí públich
1193, novembre, 8	venda	unes cases en domini de la yglesia de Tarragona	situades al territori de Barcelona, als Arcs Antics	
1194, febrer, 10	venda	una possessió que es té per Santa Tecla de Tarragona	als ravals de Barcelona, als Arcs,	Est: ab terra de Ramon Pou Sud: ab alou de Queralt Oest: ab lo camí Nord: ab possessió de Bernat Nebot
1194, abril, 13	venda	una peça de terra, alou de Santa Tecla de Tarragona	en lo arrabal de Barcelona, als Archs	
1205, octubre, [13]	testament	casas de domini de la casa [de Santa Maria] de Terrassa	al suburbi de Barcelona, al lloc anomenat els Arcs	
1227, mayo, 10.	venda	un huerto con diversos árboles, "	en la ciudad de Barcelona junto "als Archs	
1256, marzo, 12.	venda	casas	en la Porta Ferrissa y Archs	
1274, junio, 21.	venta	unas casas con obradores	en el burgo de la ciudad de Barcelona (en la Plaça Nova, según nota al dorso), cerca del horno llamado dels Arcs.	Est: en parte con la casa de Bemat Perrer y con la calle Sud: con las casas de Bernat de Peralada y con otras casas de los vendedores Oest: casas del difunto Pere de Sorel, con el patio de Pere de Roca y con otra casa de los vendedores Nord: con la calle y con la casa de los herederos de Pere de Sorel.
1292, diciembre, 17	plet	por una escala de fusta a l'exterior d'una casa	en la calle del Forn dels Arcs,	quod est extra portam episcopalem in carraria furni de archibus/ 2, et similiter operaretur ibidem tabulas lapideas
1357, mayo 23.	Albarà de censal	censal que grava una casa amb quatre portes	en la calle «que va recta» desde los Banys Nous hasta el Forn dels Arcs.	
1357, mayo 23.	Acta de possessió de censal	censo se percibía sobre una casa con cuatro portales	en la calle que conduce de los Banys Nous al Forn dels Arcs,	
1367, marzo, 15	Establecimiento enfiteútic	cuatro pisos (quátuor staria sive stars), que forman parte de los siete pisos (per me noviter factis de illo hospicio meo) construidos por Clara Tordera, esposa en segundas nupcias del mercader Bernat Tordera,	en la casa que posee en Barcelona muy cerca del Forn dels Arcs (satis prope furnum de Archibus), junto a la Plaça Nova	Las paredes de los cuatro stars son comunes y entre ellos se incluye el piso o star en el cual se abre la puerta principal de la casa. Dos de las viviendas tienen puerta por la calle del Forn dels Arcs y las otras dos en la Plaça Nova.
1367, marzo, 19	Traslado de la absolución	una casa alodial en Barcelona,	cerca del Forn dels Arcs,	ha sido establecida a diversas personas mediante el pago de 7.000 sueldos de entrada y a censo de 28 maravedis que pueden valer 560 libras.
1369, gener, 16	Acta de posesión	un morabati sobre casas	prop lo forn dels Archs	

Doc. 2

1438

Títol/contingut: Deliberació del Consell de Cent relativa a les escoles del carrer del Forn de'n Ripoll.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consell de Cent. Deliberacions. II-2. 9 d'octubre de 1438.

Resum/Transcripció

Deliberació per la que es resolt agrupar les escoles de la ciutat en una sola, si bé caldrà buscar per aquest fi un edifici addient, millor que el ruïnós edifici actual de les Escoles Majors de la ciutat que estaven a la casa dita "hostal d'en Garcia", a prop del Forn d'en Ripoll.

Observacions:

Reproducció íntegra del document i transcripció de: Antonio de la Torre y del Cerro.- *Documentos para la historia de la Universidad de Barcelona. Introducción, notas y comentarios por Jorge Rubió Balaguer*. A. Nuñez. Barcelona, 1971. pp. 210-211. (vegeu Apèndix Documental)

Doc. 3

1498

Títol/contingut: Procés entre mossèn Joan Andreu Sors i el paborde Jordi Sanç arran de les obres que l'esmentat Sanç havia fet en una casa que el canonge Sors li havia llogat.

Tipologia: Processos

Referència documental: ADB Processos núm. 1912 (anys 1498-1499).

Resum/Transcripció

El canonge Joan Andreu Sors tenia llogada una casa al mestre Aleix el qual hi tenia una escola. Aquest, en un moment no determinat i segons les declaracions d'un testimoni que participa en el procés, deixà l'esmentada casa: "*dixit semper eodem que ell testes bests(?) y veu ques muda dit mestre Aleix en les scoles del Forn de Ripoll, empero no pot dit en quin temps se muda*".

El dit mestre Aleix deixà les cases molt malmeses: "*que en lo temps que mestre Aleix lexa dita casa de mossen Sorts a hont tenie les scoles la dita casa resta molt bruta molt deroyda e perduda de manera que sens fer hi grans reparacions no era per habitar hi comodament persona ninguna*".

Així quan el 1481 el canonge Joan Andreu Sors llogà la casa al paborde Jordi Sanç, "*la casa stave mal adobada per la stada dels estudiants e repite que y havye obres necesaries*".

Aleshores el dit canonge Sanç, en prendre possessió de la casa "passades les festes de la Pasqua Florida" i abans d'anar-hi a viure, féu les següents obres:

<i>"Primo per reparer un sostro de una cambra forem manester dues biges</i>	<i>0 lliures XIII sous</i>
<i>Item per una paret de regoles sobre dit sostro foren necesaries regoles</i>	<i>1 lliura sous</i>
<i>Item quix per dita obra vuyts quiurats</i>	<i>lliures XVI sous</i>
<i>Item per sis journals de un mestre de lo manobre</i>	<i>1 sou XVI diners</i>
<i>Item per pots per fer portes en dita cambra</i>	<i>0 sous XIII sous VI diners</i>
<i>Item lo mestre fuster per mans de dites portes</i>	<i>0 sous XVII sous</i>
<i>Item per la paret migera entre dita casa y la casa de mossen Francesc Rovira</i>	<i>1 lliura XIII sous</i>

[*"Adobaren la paret i fonaments de la cuyna de la paret migera ab mossen Rovira y lo sostre qui sen entreveu que no posaven anar a la ayguera ni a la finestra fins que hagueren adobat*".]

<i>Item per la clavagera del carrer la que toqe a la paret</i>	<i>lliures XII sous VI diners</i>
<i>Item una scala de fusta feta mestre Dalmau per pugar sobre una cambra stave sobre lo studi</i>	<i>1 lliura X sous</i>

<i>Item per obrir dita scala de regoles en que entrerem quatrecentes regoles e guix</i>	<i>I lliura IIII sous</i>
<i>Item per fusta per fer portes als armaris debaix dita scala e mans del fuster</i>	<i>I lliura HI sous</i>
<i>Item lo mestre de cases e manobra</i>	<i>lliures XII sous</i>
<i>Sobre lo porxo perqe no y havie a hont tenir forment en tota casa fouy fet un rextat de fusta costa per tot</i>	<i>II lliures X sous</i>
<i>E mes en la entrada de la casa xicha fouy fet un rextat de ferro lo qual costa</i>	<i>I lliura sous".</i>

Observacions:

Reproducció parcial del document a l'Apèndix Documental.
Original en llatí i català.

Doc. 4

1503

Títol/contingut: Testament del canonge Joan Andreu Sorts

Tipologia: Documentació notarial

Referència documental: AHPB. Joan Vilana (257/63)

Resum/Transcripció

Testament del canonge de la catedral de Barcelona Joan Andreu Sorts -fill de Jaume Sorts i Margarida. Després d'instituir diferents llegats, nomena com a hereus seus universals els seus nebots Joan Sorts, Joan Francesc Sorts i Vicenç Sorts.

Observacions:

Reproducció desestimada per raons de conservació de l'original.

No hi ha referència a un inventari posterior.

Les úniques cases que apareixen al testament són uns llegats situats al carrer Hospital.

La finca del carrer Ripoll degué passar als seus hereus universals.

Doc. 5

1516

Títol/contingut: Relació dels caps de casa de l'illa del carrer Ripoll.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consell de Cent. Fogatges. CC-XIX-15. 1516.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'apèndix Documental.

No s'ha localitzat cap nom de propietari o estadant de les finques que actualment componen la propietat.

Resum/Transcripció

Illa comprant la casa de mossèn Francesc Tarré, balle, en la plassa de Santa Anna i la casa de micer Òrrit, en lo carrer del Forn de Ripoll.

Blay Rocha, sabater.

Mossèn Francesch Tarré, balle.

Isabel Enriquez, vídua, hostalera.

Joan Orelles, fuster.

Joana Dalmau, vídua.

Mossèn Gerònim Segura, prevere, beneficiat en la Seu.

Ramon Oliva, ferrer.

Mossèn Joan Sabater, beneficiat en la Seu.

Joan Vilar, notari.

Eulàlia Carbona, vídua.

Bartomeu Lunes, pagès.

Joan Ginebreda, mestre de cases.

Mossèn Perot Vila, prevere, beneficiat en la Seu.

Gerònima de Salazar.

Raffela Vidala, vídua.

Don Joan Ramon de Josa, noble.

Mossèn Bartomeu Rovira, prevere, beneficiat en la Seu.

Madó Caterina, orba, acaptadora.

Eleonor Riera, vídua.

La valenciana.

Catherina Palau.

Joan Tortosa, acaptador.

Micer Vicenç Òrrit.

Joan Soler.

Mossèn Vicenç ¿?, prevere, beneficiat en la Seu.

Mossèn Gerònim Ferrando, beneficiat en la Seu.

Marc Marroquí, matalasser.

Narcís Prats, mercader.

Micer Pere Sabrià, jurista.

Leonarda Rosa, vídua.

Constança Solero, acaptadora, orba.

Misser Rafel Pellisser, jurista.

... Coll, notari.

Joan Saguer, sobreculidor del General.

Catherina Corominas, vídua.

Steve Pons, notari.

Micer Pere Joan Torrademer.

Geremies Adrià, sabater.

Sperança, muller d'en Benet Barber.

Micer Loís Ribelles.

Mossèn Ramon Gentiljorn.

Doc. 6

1576

Títol/contingut: Fragment de l'inventari i encant dels béns de Pau Vicenç Sors, canonge.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHCB. Arxiu Notarial. I-37. 7 de desembre de 1576.

Resum/Transcripció

Ítem, un acte de venda y creació de censal mort de moll 80 sous annuals per preu de nou lliuras feta per mossèn Vicens Axnes, beneficiat del benefici de Sant Gregori en la Seu de Barcelona, ab decret y auctitat del bisbe de Barcelona ab special obligació de una casa situada en lo carrer d'en Ripoll fet en Barcelona a XXXde agost MCCCCLXXXII en pergami fermat per rahó de senyoria closper lo discret Pau renart quondam notari públic de Barcelona junt ab la apresa del reu per dit notari closa.

...

Ítem, en dita heretat del dit senyor canonge Sors ha una casa en hun portal en la carrera pública hobrint, ab entrades y exides y pertinències de aquelles situades, en la present ciutat, vulgarment nomenat lo Forn d'en Ripoll, la qual obri portal en lo dit carrer d'en Ripoll, ab lo qual afronte a llevant. La qual se té per la Pia Almoyna e fonch comprada, com apar en un libre de memòries del dit senyor canonge, per la senyora Francina Sors, en poder de mossèn Moxó, notari, de la qual lo senyor canonge ne ha fet llegat a Pau Galcerà Sors.

Ítem, una altra casa petita contigua ab la propdesignada a la part de llevant, la qual també se té per la Pia Almoyna a cens de devuyt sous, la qual està cituada en lo carrer que no paça dit dels Arcs Antics darrera la gran.

Observacions:

Reproducció parcial del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 7

1589

Títol/contingut: Reconeixement de senyoria de la Pia Almoina

Tipologia: Documentació eclesiàstica

Referència documental: ACB. V Pia Almoina. 7. Capbreuació A-22

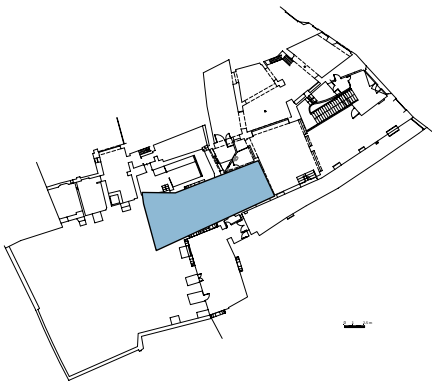
Resum/Transcripció

Guillem Raimon Espuny adquireix del Monestir i Convent de Sant Francesc de Paula una casa amb un hort i un pou situada darrera la casa que va ser d'Antoni de Mesa, posteriorment del monestir de Valldonzella i a l'època dels hereus i successors de Pau Vicenç Sorts i on "*antiquitus solebat tenere Scolas Maiores dicti civitatis et antea nomunabatur Hostal del Lleó in vico transitum no habente qui eixi in vico den Ripoll*"; és a dir on antigament hi solien estar les Escoles Majors de la ciutat i que abans es deia Hostal del Lleó, al carrer sense trànsit que surt al carrer d'en Ripoll.

La Pia Almonia rebia un cens sobre aquesta finca i per tant inscriu al seu llibre de Capbreu el nou adquiridor de la finca, el qual reconeix la senyoria directa de la Pia Almoina

Observacions:

Aquesta casa és la que es correspon a la designa 3.

Doc. 8

1636

Títol/contingut: Venda d'unes cases al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: document notarial.

Referència documental: AHPB. Rafel Joan Cellarés. 13 de novembre de 1636.

Resum/Transcripció

Joan Maldonado i Pardo, llicenciat de la ciutat de Salamanca, ven a Joan Sabater unes cases amb un portal obert al carrer, *supra furnum dictum de'n Ripoll* i quasi enfront del carrer de Copons.

Joan Maldonado actúa en nom propi i com usufructuari dels béns de la seva dona, la difunta Anna Sorts i de Peremató, com a procurador també de la seva sogra, Leonor Sandin de Peremató, vídua del llicenciat Pau Vicenç Sorts, catedràtic de la Universitat de Salamanca, i d'Isabel Sorts i Peremató, la seva cunyada.

La venda es fa per poder tenir diner líquid per pagar la dot d'Isabel Sorts i Peremató per possibilitar el seu ingrés en un convent salmantí.

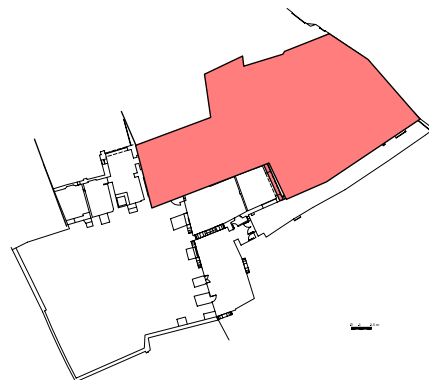
Aquestes cases abans eren dues parts separades (stares): la més al sud estava al carrer sense trànsit i tenia cinc portals.

El preu són 1.000 lliures.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 2 (Casa principal)

Doc. 9

1638

Títol/contingut: Establiment d'unes cases al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Francesc Pastor. 6 d'octubre de 1638.

Resum/Transcripció

Jacint Bonells, obtentor del benefici de Santa Anna a la capella de la Concepció del claustre de la Seu de Barcelona, estableix a Joan Sabater unes cases a Barcelona, al carrer d'en Ripoll, que en l'actualitat estan inhabitables, i que són de l'esmentat benefici.

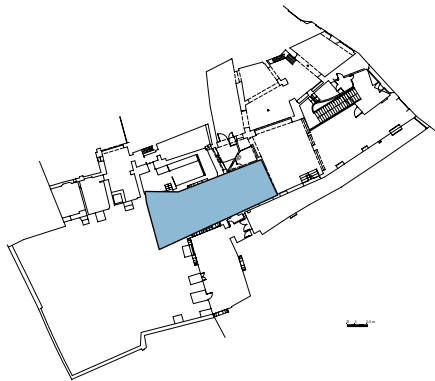
Aquestes cases estan darrera de l'hospicium que abans va ser d'Antoni Mesa, doctor en lleis, i abans del monestir de Valldonzella, i després dels hereus i successors de Pau Vicenç Sorts, canonge.

Abans hi solia haver les escoles majors de la ciutat i abans encara se les anomenava Hostal del Lleó.

El comprador es compromet que abans de quatre anys farà útils aquestes cases. El preu de l'establiment és un parell de capons.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental. Aquesta casa es correspon amb la designa 3.

Doc. 10

1640

Títol/contingut: Relació dels caps de casa del carrer Ripoll i del carrer dels Capellans.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consell de Cent. Fogatges. CC-XIX-17. 1640.

Observacions:

Reproducció dels fulls dorresponents.

Identificats els noms de Pere Aimeric i Joan Sabater.

Resum/Transcripció

13r // Carrer d'en Ripoll.

Baltessar Sayol, botiguer de telas.

Gabriel Guasch, semoler.

Joan Canea, taverner.

Jaume Puigjaner, sastre.

Joan Coll, calssater.

Rafel Damià, sabater, vell.

Bernat Caver, taverner, vell.

Pere Casals, calssater d'agulla.

Sabrià Ferriol, valer.

Antoni Anglas, sastre.

March Suerris, sabater.

Jaume Boxadors, bastaix.

Micer Bernat Olsina.

Joan Bosch, llogater de mulas.

Francesc Roca, mercader.

Domingo Galant, flaquer.

Steve Font, cotxero.*

Antoni Joan Agulló, manobre.+

Joan Font, flaquer.

Ramon Font, son fill.

Pere Cases, correu.*

Joan Nogués, mosso de mula.+

Joan Casanoves, cotxero.

Joan Mateu, taverner.*

Joan Careny, taverner.+

Montserrat Vila, bastaix.

Joan Soler, porter de la Diputació.

Miquel Roca, jove, sastre.*

Steve Brull, cotxero.+

Benet Pont, bastaix.++

Joan Costa, cotxero.+++

Francesch Broquet, regató.

Arnau Casanoves, cotxero.

Jaume Sahones, texidor de lli.

Pere Palau, fuster.

Don Pedro Aymerich.*

Mossèn Joan Claret, senyor de Celles.+

Miquel Ferran, causidich.

Joan Font, cotxero.

Micer Joan Sabater.

Pere Pau Vinyals, mercader.

28v // Carrer dels Capellans y ses travessas.

Joan Baltessar, llogater de mulas.

Ramon Pomés, hostaler.

Josep Mates, revenedor.

Lluís Marola, causidich.

Bernat Xiviller, tabaler.

Joan Rossell, jove, sastre.*

Francesc Terrés, fosser.+

Antoni Roig, cotxero.*

Bartomeu del Encontrado, vell.+

Pere Joan Jansana, cantor de la Seu.*

Josep Roig, corder.+

Francesch Fochs, teixidor, vell.

Gabriel Llobet, flaquer, vell.

Joan de las Heras, infansó, vell.

Josep Artigas, mosso de mulas.

Joan Mercer, paraire.

Joan Lluvina, jove, barber, malalt.

Pere Bori, cotxero.

Antoni Ordeig, ataconador.

Joan Muns, cotxero.

Alonso Ribot, mercer.

Pere Sayol, pagès.

Pere Saurat, sastre.

... Ramon, mestre de cases.

Leandro Arbell, fiscal.*

Francesch Guayto, velluter.+

Pere ... , mestre de cases.++

Pere Anglès, fosser de la Seu.

Gerònim Franci, pagès.

Steve Spinós, treballador

.Miquel Josep Subirana, causidich.

Gabriel Pamis, adroguer, vell

Rafel Vila, pagès.

Joan Naves, mestre de cases.

Antoni Pou, regato.

Antoni Net, texidor de lli.

Mossèn Jaci de Ferrer, causidich, vell.

Arnau Gay, llogater de mulas.

Pere Baró, lllitarer.*

Pere Garcia, mosso de mulas.+

Joan Targaró, corder.

Jacinto Sabater, sastre.

Antoni Casellas, comissari.

Sebastià Oliveras, treballador.

Pere Guanter, berraloner, vell.

Joan Sirvent, negociant, vell.

Pere Aguilera, argenter, vell.

Francesch Nicolau, regato.

Pere Pau Subirats, notari.*

Gerònim Girau, notari, son gendre.+

*+ / *+++ : En una sola casa.

Doc. 11

1657

Títol/contingut: Establiment d'unes cases al carrer de Capellans de Barcelona.

Tipologia: document notarial.

Referència documental: AHPB. Josep Ferrer. 7 de desembre de 1657.

Resum/Transcripció

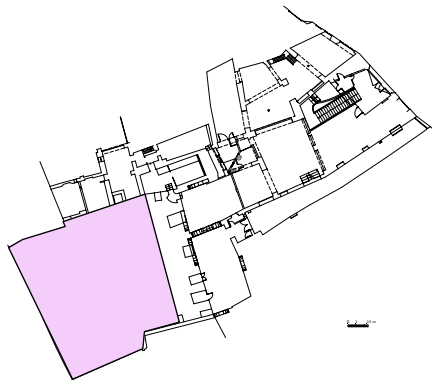
Gerònim Brotó, prevere, obtentor del benefici segon de Santa Marta de la Seu de Barcelona, estableix a Joan Sabater totam dictam docums sive aream absque parientibus, al carrer dels Capellans. En aquell moment les cases estaven enderrocades degut a una epidèmia (i) i no es podien reedificar.

El preu de l'entrada va ser d'un parell de pollastres.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Appendix Documental.

No es donen límits precisos de la finca, però la seva ubicació es troba a l'actual pati o jardí, on també se situen les designes 7 i 8.

Doc. 12

1658

Títol/contingut: Venda d'un censal mort i el domini sobre unes cases al carrer dels Capellans.

Tipologia: document notarial.

Referència documental: AHPB. Josep Ferrer. 9 d'abril de 1658.

Resum/Transcripció

Cristòfol Franc Boxer, prevere, beneficiat a l'església de Santa Maria del Mar, com a procurador de Miquel Vergès, prevere beneficiat a la Seu de Girona, ven a Joan Sabater, un censal mort anual de pensió 8 lliures que Miquel Vergès rep sobre unes cases de Barcelona, al carrer dels Capellans.

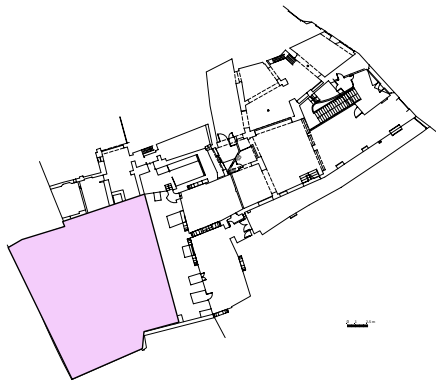
Aquestes cases les tenia per Celoni Rajada, prevere. I aquest les tenia per l'establiment que li van fer Geroni Girau, notari real, Joan i Josep Girau, pare i fills, negociants de Premià de Mar.

La venda es fa per 110 lliures.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 7. No es donen límits precisos de la finca, però la seva ubicació es troba a l'actual pati o jardí, on també se situen les designes 6 i 8.

Doc. 13

1658

Títol/contingut: Venda d'unes cases al carrer dels Capellans.

Tipologia: document notarial.

Referència documental: AHPB. Bartomeu Plea. 20 de febrer de 1658.

Resum/Transcripció

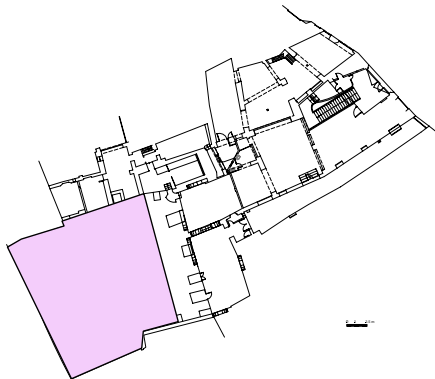
Joan Baptista Justinià, superior del monestir de Santa Maria d'Espe i Sant Macià de Barcelona, ven a Joan Sabater unes cases a Barcelona, al carrer dels Capellans.

La venda està motivada per poder continuar les obres del monestir que estan construït a la plaça de Santa Anna i es fa per 62 lliures.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental

Correspon a la designa 8. No es donen límits precisos de la finca, però la seva ubicació es troba a l'actual pati o jardí, on també se situen les designes 6 i 7.

Doc. 14

1665

Títol/contingut: Inventari dels béns de Pere Pau Vinyals.**Tipologia:** Documentació notarial.**Referència documental:** AHPB. Joan Baptista Vidal. 22 de setembre de 1665.**Resum/Transcripció**

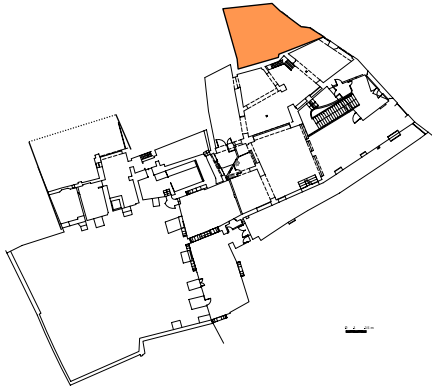
Inventari dels béns de Pere Pau Vinyals, degut a les gestions realitzades pels marmessors del seu testament. Entre altres béns s'inventaria la casa que el difunt posseïa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Aquesta casa tenia les següents habitacions: *Entrada, sala que s'entra per lo corredors del cap de la scala y trau duas finestras al carrer, resala, una estancieta petita a la qual se entra per dita sala, una cambra al costat de la propdita y trau porta al cap de la scala, cambra de la majordona, al costat de la cuyna, cuyna, una estancia al cap de la sala primer dita, una stància al cap de un caregol, altra stància al costat de la propdita, una porxada al costat de dita stància, altre porxo, una estancia al caragol de la cuyna.*

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa núm. 1, actualment fora dels límits de la finca estudiada.

Doc. 15

1665

Títol/contingut: Venda d'unes cases al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Joan Baptista Vidal. 22 de desembre de 1665.

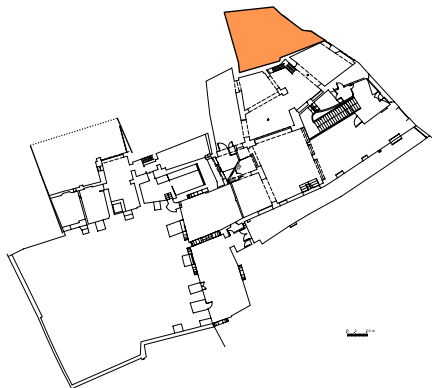
Resum/Transcripció

Els marmessors del testament del mercader Pere Pau Vinyals venen a Joan Sabater unes cases amb dos portals oberts al carrer públic situades al carrer d'en Ripoll, enfront al carrer de Copons. En nom d'aquest testament aquests marmessors també són els gerents de les causes pies instituïdes pel difunt. Seguint les seves instruccions han posat a la venda béns seus per donar-ne el diner a aquestes causes pies. Joan Sabater és el comprador per ser el millor postor en la subhasta pública, oferint i pagant 46 lliures. Escriptura esborrany, plena d'etcèteres.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 1, actualment fora dels límits de la finca estudiada.

Doc. 16

1680

Títol/contingut: Els marmessors del testament de Bernat Dimas estableixen a Jacint Bertran unes cases a Barcelona.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Isidre Serra. 25 de setembre de 1680.

Resum/Transcripció

Melcior Mas, prevere, beneficiat a la Seu de Barcelona, i Francesc Pera, *arometarius*, de Barcelona, marmessors del testament del reverent Bernat Dimas, beneficiat també de la Seu de BCN, seguint les seves darreres voluntats, i tenint per objectiu instituir diferents causes pies, estableixen a Jacint Bertran, burgès de Perpinyà, residint a BCN, unes cases del difunt Bernat Dimas situades a Barcelona, al carrer d'en Salat, ara dit dels Capellans.

Aquestes cases confronten:

- Est i Sud: Honors de Joan Sabater..
- Oest : Part amb el carrer Capellans i part amb la tinença dels hereus de Bernat de Lentisclar, notari.
- Nord: Honor de Rafel Gallart, mestre de cases.

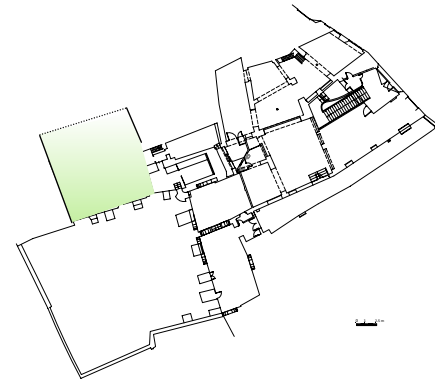
Bernat Dimas es compromet a pagar als marmessors abans esmentats un cens de 20 lliures l'any.

El preu de l'entrada són dos capons.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental

Correspon a la designa 10, part de la qual es troba dins l'actual finca.

Doc. 17

1681

Títol/contingut: Venda d'unes cases al carrer de Capellans de Barcelona.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Francesc Daguí. 21 de maig de 1681.

Resum/Transcripció

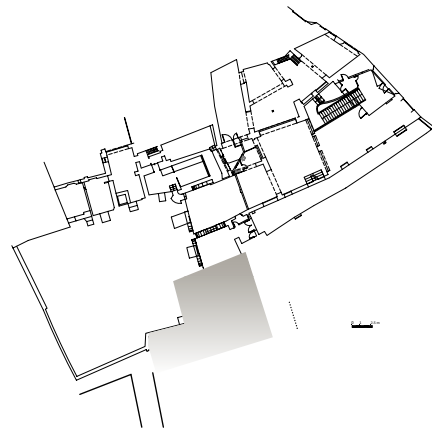
Anna de Miralles i Xammar, vídua de Fèlix de Miralles, donzell, notari i doctor de la Curia Reial, tant en nom propi com a hereva i usufructuària dels béns del seu marit, Josep d'Oliver i Bataller i Maria Agnès Oliver i Miralles, venen a Bernat d'Aymerich i Cruyllles i a Vicens Sabater Brotó, tres cases situades a Barcelona, al lloc on abans es deia la Vilanova a prop dels arcs de Cugullo, i que ara es diu carrer dels Capellans.

D'aquestes tres cases se n'ha fet una sola parcel·la i una sola casa. El preu de la venda s'estableix en 430 lliures.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 5, part de la qual es troba a l'actual finca.

Doc. 18

1682

Títol/contingut: Fundació de diversos aniversaris i causes pies.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Bonaventura Torres. 14 de juliol de 1682.

Resum/Transcripció

Melcior Mas, prevere, beneficiat a la Seu de Barcelona, i Francesc Pera, arometarius, de Barcelona, marmessors del testament del reverent Bernat Dimas, beneficiat també de la Seu de Barcelona, seguint les seves darreres voluntats, funden i institueixen diversos aniversaris a la capella de Sant Sebastià, de Barcelona i a la capella i col·legi de Sant Sever de la catedral de Barcelona.

Així, cedeixen un cens de 20 lliures anuals que Jacint Bertran els fa amb motiu de l'establiment al seu favor d'unes cases al carrer dels Capellans, de Barcelona.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a al designa 10 (vegeu Document 16).

Doc. 19

1690

Títol/contingut: Jacint Bertran fa donació als administradors de la capella i col·legi de Sant Sever d'unes cases a Barcelona.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Bonaventura Torres. 12 de gener de 1690.

Resum/Transcripció

Jacint Bertran, burgès de Perpinyà, resident a Barcelona, fa donació als reverents Pere Joan Mulet, Ignasi de Santamaria, Onofre Garau i Jaume Rialp, com a administradors de la capella i col·legi de Sant Sever de la Seu de Barcelona, d'unes cases situades a Barcelona, al carrer dels Capellans.

El motiu de la donació és que aquestes cases que té li són en excés gravoses i també com a pagament dels censos de vint lliures anuals que deu a dits administradors

Aquest cens el va instituir l'anterior propietari de les cases, i Jacint Bertran s'havia compromès a pagar-lo en l'acte de l'establiment d'aquestes.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 10 (vegeu Document 16)

Doc. 20

1690

Títol/contingut: Els administradors de la capella i col·legi de Sant Sever de la Seu de Barcelona, estableixen a Vicenç Sabater, unes cases a Barcelona.

Tipologia: Documentació notarial.

Referència documental: AHPB. Bonaventura Torres. 14 de gener de 1690.

Resum/Transcripció

Els reverents Pere Joan Mulet, Ignasi de Santamaria, Onofre Garau i Jaume Rialp, com a administradors de la capella i col·legi de Sant Sever de la Seu de Barcelona, estableixen a Vicenç Sabater, ciutadà honrat de Barcelona i doctor de la Reial Audiència, unes cases situades al carrer d'en Salat, ara dit dels Capellans, de Barcelona.

Aquestes cases confronten:

Est: Part amb la tinença de Pau Argullol, candeler de cera, de Barcelona i part amb un altre honor de Vicenç Sabater. Des de la seva part oest fins al portal obert al carrer dels Capellans té de tou 7 canes i 1 pam de cana de Barcelona.

Sud: Amb l'hort dunes cases més grans d'en Sabater. Des de la part sud fins la part nord, a la botiga que és a prop de dit portal que ix al carrer dels Capellans, té de tou 9 canes i 6 pams i quart; lo qual aposento té de tou des de la paret de ponent a la paret de dins de dites cases 15 pams; i lo resta de dites cases de la part sud a la paret nord té 8 canes i 2 pams.

O: Part amb les cases de Joanna Draper, vídua de Maurici Draper, porter reial; part amb el carrer Capellans i part amb les cases de Agustí Caldorella.

N: Cases de Rafel Gallart.

Aquestes cases es tenen pel rector de l'església de Santa Maria del Pi i de Santa Maria de Sants, a cens de 40 sous, i aquests pel benefici segon de Sant Salvador o de l'Espina a cens de 4 lliures.

Aquestes cases les tenia el col·legi i capella de Sant Sever per haver-se-les restituïda Jacint Bertran, burgès de Perpinyà, qui les tenia des del 25 de setembre de 1680 pel prevere Bernat Dimas, a la seva mort, segons el seu testament.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 10 (vegeu Document 16).

Les mides que porta el document han servit per a poder situar part de les designes.

Doc. 21

1700

Títol/contingut: Establiment d'unes cases al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: document notarial.

Referència documental: AHPB. Josep Creus. 29 de març de 1700.

Resum/Transcripció

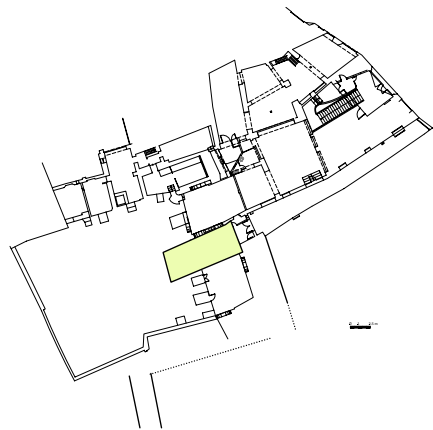
Carles Plantí, obtentor del benefici tercer de Sant Jaume de la Seu de Barcelona, estableix a Bartomeu Bover, prior de Santa Maria de Bellcaire, de Girona, beneficiat a l'església de Sant Miquel Arcàngel, de Barcelona, com a tutor dels fills de Vicenç Sabater, unes cases a Barcelona, a prop de les cases que van ser de Guillem Pere Burgès i després de Guillem Burgès, al costat dels arcs antics al cap del carrer sense trànsit que hi ha.

Aquestes cases ara estan agregades a unes cases més grans que el comprador o els seus pupils tenen al carrer d'en Ripoll o de les escoles velles, davant del carrer d'en Copons i a l'angle del carrer que hi ha sense trànsit.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Correspon a la designa 4.

Doc. 22

1700

Títol/contingut: Compra en pública subhasta dels béns dels hereus de Vicenç Sabater.

Tipologia: Documentació notarial

Referència documental: AHPB. Joan Pere Fabra. 7 de maig de 1700.

Resum/Transcripció

Segons sentència de la Reial Audiència del 14 de juliol de 1699. Per una banda: el reverent Bartomeu Bover, tutor dels fills i hereus del difunt Vicenç Sabater i la Reial Audiència. Per l'altra: alguns creditors de Vicenç Sabater.

El tutor esmentat, va ser condemnat a pagar a diversos creditors. Per pagar totes aquestes quantitats se subhasten unes cases del difunt Vicenç Sabater. Finalment, el 22 de març de 1700, Bartomeu Bover ven a Margarida de Ramon:

- 1. Totes aquelles cases i una botiga amb dos portals, un obrint a dites cases i l'altra a la botiga, que els hereus de Vicenç Sabater, del Reial Consell, tenen al carrer d'en Ripoll i davant del carrer d'en Copons.**
Censos: 50 lliures a Felicià Sayol i de Barberà. Succeint al benefici segon i tercer del Sant Gabriel del claustre de la Catedral (26 lliures).
- 2. Totes aquelles altres cases amb un portal que s'obre al seu ort, i antigament amb diferents portals, a l'esmentat carrer i al costat de les anteriors a la part de migdia, que antigament estaven dividides en dos estats.**
Censos: A la Pia Almoina de la Catedral, l'estat de la part de migdia i en un carreró sense trànsit a cens de 42 sous; i l'altra estat vers tramuntana a cens de 3 sous anuals.
- 3. Totes aquelles altres cases amb un portal, situades al carreró sense trànsit i al costat de les anteriors.**
Censos: 10 lliures al benefici de santa Anna de la capella de la Concepció del claustre de la Catedral; ho tenia per la Pia Almoina a cens de 1 lliura, 8 sous. El seu obtentor ha de pagar una lliura a qui té el benefici de sant Pere.
- 4. Totes aquelles altres cases amb un portal, situades al cap de l'esmentat carreró i unides a les anteriors.**
Censos: 10 lliures al benefici tercer de sant Jaume de la Catedral; ho té per la Pia Almoina a cens de 1 lliura...
- 5. Una part de cases al costat de les anteriors, i part és un hort. Aquestes i altres les posseheix Bernat d'Aymerich, que les va comprar amb Vicenç Sabater.**
Censos: 2 lliures a Anna Maria Vilosa; 11 sous i 6 diners al prior de Sant Miquel del Fai; 18 sous als hereus de Pere Desplà.
- 6. Una altra casa, ara unida a l'hort que feia cantonada davant el sant Cristòfol que hi ha al carreró dels Capellans.**
Censos: 5 lliures al benefici segon de Santa Marta de la Catedral.

7. Una altra casa al costat de l'anterior i que avui també està feta hort situada en l'esmentat carreró.

Censos: 4 sous i 6 diners per la Capellania de Sant Nicolau de la Catedral.

8. Una altra casa al costat de l'anterior que avui també està feta hort situada a l'esmentat carreró.

Censos: 18 sous per la Capellania de Sant Nicolau; qui ho té per la Pia Almoïna a cens de 18 sous.

9. Unes estances que hi ha en aquest hort que són pertanyents a les cases després esmentades.

Totas les quals cases, des de las de segon lloch designades fins lo present és feta una casa i un hort.

10. Totes aquelles altres cases, amb un portal, situades al carrer dels Capellans.

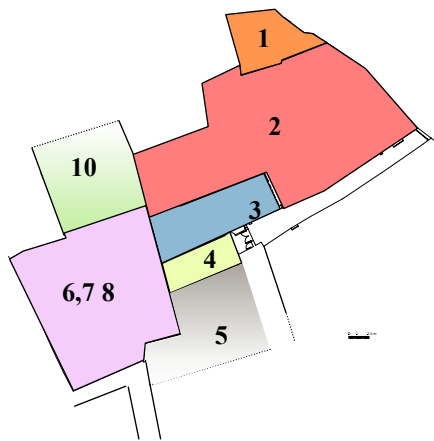
Censos: Junt amb les estances anteriorment esmentades, a cens de 20 lliures per l'administrador de la capella i col·legi de Sant Sever de la Seu de Barcelona; succeint al rector de Santa Maria del Pi (2 lliures); qui ho té pel benefici segon de Sant Salvador de la Espina a la Seu de BCN, cens de 4 lliures.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

A partir d'aquest document i de l'anàlisi de les afrontacions que dona s'ha elaborat el plànol de les diferents designes de la finca.

La desgina 9 no es representa ja que es tracta d'unes estances de la 10. De totes maneres podrien ser just les estances que actualment formen part de la finca.

Doc. 23

1714

Títol/contingut: Concessió del permís per tancar un reclau en el carreró que té entrada pel carrer Ripoll.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-17. 15 de desembre de 1714.

Resum/Transcripció

Die XV mensis decembris MDCCXIII.

Los il-lustres senyors doctors Gerònim Cellarès y Francesch Fornaguera, altres dels administradors de la present ciutat y exercints lo offici de obrers de dita present ciutat, donan y concedeixan llicència a la il-lustre senyora dona Anna Pignatelli y Aymerich, marquesa de Sant Vicente, per a clòurer un reclau que no passa que s troba situat y té entrada per lo carrer d'en Ripoll, entre la casa de dita il-lustre senyora marquesa y la de dona Margarida Ramona, viuda, y ocupar lo terreno té dit reclau, ço és, de paret a paret de ditas casas respective setze palms, y desde les parets de ditas casas de dita senyora marquesa fins a dit carreró vint palms, tenint obligació de haver de fer la paret nova que se ha de fer en dit carreró per a clòurer dit reclau a la mateixa línia tiran las parets de dita sa casa. Entès, emperò, y declarat, que antes de usar de la present llicència dita il-lustre senyora marquesa se haja de convenir y obtenir permiso de dita noble senyora dona Margarida Ramona, viuda, attès que // (...) Justí y Fàbregas, mestre de cases, (...) Domingo Forn, fuster, officials de la (...).

Testes sunt Onophrius Minguella, tornerius, et Felicianus Toldo, signariño(?), cives Barchinone.

Observacions:

Doc. 24

1716

Títol/contingut: Relació de cases del carrer Ripoll segons el primer cadastre de la ciutat.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Cadastre de 1716.

Resum/Transcripció

Carrer d'en Ripoll.

Una casa de donya Margarida Ramona que per causa de la ruïna no-y habita ningú ni-s pot compèndrer los quartos y aposientos en que concistia. Afronta a sol ixent ab dit carrer d'en Ripoll, a migdia ab la mateixa donya Margarida Ramona, a ponent ab un casulot de Dalmau Copons, y a tramuntana ab la plassa dels peixos.

Estimada la propietat en 500 lliures.

Altre casa de dita Margarida Ramona, habitada per la mateixa duenya. Concisteix al paviment del carrer en la entrada y dos estudis; primer sostre a la part del carrer en una sala, y un aposiento bo, a la part del hort en quatre aposientos, y cuyna, tot derruït, y ab altres pessas que són totes demolidas, y un hort; lo segon sostre és tot demolit, e inhabitable. La qual casa confronta a sol ixent ab dit carrer d'en Ripoll, a mitgdia ab la marquesa de San Vicens, mitjensant un carreró que no passa, a ponent y tremuntana ab dita Margarida Ramona.

Estimada la propietat en 1.300 lliures. Y lo lloguer uns anys ab altres en 22 lliures.

Altre caseta o botiga de dita Margarida Ramona, habitada a títol de lloguer per Antoni Inglés, pagès. Concisteix al paviment del carrer en la entrada y tres oficinas. La qual botiga afronta a sol ixent ab lo carreró que no passa que trau al carrer d'en Ripoll, a mitgdia ab honors de la marquesa de Sant Vicens, a ponent y tremuntana ab honors de dita donya Margarida Ramona.

Estimada la propietat en 80 lliures. Y lo lloguer uns anys ab altres en 6 lliures.

Una casa de donya Margarida Ramona, habitada a títol de lloguer per Geroni Domingues, pagès. Concisteix al paviment del carrer en la entrada y una oficina; primer sostre en dos aposientos y una sala derruïda; segon sostre en dos aposientos y una sala derruïda, ab una porxada. La qual casa confronta a sol ixent y mitgdia ab honors de dita donya Margarida Ramona, a ponent ab dit mossèn Jaume Solà, prevere part, y part en lo enfront del carrer dels Capellans, y a tremuntana ab lo doctor? Caldorella.

Estimada la propietat en 200 lliures. Y lo lloguer uns anys ab altres en 30 lliures.

Observacions:

Reproducció desestimada per l'estat de l'original.

Doc. 25

1735

Títol/contingut: Cases reedificades al carrer d'en Ripoll.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Cadastre. Cases reedificades. I-34. 1735.

Resum/Transcripció

Calle d'en Ripoll.

Una casa propia de don Josep Ramona, habitada por ... , tabernero, estimada en 28 libras.

Una botiga propia de dicho don Joseph Ramona, habitada por ... , estimada en 8 libras.

Una casa propia de dicho don Joseph Ramona, habitada por él mismo, estimada en 3 libras.

En el callejón que no pasa.

Una botiga propia de dicho don Joseph Ramona, habitada por ... , stimada en 5 libras.

Una botiga propia de dicho don Joseph Ramona, habitada por ... , stimada en 5 libras.

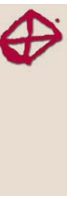
Una botiga propia de dicho don Joseph Ramona, habitada por ... , stimada en 5 libras.

Nota.

Estas dos casas y cuatro botigas se han reedificado de una casa y 3 botigas del dicho Ramona, estimadas, esto es, la casa en 35 libras y las 2 botigas en 4 libras cada una y la otra en 5 libras que juntas hasen 48 libras, y assí se deben rebajar por ser cargadas en estas.

Observacions:

Reproducció desestimada per l'estat de l'original.

Doc. 26

1780

Títol/contingut: Sol·licitud de permís per eixamplar una porta d'una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-39. 22 de gener de 1780.

Resum/Transcripció

Miquel de Ramon i Graell, regidor perpetu de l'Ajuntament de Barcelona, sol·licita el permís municipal per eixamplar una porta de la casa de la seva propietat situada al carrer d'en Ripoll.

Dos dies després, el 22 de gener, li és concedit aquest permís.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 27

1786

Títol/contingut: Sol·licitud de permís per obrir una finestra en una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-47. 30 d'octubre de 1786.

Resum/Transcripció

Miquel Joan de Ramon i Graell, regidor perpetu de l'Ajuntament de Barcelona, sol·licita el permís municipal per obrir una finestra a la façana de la casa de la seva propietat situada al carrer d'en Ripoll.

El 28 de novembre se li concedeix aquest permís.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 28

1788

Títol/contingut: Sol·licitud de permís per obrir una finestra en una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-50. 24 d'octubre de 1788.

Resum/Transcripció

Miquel Joan de Ramon i Graell, regidor perpetu de l'Ajuntament de Barcelona, sol·licita el permís municipal per regular la volada, de fusta i teules, del terrat d'unes cases que té al carrer d'en Ripoll i plaçeta dels Peixos.

El motiu de la sol·licitud és el deficient estat de les esmentades volades, que podrien causar algun accident als vianants.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 29

1790

Títol/contingut: Sol·licitud de permís per tancar unes obertures i fer d'una finestra balcó en una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-53. 16 de novembre de 1790.

Resum/Transcripció

Miquel Joan de Ramon i Graell sol·licita el permís municipal per tancar algunes obertures i convertir una finestra en balcó al primer pis d'unes cases que té al carrer d'en Ripoll.

El 22 del mateix mes se li concedeix el permís sol·licitat, especificant que aquest balcó es consideri entresòl.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 30

Notícies documentals

1791

Títol/contingut: Sol·licitut de permís per variar unes obertures i fer un balcó en una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-54. 15 d'abril de 1791.

Resum/Transcripció

Miquel Joan de Ramon i Graell sol·licita el permís municipal per variar unes obertures i fer un balcó al segon pis de la casa on viu al carrer d'en Ripoll.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 31

1794

Títol/contingut: Sol·licitut de permís per fer diferents reformes en una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-58. 7 de juliol de 1794.

Resum/Transcripció

Miquel Joan de Ramon i Graell sol·licita el permís municipal per treure la sortida al terrat, variar algunes obertures i fer dos balcons al primer pis d'una casa que té al carrer d'en Ripoll.

A l'endemà de la sol·licitut se li concedeix el permís.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 32

1795

Títol/contingut: Sol·licitud de permís per obrir una porta d'accés en una casa al carrer d'en Ripoll de Barcelona.

Tipologia: Documentació municipal.

Referència documental: AHCB. Consellers. Obreria. C-XIV-59. 13 de juny de 1795.

Resum/Transcripció

Miquel Joan de Ramon i Graell sol·licita el permís municipal per obrir una petita porta al costat de la principal, que està davant del carrer de Copons, en una casa que té al carrer d'en Ripoll. Aquesta sol·licitud està motivada per mirar d'aconseguir la major comoditat als inquilins que té a casa seva.

Dos dies després se li concedeix el permís municipal.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 33

1802

Títol/contingut: Donació de Miquel Joan de Ramon i Graell dels seus béns al seu fill Ramon de Ramon i Palau.

Tipologia: Documentació notarial

Referència documental: AHPB. Francesc Claramunt. 31 de juliol de 1802.

Resum/Transcripció

Don Miquel Joan de Ramon y Graell, regidor perpétuo de esta ciudad y en la mateixa resident, attenant y conciderant que per motiu de ma groseria y achagues habituals no me és dable lo poder cuydar per mi mateix de la administració de mon patrimoni, añadint-se a major abundament las moltas ocupacions que me acarrear lo empleo de regidor que obtinch de esta ciudad; attenant més avant que lo successor immediat meu en los fideicomisos establerts per mos antecessors en los béns de ma família es don Ramon de Ramon y Palau, mon fill únich; attenant finalment que en mon referit fill concorren todas las circunstancias de edad, idoneitat y suficiència per a lo regimen y govern, no sols del patrimoni que en el dia tinch y possehesch sinó també encara que fos molt major. Per tant, al efecte de librame de una administració plena de molèstias y cuydados que jo per las ditas y altres causes no puch suportar, de mon grat y certa ciència, y no induhit ni ceduhit per part de persona alguna, restituesch y cedesch a dit mon fill tots los bens propis dels fideicomisos ordenats per los senyors: don Joseph Milsocos ab lo testament que ordenà en poder de Jaume Bartomeu, notari de Vilafranca, a dos de juliol, mil sis-cents vint-y-vuit; per don Miquel de Ramon, ab lo que ordenà en poder de Francesch Reverter, notari de Barcelona, a dos agost // mil sis-cents cinquanta-vuit; per don Joseph de Ramon, ab lo que ordenà en poder del rector de Subirats al primer maig mil sis-cents noranta-sis; y ab lo que ordenà don Pere de Ramon y Magarola, en poder de Gerònim Gomis, notari, als vint-y-vuit juny mil set-cents sexanta-tres. Ab que ell se troba cridat per los dits, a fi que avuy dia y governia aquells ab àrbitre de bon baró y de bon pare de família. Ab la obligació de haver-me de mantenir a mi, dit cedent, y a ma muller, donya Josepha de Ramon y Palau, y demás fills y família de ma casa y servey, dels productos dels béns cedits, de tots los aliments a la vida humana necessaris de menjar, véurer, calsar y vestir, tant en sanitat com en malaltia. Però per lo cas de divisió dega de dits béns donar-ne cada any dos terceras parts de lo que quedrà líquit, satisfets los mals y càrrechs dels mateixos. Y així, ab ditas condicions y no sens ellas cedesch a dit mon fill don Ramon de Ramon y Palau tots los drets y accions en virtut dels quals puga defensar la present cessió y practicar quantas diligèncias sian necessàrias y convenients, y cobrant sos productos y empoessionant-se els mateixos, intimant-ho a qui convinga. Y prometo las ditas cosas tenir per firmas y agradables y contra ellas no fer ni venir en temps algun per alguna causa o rahó, baix obligació de tots mos bens mobles e immobles, haguts y per haver. E lo dit don Ramon de Ramon ...

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 34

1849

Títol/contingut: Capítols matrimonials entre Ramon Alvaro de Fortuny i de Sanromà i Paula de Ramon i de Tord.

Tipologia: Documentació notarial

Referència documental: AHPB. Joan Prats. 29 d'abril de 1849.

Resum/Transcripció

Capítols matrimonials entre Ramon Álvaro de Fortuny i Sanromà, capità graduat tinent de la segona brigada del primer regiment d'artilleria, resident a Barcelona, fill d'Epifani Fortuny, hisendat, vivient, i de Teresa de Fortuny i Sanromà, difunta, i Paula de Ramon i de Tord, soltera, filla de Ramon de Ramon, hisendat, i Josefa de Ramon i de Tord, vius, de Barcelona.

Ramon de Ramon i la seva dona, donen i hereden i per títol de donació i heretament universal concedeixen a la seva filla tots els seus béns i drets que deixaran el dia de la seva mort, amb els pactes següents: el donador que sobrevisqui a la mort de l'altre gaudirà de l'usdefruit dels béns; els donadors es reserven una quantitat econòmica determinada per disposar-ne a voluntat; es reserven la facultat de dotar a la resta de fills; la receptora, si mor sense fills o amb fills petits, només podrà disposar per deixar a voluntat d'una determinada quantitat econòmica.

Observacions:

Reproducció íntegra del document a l'Apèndix Documental.

Doc. 35

1871

Títol/contingut: Inscripció de la finca al registre de la Propietat per part d'Álvaro de Fortuny de la propietat de la finca.

Tipologia: Documentació registral

Referència documental: RP 1. Inscripcions Orient. 2 de desembre de 1871.

Resum/Transcripció

Inscripció en el registre d'Álvaro de Fortuny de la propietat de la finca del carrer d'en Ripoll 25, una casa amb magatzem, baixos, dos pisos primers i dos segons.

Álvaro de Fortuny l'obté per herència de la seva dona Paula de Ramon i de Tord, que va morir el 31 de març de 1871.

Observacions:

La consulta a les inscripcions posteriors del Registre de la Propietat permet seguir la línia de propietat de l'immoble fins a l'actualitat.

Doc. 36

1874

Títol/contingut: Projecte i permís d'obres de reforma de l'edifici del carrer Ripoll 25

Tipologia: Documentació municipal

Referència documental: AMA. Exp. 2619 bis C

Resum/Transcripció

Instància:

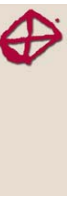
"... En vista del estado de deterioro en que se encuentra la cubierta del edificio de mi propiedad [Alvaro de Fortuny] por la poca inclinación de los tejados sistema de construcción que se siguió en la mayor parte de la actual cubierta, me precisa el tener que practicar una renovación por completo, dándole mayor declive. Obligado ues por efecto de las circunstancias que acabo de indicar a practicar obras de alguna consideración y no constando más que el edificio de dos pisos de alto he establecido conveniente levantar un tercer piso dividido en dos inquilinatos por el mismo estilo y sistema de distribución del actual piso segundo..."

Acompanya la instància una memòria descriptiva redactada per l'arquitecte encarregat del projecte, Jaume Brossa i Macaró. En la memòria s'indica que s'aixecarà una tercera planta idèntica en superfície i distribució al segon pis ja existent, i que la única variació important respecte l'obra actual serà el seu nou revoc de la façana. Durant la memòria es fa especial atenció al fet que la nova obra no constitueix una *fortificació* de la finca. Així, s'indica que els materials que s'empraran s'ern "la *fàbrica de ladrillo con mezcla comun y las maderas necesarias para los techos de los solados y cubierta, sin que se utilice la piedra de silleria, el hierro u otro material a proposito que constituya refuerzo ni consolidación del estado en que hoy dia se halla el edificio de que se trata.*"

Els plànols de Jaume Brossa i Mascaró inclouen un estat de la façana i una planta pis abans de les reformes, a més de l'obra projectada.

Observacions:

Reproducció de la instància i la memòria descriptiva a l'Apèndix Documental.

Doc. 37

1885

Títol/contingut: Projecte i permís d'obres de reforma interior

Tipologia: Documentació municipal

Referència documental: AMA. Exp. 242 Ñ (1885)

Resum/Transcripció

D. Alvaro de Fortuny habitante en la calle de Ripoll n. 25 principal a V.E. atentamente expone:

Que en los bajos de la casa n. 25 de la propia calle de Ripoll desea convertir en un solo arco los dos que sostienen la primera crugia al objeto de derribar el pilar central y construir al mismo tiempo el arco que sostiene una pared entre la 1ª y 2ª crugia por medio de una jásera de hierro conforme es de ver en los adjuntos ploanos que por duplicado se acompañan. [22 de novembre de 1885]

El plànol del projecte està signat per Dimas Vallcorba.

Observacions:

Reproducció a l'Apèndix Documental.

Doc. 38

1891

Títol/contingut: Projecte i permís d'obra per a l'obertura d'una porta a la façana de la finca del carrer Ripoll 25

Tipologia: Documentació municipal

Referència documental: AMA. Exp. 117 S (1891)

Resum/Transcripció

El 5 d'agost de 1891, Miquel Boné sol·licita permís per a poder obrir una porta al lloc de la finestra que es troba situada al costat esquerre de la porta principal de la finca, segons un projecte signat per l'arquitecte Pedro Santamaria Ventura. El permís és concedit sense cap impediment.

Observacions:

Reproducció de la instància, informe tècnic i permís d'obres.